

פּיכּוּלֵי הַתּוֹרָכִים

וּמַעֲמַר שִׁבְרִים

מִיַּתּוֹ, מִיִּבְיִי חֲדָשׁ

מִזִּיאַ וּצִינֻק

עַל כָּל עֵבֶרָה:

שֶׁתִּי לְפָרֶסֶט
● קִשְׁרֵי הַהֶשְׁתַּקָּה
נֶגֶד הַעוֹלָם הַזֶּה
אֲבֹנֵי הוּא
גַּם שְׂאֵחַר
רוֹאֵה
בִּינֵי

הנהגת

ספורו הדלדור של עדיק

הנהגת
הנהגת

הנהגת

העולם הזה

חוב גליקסון 8, תל אביב, 26786, ת.ד. 136, טען למברקים: "עולמפרט", המוציא לאור: העולם הזה בע"מ, דפוס טסה פחם בע"מ, ת"א, טל. 31139, חאפצה, דוד סופר ובניו, תל אביב, הערכת איננה אחראית לתוכן הודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כחו

עורך משנה:
רוב איתן

עורך כתיבה:
סילבי טש

כתב בכיר:
אלי תבור

עורך תבנית:
זקי

צלם המערכת:
מריה קרו

חברי המערכת:
מנשה ברודין, שישע גלון, יורי גלילי, דויד גורביץ, רותי ורד, אברהם הרפון, יוסף אברמסון, אביבה סגל, שמואל סיגל, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

יולי 1952

אחר של לה מונד, אמנם היה זה מאמר הרבה יותר קטן מזה שהוקדש לשיחות עורך העולם הזה, אולם הוא נגע בנושא אחר: מאמציו של חייב אריה בן אליעזר, אשר לך מונד ראה אותם בעין רעה, הארץ לא שכה להוסיף כי לה מונד הוא עתון חשוב מאד.

מדוע קרדשנו לפני שבועיים מקום זה נרחב לפרשת שלוש הישראליות שעברו לעזה עם חיילי האו"ם? היתה, כמובן, הסיבה העונאית והסדורה: למסור אינפורמציה מלאה ככל האפשר, על נושא שחרג מתחום הכרוניקה והתפתח לתסבוכת בידי לאומית, אולם היתה גם סיבה שניה, שנגעה שחוח לשקילות ציבוריים ויותר לגורלן האישי של השלוש.

העולם הזה, כמו כל העתונות הישראלית, מגיע בקביעות ובמהירות אל המדינות השכנות, אותם מוסדות בממשלת מצרים, אשר בדיהם נתון עתה גורלן של שלוש הצעירות מתל אביב, הינם קוראים קבועים של העתונות הערבית — או לכל הפחות של אלה פרקים בעתונות הערבית הדנים בענייניהם. רציון שהמצרים ידעו היטב את רקען האמיתי של הנערות, לפני שיחרצו את גורלן.

בכתבה המצולמת על שלוש הנערות (העולם הזה 1113) אספנו חומר רב ומס' מן, כדי להראות מי הן באמת השלוש: מגרלות, כפי שטענו שלטונות עזה בעת מעצןן, או בדרגיות פשוטות שעברו את הגבול כאשר היין העבירן על דעתן? תיאורו בפרוטרוט גם את היחסים שבין הנערות והחיילים הקנדיים, כדי שיהיה ברור מדוע הסכימו לנסוע אהם לעזה. מדיעות שהגיעו בינתיים מעזה ומקהיר, מתקבל הרושם כי דליה שוען, אחובה דגני ורחל זלץ עלולות לשמש קלף במישחק מדיני מצרי. האפשרות הראשונה היא כי על ישראל לשוב ולשתף פעולה בועדת שבתית השקש המעורבת, בה חולה ישראל להכיר עם פרוץ מלחמת סיני.

האפשרות השניה היא, שהמצרים ירצו להשתמש בנערות לצורכי תעמולה פנימית, יערכו להן משפטי ראוהו כמרגלות. לפחות שתיים מן הישראליות דוברות ערבית שוט' פת ומשפטן יספן מטעמים לעתונות ולקהל במצרים. על כן הרחיב העולם הזה את היריעה, באורו את הנערות — כדי שהמצרים ידעו היטב כי אין להם עסק עם מרגלות ער' ממוית ומסוכנות, כי אם עם שלוש נערות פשוטות, שהגורל דחף אותן למק' צוע הפכפך וחטרתודה. ועד כמה שיהיה זה מפתח לערעון משפטי ראוהו בקהיר, אני מקווה שהשקול האנושי יגבר על הפיתוי הקר. החזרתן של שלוש הבחורות לישראל בהקדם, היה מוכיח כי אמנם יכולה שלוש בין שתי המדינות גם שפת ההבנה האנו' שית, ולא רק שפת השנאה והנקמה.

הראשונה שלי הרצון לשלוח מיכרסברכה לאורי אבנרי, שגיבא וחזר וניבא זאת כמה פעמים בשבועות האחרונים (העולם הזה 1110 והלאה). ידיעה זו הוכיחה לי כי

הננו רוצים להודות מעל גבי עתונכם לזמרת שבוט והניסויים אלדד, יושר כי הם על הופעתם בטלויזיה ההולנדית, אשר היתה מוצלחת ועשתה רושם רב על חבריני הגויים באו.

עייני לייצקי, אוטרנס, הולנד

האינפורמציה שלו בענינים ערביים היא באמת מצוינת. שאלת תם: לאור העובדה שאבנרי הוא הישראלי היחיד שרוב עם נ'ואד — האם הוזמן למשרדהחזן למסור דו"ח? אריאל כרמי, רמת גן

התשובה: לא. יש לי הרושם שבמשך חודשיים מעל עורך "העולם הזה" יותר למען עתידה של ישראל במרחב מאשר כל משרדהחזן הישראלי בעשר השנים האחרונות. נראה שאין צורך בתקצוב ממשלתי כדי לייצג את המדוי נה בכבוד וביעילות. אסתר קמינסקי, תל אביב

איפה חיים כזה? אם זה לא מנע עם האויב, מה זה? שמואל ברזלי, חיפה

קשר השתיקה
האמצעים השירותיים אשר נקטו עלי ידו השלטונות בתשיעי לינואר 1952, למי נוע את כינוסו של כינוס החיות העממית בעשירי חודש, זכו לשתיקה מצד העתון. נות אמצעים אלה כללו מעצר והגליה של מנהיגי החיות וציריתוהן נגד עשרות מהם. היה זה ברור לדעתהקהל הערבית, שלאמץ צעום אלה קדמה ההתקפה המעליפה של מר ג'ורג'ון מעל כמת הכנסת. לרוע המזל, העתונות לא רק שעברה כשי תיקה על פעולות לחץ בלתי דמוקרטיות אלה על זכויותיהם הפוליטיות של התושבים הערבים: היא פירסמה אף ספורים מדומים על "התפרקותה" של החיות, לכן, היתה רוצה לתת תיאור מלא של האווירה בה נתונים הערבים של המדינה הזאת. הדרך הטובה ביותר לעשות זאת, היא לתאר יוני אמצעים מנותחים שנגסו נגדי.

ב-28.10.1952, הוציא המושל הצבאי צו לאסור אותי למשך 48 שעות למי סעיף 111 של תקנות החירום. מדוע? משום שהסגירה הנערכת של החיות תיכנו גמישה לציון יום השנה השני של כפרקאסם בכית.

כפעם נוספת, בתשיעי בינואר, הוצא עוד צו מעצר נגדי, לפי אותו תקנות ועצמתי למשך המישה ימים. מדוע? משום שהחיות עמדה לכנס כינוס בעצו, ולכבוד משלחת סטאה לכנסת. תקנות החירום, שתוקנו על ידי שלטונות המטרס הבריטיים כדי לבלום את תנועת השחרור הלאומית בזמנם... מנוצלות על ידי ממשלת ישראל להטות בסחון המדינה. כתוצאה מכך יהיה זה מובן, אם אישאל את השאלה: איך סככו אני את הקיסור המדינה? ביצע מהוות שתו פנישיות אלה איום למי דינה? בהיותן פעילויות פוליטיות שוטפות ופעילות?

אני יכול להפנע מהמספנה, שהשלטונות החליטו להגיש לשיא במדיניות של לחץ לאומי, על ידי ניסוף האזרחים הערבים של המדינה מוכויותיהם הדמוקרטיות, מי ארגון, מפעילות פוליטית וחרויות אחרות. לכסוף היית רוצה להטות את השומת לב העתונות, שהמשכת המעב הנוכח של קשר שתיקה כלפי כל דבר הקיסור בזכויות הערבים, יביא ללאספקס התנבלת חופש המשיכה, הארגון והדבור במדינה זו, המת נאה כמסודותיה הדמוקרטיות.

סיבה לחופש
ברצוני לכתיבם לכתוב ולהתריע נגד מי הם מונת שיש בו סכנה רבה, אני מתכוונת להמ שירוע ביום מתו של יושבראש ה' כנסת יוסף שפרינצק. ביום ההלויה הכי ריוו על חופש מלימודים בכתי הספר. מי קרה? בני בו 10, בא הכתי ובמלוא הענינות הכרו: למה שפרינצק לא מת ביום שיש? ביום שיש שני יש לנו שש שעות ולא חש.

מדוע ימי אכל הם ימי חופש? חגיגי יותר היה להפוך דווקא ימים אלה לימי עיון ולימוד בצוואת, משום שיום חופש נחשב בעיני התלמידים ליום חג ולא ליום אכיל.

דרורה ארגמן, חיפה

כיבוש האגודה
השערויות באגודת ישראל "צירפת" בתל אביב (העולם הזה 1114), חיבת החיבר לציבור גם את השערויות בחיפה. על

מינותיו של אבא חושי להשתלט על האגודה לידרות ישראל "צירפת" בראשותו של עורדין בועז, גורביץ, ומניעת נישח אל האורחים הנכבדים שהגיעו מצרפת. פרשה שהדיה ישמעו עוד בבית המשפט. אחרי שהקימו לאחרונה בחיפה מניה של האגודה התל אביבית בראשותו של מיכר "סולל-בונה", מתקבלים אורחי המדינה משרדהכסחון בדיים נאמנות וקבלותהפנים נערכות בסודיות תחת משמר שמרמה חזק. האין חושי ופרס, שייכנס במקרה לזירה מפלגת?

חולדה גורביץ, חיפה

אינני מבין מדוע אתם מתמרמים על "משפריהכסחון התערב בנעשה בלינה ל' ידירות ישראל "צירפת". האם לדעתכם מו' טב שאנשי "הרות" ישלטו על אגודה זו? אילו קרה דבר זה, אין ספק שהוא היה פוגע בכסחון המדינה או בכסחון המכסר הנוכחי, משום כך נראה לי שכיבוש ה' אגודה הוא בהחלט בתחום משרדהכסחון. ה. רות, תל אביב

ההצעה שיערך המבקר חיים נמו, היא למטה מכל ביקורת. אורי רביץ, תל אביב

נדהמתי למקרא מעללין של שמעון פרס, האם אין אנשי ועדהכבוד של "אגודת ישראל "צירפת" מוצאים לנכון להניב על חו' פעם מצעור זו? איך ראשיערים וחבריו נכסת יכולים לתת את השם ולקחת לחסותם אגודה בה מתרחשים מעשים מעין אלה? ש, שקד, רחובות

התשלום והפרסומת
אחרי גילוי שערויות בתיבהבוסת בחיפה, אנו קוראים כמעט כל יום בעתונים על גילוי בתיבושת במקום זה או אחר. כשכלל כל השנים היינו קוראים על רברים כאלה במעט בכל יום, אלא שתמיר היו הידיעות מוצנעות בברוניקה באותיות ועירות. מה שמפיע עוד יותר "שבזמן האחרון החלו העתונים להוסיף ליד כל ידיעה על גילוי בתיבושת את הדר ערה: בתיבושת לא מידים, אף להכרת הנכוה. לשם מה תוספת זאת? האם יש מוסר כזה לא נשים לאימדיים? גיורא שגור, תל אביב

כתבתם על חכי נות הקרתנות של תושבי חיפה של ביאו למתם של ה' נאשנים בהחזקת ה' מי הפנישות (העו' כל היה 1114), ה' תה נונעת ללב, הבע' תם בריוק את מה שחשבתו כל הזמן על הפרשה. אין ספק שאיסוריו של היועץ המשפטי של מירסום השמות, ה' שגרומו לניסוח ה' מ'פסח ולפערה ה' צבורית שפסה כבי' בו, ישר כוחכם על איש יעצאם לננות תופעות חברתיות בלתי בריאות אלה. י. ס, חדרה

המלצה למרגלת
ההשנות של מספר אנשים על הנערות ה' אלי שעברו לעזה (העולם הזה 1113) ובתוכם המדיניות ה' מצי — הן מוסעות

— ברור שנערות אלו אינן מרגלות. כל להיות מרגל עבור ישראל אשפרי רק, אם האב היה בהננה והסבא בהשומר. דליה עברה עם אנשי או"ם במשך חודשים, מה שפרסות לא תעשה כמובן. אחובה היא בלתי מסוימת והאם יכול מרגל ישראל להיות בלתי מסוי? לדעתי אין לא פחות סבוכות ולא פחות השוכות מהבזורים שהלכו למסרה. הן לפחות היכו לבקר אנשים חיים ולא אבנים מתים.

פנחס כהן, יקנעט

מכתב יופי עי פניטיקה
מי שעמר ביום השני שבוע שעבר, בכי ביבות רחוב שינקין בתל אביב, לא יכול היה שלא להעצר להתבונן בהפננה שקול המולה רבה כמעט מנה. היתה זו הפננה שערכו, "פועלי תל אביב והסביבה", שורה ארוכה של ילדים ובנינוער בניו בתיבהספר עזרה שם והעירה בעקבותיה את כל האובי לוסיה בכביה. מעקבותיהם שמחם אשפר היה לשמוע הרבה ולהבין מעט, שמעתי... פועלים... מ'סוכנות... מובטלים... י' ס המחיה... י' פ'שתי' בין הספגניים כמח אנשים שלפחות ידרא כמובטלים או אפילו פועלים. עמדו שם מספר מקרנים ובנייהם אנוכי, לפתע ישעתי משהו מהם מעיר. "איפה יש כאו פועלים או מובטלים, אני רואה כאן רק ילדים". עמד שם נכר אתר יתוא פועל אמיתי, והוא גיחד ואסר: "ה' עובדים בבתי הספר".

את שמי אני מעדיפה לא לתת כאו מאחר שאינני מחשבת פרסום, לכבוד זה הנעתי רק פנים אתה כשהייתי מועמדת בחירת מלכת הוי'פ אגו, אבל מאו הפכתי בכחורה צנועה וענוה, אבל עירנית מאו בכל הנוגע לפניטיקה.

אלמונית, תל אביב

דליה וחייז קנדי בכריכת "גלרגיל"

כפעם נוספת, בתשיעי בינואר, הוצא עוד צו מעצר נגדי, לפי אותו תקנות ועצמתי למשך המישה ימים. מדוע? משום שהחיות עמדה לכנס כינוס בעצו, ולכבוד משלחת סטאה לכנסת.

תקנות החירום, שתוקנו על ידי שלטונות המטרס הבריטיים כדי לבלום את תנועת השחרור הלאומית בזמנם... מנוצלות על ידי ממשלת ישראל להטות בסחון המדינה. כתוצאה מכך יהיה זה מובן, אם אישאל את השאלה: איך סככו אני את הקיסור המדינה? ביצע מהוות שתו פנישיות אלה איום למי דינה? בהיותן פעילויות פוליטיות שוטפות ופעילות?

אני יכול להפנע מהמספנה, שהשלטונות החליטו להגיש לשיא במדיניות של לחץ לאומי, על ידי ניסוף האזרחים הערבים של המדינה מוכויותיהם הדמוקרטיות, מי ארגון, מפעילות פוליטית וחרויות אחרות. לכסוף היית רוצה להטות את השומת לב העתונות, שהמשכת המעב הנוכח של קשר שתיקה כלפי כל דבר הקיסור בזכויות הערבים, יביא ללאספקס התנבלת חופש המשיכה, הארגון והדבור במדינה זו, המת נאה כמסודותיה הדמוקרטיות.

סיבה לחופש
ברצוני לכתיבם לכתוב ולהתריע נגד מי הם מונת שיש בו סכנה רבה, אני מתכוונת להמ שירוע ביום מתו של יושבראש ה' כנסת יוסף שפרינצק. ביום ההלויה הכי ריוו על חופש מלימודים בכתי הספר. מי קרה? בני בו 10, בא הכתי ובמלוא הענינות הכרו: למה שפרינצק לא מת ביום שיש? ביום שיש שני יש לנו שש שעות ולא חש.

מדוע ימי אכל הם ימי חופש? חגיגי יותר היה להפוך דווקא ימים אלה לימי עיון ולימוד בצוואת, משום שיום חופש נחשב בעיני התלמידים ליום חג ולא ליום אכיל.

דרורה ארגמן, חיפה

כיבוש האגודה
השערויות באגודת ישראל "צירפת" בתל אביב (העולם הזה 1114), חיבת החיבר לציבור גם את השערויות בחיפה. על

שיחות עם ערבים בחו"ל - המשך הדו"ח של עודך „העולם הזה“ על פגישותיו

עבד אל-נאצר

הזמין את שרת

- זאת אורי אבנרי -

לזום לפני צאתי מישראל, ביקר בביתי עתונאי אירי. ארסקין צ'ילדרס, הוא אחד מטובי כתבי-החוץ האירופיים, בנו של שר בממשלה האירית. כמה ימים לפני-כן סייר במצרים, קיים שיחה של למעלה משלוש שעות עם גמאל עבד אל-נאצר (שעשה עליו רושם מצרין). הוא שמע על הרעיון השמי (איני יודע אם במצרים או בישראל), ובא להחליף עמי דעות.

כששאלתיו איך, לדעתו, רואים הערבים את ישראל, ביקש ממני נייר ועפרון. בקחים כלליים צייר מפה של המרחב. אחר-כך צייר משפך-ענק, המגיע מן המערב אל ישראל.

הם רואים את העניין כך, הסביר צ'ילדרס, אחד האנשים התרבותיים ביותר שפגשתי מימי. „למשפך הזה נשפכים שלושה דברים: (א) אנשים, כלומר העליה היהודית שאין לה סוף, (ב) כסף, כלומר ההון הזורם לישראל מיהדות העולם וממשלות המערב, ו-(ג) אימפריאליזם, כלומר העזרה הפוליטית והצבאית שישאל מקבלת ממדינות המערב, כמו צרפת. תמורת עזרתה לאימפריאליסטים.

„כל זה בא לישראל הקטנה, וממלא אותה עד גדותיה. כאשר ישראל תמלא לגמרי, יקרה הדבר הזה.“ הוא צייר משפך הפוך, שפתחו הצר בישראל וחלקו הרחב מכסה את כל המרחב. „ישראל תעבור על גדותיה. הכוח שהצטבר בה - האנשים, הכסף והשותפות עם האימפריאליסטים - ישתפך בגל אדיר מעל לגבורות, ויצוף את כל המרחב. בזאת הם רואים את הסכנה העיקרית המאיימת על המרחב.“

הצעותיו המעשיות של צ'ילדרס, שפורסמו בכמה כתבי-עת בריטיים חשובים, עוררו את זעמו של משרד החוץ הישראלי. הן לא נתקבלו גם על דעתי. אולם סיכומו העיקרי הזוהה בדיוק עם הרגשתי שלי, ואי אפשר היה להביעו בצורה קולעת יותר. הוא ניסח אותה, בערך, כך: „השלום בין ישראל ועמי ערב, אינו קשור בשום בעיה מסויימת. הוא לא יושג עליידי הצעה מעשית זו או אחרת. הוא יוכל לבוא רק אם התמונה הזאת, העומדת לפני הערבים, תבוטל ותיעלם, ותוחלף בתמונה אחרת. ישראל חייבת לשנות את עצם בבואה כפי שהיא מצטיירת במרחב, את עצם עמדתה היסודית מול הערבים.“ הוא השתמש במילה האנגלית POSTURE.

צ'ילדרס היה אחד הגרים הנלהבים ביותר לרעיון השמי. הוא מצא בו את אשר חיפש: שינוי דמותה של ישראל. שבירת התמונה של ישראל אירופית, משולבת במערך האימפריאליסטי, שייכת לאומה עולמית מסתורית וחורשת מזימות כלפי עמי ערב; ויצירת תמונה חדשה של ישראל אסיאתית, משולבת במערך עמי אפריאסיה, השייכת לאומה עברית חדשה והרואה את עצמה שותפת ביצירת עתיד שמי משותף.

חומת השנאה:

ירדן וסעודיה

חשבתי לא פעם על תמונת שני המשפכים של צ'ילדרס, כאשר נתקלתי בערבים בניו-יורק. היא הסירה לי את אותם המקרים המעטים בהם עמדתי מול חומה אטומה של שנאה קרה. דו"ח זה לא יהיה שלם, אם לא אספר גם על כך.

באחת המסיבות הדיפלומטיות שהוזמנתי אליהן, אמר לי ידידי: „הנה מוכיר הליגה הערבית, עבד אל-חאלק חסונה.“ הוא הצביע על גבר קשיש, נמוך, בעל שפם קטן, ערבי משכיל אופייני מבני האסכולה הישנה. החזי לטתי: „בוא תציג אותי!“

כאשר ניגשנו, וידידי עבר את הטכס הפורמלי של ההצגה, הבחנתי שמשוהו אינו כשורה. לא הוצאתי את ידי מכיסי. גם הגבר ממול לא עשה זאת. „אינני חסונה“, אמר באיבה בולטת. „אני תאבט חאלידי, הציר של ממלכת הירדן. אינני מדבר עם ישראלים.“

פנית ללכת. אך ידידי, עתונאי אמריקאי שהרעיון השמי קסם לו, לא הרפה ממאמציו. „אבל הרי שניכם בני הגזע השמי!“ הפליט.

„אני בן הגזע השמי“, קרא חאלידי. „אבל מה לכם ולגזע זה? מה לי אתכם? אתם סולנים, רוסים, גרמנים!“

„אבל אפילו אלה אמר בקוראן, שיש ללכת בדרכי שלום“, המשיך ידידי במאמציו. „אל תכניס את אלה לזה!“ התרתח חאלידי. „אין לו שום עסק עם זה!“

כי עזאם הסכים בשם הליגה להקמת מדינה עברית, בתנאי שתשתלב במרחב. משה שרת, כראש-ממשלה וכאיש פרטי, סירב פעמיים להיענות להזמנת גמאל עבד אל-נאצר לפגישה.

תמונה היסטורית: עבד אל-רחמן עזאם, מזכיר הליגה הערבית, לוחץ את ידו של משה שרת, שבועות מעטים לפני החלטת האו"ם על חלוקת ארץ-ישראל. במאמר זה מגלה עודך „העולם הזה“

תוך דיבור משפטים אלה, נוצר מצב מוזר. כי למעשה נשארנו עומדים זה מול זה, שקועים בשיחה משותפת. התלהבותו של חאלידי הזקן, העלתה בי, בעל כורחי, חיוך. גם הוא התחיל לחייך קצת, מבלי להרגיש בזאת. כך עמדנו, שני האויבים, מכריזים מלחמה איש על רעהו - ומחייכים מבלי משים.

„אתם שודדים“, זעם חאלידי. „אתם באתם לארץ שלי, גירשתם אותי, גנבתם את רכושי. עכשיו אתם רוצים לעשות שלום אתי? איזה שלום יכול להיות בין שודד ושודד?“ השתדלתי להעביר את השיחה מן העבר אל ההמה. לא יכולתי להתאפק מלהוכיח לצייר המכובד, שממשלתו קיימת אך ורק הודות למדיניותה (המוטעית, לדעתי) של ממשלתי.

ושאם ישראל תסיר את איום ההתערבות שלה, תפרוך בירדן כבר מתר המהפכה שתסלק את המלך ואת שולחיו. גם הזכרתי גחאלידי, שאנחנו חיילים טובים, ושיהיה קשה מאד להשמיד את מדינת ישראל.

אולם חאלידי לא היה מעוניין בדברי הגיון. הוא הפליט מירושלים, שהשאייר אחריו "רכוש נטוש" עצום, בן אחת משלוש המשפחות הגדולות של פלסטין לשעבר (האחרות: אל-חוסייני ואל-נאשאיבי), היה מוכן לחתום, אפילו יגרם הדבר להשמדת כל האומה הפלסטינית ולדחית הגשמתן של השאיפות הלאומיות הערביות בדור שלם.

כשניתקנו לבסוף את מעגל השיחה, עבר בי הרהור של הקלה: "ברוך השם, שהוא מייצג כוח ערבי גוע, העומד להתחלל בכל רגע! ברוך השם, כי התנועה הלאומית הערבית, מעלה לשלטון טיפוסים אחרים לגמרי!"

★ ★ ★

א פגשתי אצל שום ערבי אחר, שגאה עיוורת והרסנית כזאת. בכל זאת, לא יכולתי שלא לכבד בלבי את חאלידי. הוא היה גבר ישר, גלוי לב, בעל אמונה עמוקה בצדקת עמדתו. איש לגמרי אחר הוא אחמד שוקיירי, גם הוא פליט מארץ-ישראל, המכהן עתה כשגריר כעדיה באו"ם. סגנונו האנטישמי הפך זה מכבר לשם-דבר.

אם חאלידי מייצג את הצד הישר של הדור הערבי השוקע, הרי שוקיירי מייצג את הצד המושחת שלו. הצטערתי על שהרשיתי לו ללחץ את ידי כשהוצגו באחת המסיבות. כי שוקיירי אינו רק מהחזר-מלחמה. הוא גם רמאי. אין הוא מאמין במילה היוצאת מפיו. שמעתי כי פעם, בהתקלו פנים אל פנים באבא אבן, בעת דיון על בעיית הפליטים מארץ-ישראל, אמר לו: "יש לשנינו אותו האינטרס — שלא יפתרו את הבעיה הזאת. כי שנינו חיים כאן חיים טובים על חשבון בעיה זו, ואם יפתרו אותה, נאבד את הגיבן שלנו!"

הנורא הוא, שאם אמר שוקיירי דברים אלה, הרי ביסודו של דבר הוא צודק. לא בנוגע לאבא אבן אישית, אלא לגבי ממשלת ישראל. כי הנה נוצר מצב מוזר, שאובי ישראל הקיצוניים ביותר מעוניינים בקיום הטראגדיה של הפליטים, ואילו ממשלת ישראל מצדה, עושה את הכל כדי שבעיה זו תישאר קיימת. האם אין זה שיתוף-פעולה המעורר למחשבה? אשר לשוקיירי עצמו, הרי הוא מבליט את שעות הפנאי שלו, בבית-מרחץ לגברים, תחביבו הוא להסתכל בגברים צעירים, יפים וחסונים, המרמיים משקלות. תמורת עיסוק זה, ודמעות התנין שהוא שופך על גורל אחיו הפליטים, משלמת לו ממשלת הוד מלכותו, המלך סעוד, משכורת שנתית של מאה אלף דולאר. הכסף בא מכיס הברית-הנפט עראקו.

פגשתי את המומחה הפוליטי של עראקו. מישוהו הציג אותנו וקבע לנו פגישה. לפני המועד הקבוע, טילפן לי הג'נטלמן והתנצל באדיבות על שלא יהיה באפשרותו לבוא. חברת עראקו, היא קצת יותר אפיפיורית מן האפיפיור עצמו, והיא הרבה יותר אנטי ישראלית משגרירי רעים ועראק גב יחד.

ראש הפליטים לוחץ יד

לא חאלידי ולא שוקיירי אינם מייצגים את האומה הערבית הפלסטינית. יש לה נציג רשמי, עיואת טאנוס, מראשי אירגון הפליטים הפלסטיניים, ונציגם הרשמי באו"ם. טאנוס היה פעם מעסיקי ארץ-ישראל. היו לו בנינים רבים בירושלים. הוא היה הנציג הרשמי של חברת שברולט. דויד הורוביץ, כתב העולם הזה באו"ם, הציג אותי בפני טאנוס מיד עם בואי. הגשתי לו תרגום אנגלי של המינסר העברי, ביקשתי אותו לעיין במיוחד בסעיפים על בעיית הפליטים והיחס לאומה הפלסטינית, ואמרתי שאשמח לשמוע את דעתו. כשפגשתי את טאנוס שנית, בשעת הדיון על בעיית הפליטים בוועדת האו"ם, ניגש אלי, לעיני כל הנציגים הערביים, לחץ את ידי בידיוות הפגנתית. קבענו מועד לפגישה ממושכת. ציפיתי לפגישה זו בהרגשה מיוחדת. יתכן כי טאנוס אינו אחד האיש הגדולים של העולם הערבי כיום, אולם הוא נציג אמיתי של אותה אומה שעמה אנו חייבים לחיות בארץ-ישראל: האומה הפלסטינית.

זו האומה היחידה שהפסידה את מלחמת תש"ח. כאשר נכתימה מלחמה זו, נמצאה אומה

זו במצב נורא. כמחצית בניה הפכו פליטים חסרי-כל, חיים מזה עשר שנים במחנות של ניחן חסרת-קחה. 200 אלף אחרים, מהחיים מיעוט מושפל בישראל, כשגורלם של כפר-קאסם מרחף על ראשיהם במקרה של התלקחות מלחמתית נוספת. השאר חיים כאזרחים נטולי זכויות בגטו-רצועת-עזה; או מדוכאים עלידי מלך זר וצבא בדואי שכיר בממלכת הירדן. הייתי תמיד משוכנע, כי הדרך לשלום מובילה דרך אומה זו. זו האומה שהפסידה את הכל במלחמה — את זהותה, את זכותה לעצמאות, את אפשרותה לתת לבניה חיי כבוד ורחוקה. לאומה הזאת יש לנו מה להציע — הרבה יותר מאשר לכל אומה ערבית אחרת. בידינו לעזור לה למגר את השלטון הזר בירדן ולכונן מדינה פלסטינית עצמאית. בידינו להחזיר כבוד ושיוון לערביי ישראל. ובעיקר: בידינו לפתור את בעיית הפליטים.

פתרון בעיית הפליטים, אינו בעיה כספית. ולראיה: אותם הציונים הטובים המבטיחים לך ללא היסוס שישראל יכולה לקלוט בלי כל קושי שלושה מיליון יהודים נוספים, יגידו לך באותה נשימה, שאין ביכולתה של ישראל העניה לקלוט אפילו אלף פליטים ערביים.

אולם מבחינה כלכלית, הרי המצב כמעט הפוך: בעוד שהעולים היהודים (כן ירבו!) באים בחוסר כל, ועליו לשגור בשבילם בארץ ובעולם, הרי הערבים יבאו עמם נדוניה גדולה. שיחותי עם אישי או"ם ומדינאים אמריקאים שיכנעו אותי, מעל לכל צל של ספק, כי ישראל תקבל מקרנות בינלאומיות (ובמטבע קשה) כל סכום שידרש, כדי לקלוט ולשקם מחדש את הפליטים החוזרים. כי בעיית הפליטים היא, כמו שאומרים האמריקאים, "כאב בעורף" לעולם כולו. היא סכנה מתמדת לשלום העולם, והיא מעיקה על מצפון האנושות.

★ ★ ★

שאלה היא נפשית. מי שרוצה במדינה יהודית הומוגנית, כמו דויד בן-גוריון, יכול לקלוט מיליון יהודים, ואף לא ערבי אחד. אולם מי שהשתחרר מתמימות הגטו, וחדור הכרה ישראלית בריאה, לא יראה כל קושי בקיום-בצחא של רוב עברי ומיעוט פלסטיני בישראל, ביוחד בתנאי שלום, ואחרי שבירת המצור הכלכלי הערבי. שלום כזה, רשמי או בלתי-רשמי, יהיה תוצאת-להאי בלתי-ימנעת של מאמץ כן לפתרון בעיית הפליטים. הסכרית לטאנוס את הצעותינו המפורטות. לא השארתי שום אשליה: החוזרים לא יוכלו לחזור לבתיהם, כי בתים אלה אינם קיימים, וחיי המדינה נמשכו והשתנו בעשור האחרון. אחרי שגבר באופן עקרוני בזכותם המוסרית של הפליטים לחזור, יעמוד כל פליט בפני הברירה האישית: להירשם בתור לשיבה ולשקום בישראל תוך עשר שנים, או לקבל מיד פיצויים כספיים עבור רכושו וקיפוח סביו, ולהשתקע במדינה ערבית.

השיחות שיכנעו אותי, כי פתרון הבעיה על בסיס זה אפשרי.

באחת השיחות, העלה טאנוס את זכרו של הפרופסור יהודה לייב מגנס — אדם ששמו זכור כמעט לכל הערבים שדיברתי עמם. גם שמו של הפרופסור מארטין בובר הוזכר על ידי בהערצה. בין השאר סיפר לי טאנוס, כי בשנות השלושים המאוחרות התחבר עם מגנס ועיבד עמו יחד הצעה מפורטת לשלום עברי-ערבי בארץ-ישראל. הועד הערבי העליון (אשר טאנוס עצמו היה אחד מפעיליו העיקריים), הביע באופן בלתי-רשמי את הסכמתו להצעה. כשהועברה עליי מגנס למוסדות הציוניים, נדחתה בבזו עליי דויד בן-גוריון. גם טאנוס האמין בלב שלם, כי הערבים תמיד רצו בשלום, וכי ההנהגה הציונית היא שסיכלה את כל המאמצים, בשותפות עם האנגלים. לא נשאר לי אלא להגיד לו שכל ישראלים מאמין בלב שלם, כי האמת בדיוק הפוכה.

סיכסוך במשלחת המצרית

לפחות פעם אחת גרמה הוועדה בטרקליני האו"ם לסיכסוך גלוי במחנה הערבי עצמו. כמה ימים אחרי בואי, שאלני עתונאי ערבי, לו הסכרתי ארוכות את הרעיון השמי, אם אני מתנגד לכך שיעביר את טופס המינסר העברי למשלחת רעים. עניתי שאודה לו על כך. כעבור יומיים חזר אלי, ושאל אם הוא יכול לקבל עוד עשרה פסטים של המינסר, מאחר שישנם במשלחת רעים כמה וכמה אנשים מעוניינים לעיין בו. מסרתי לו ברצון את הטפסים המבוקשים (של התרגום האנגלי), כי לדעתי יש ערך רב לכך שמספר גדול ככל האפשר של אנשים בעולם הערבי ידע, כי קיים רום כזה בדעת-הקהל הישראלית.

העתונאי הערבי שאלני שאלות ארוכות על סעיפי המינסר ועל זהות האנשים הרוגלים ברעיון זה. בין השאר התעניין ביחסה של מקי לרעיון, בדעתו של מארטין בובר, ועוד. היה ברור לי, כי הפעם אינו שואל מתוך סקרנות אישית, אלא שמישהו במשלחת רעים, שחשש להיפגש עמי בעצמו, ביקשו להציג לי את השאלות האלה.

כעבור זמן מה נודע לי, כי מגע זה גרם לסיכסוך חריף בקרב משלחת רעים, שהדיו הגיעו, מן הסתם, עד לצמרת הממשלה בקאהיר. כמה מאנשי המשלחת טענו, כי כל מגע עם ישראל, פירושו בגידה באומה הערבית, וכמוהו כריגול. האנשים שיומו את המגע, התנגדו בתוקף להאשמה זו, והביעו כנראה דעה דומה לזו של האשם ג'האד.

איני יודע איך נסתיים סיכסוך פנימי זה. אני רק יודע, כי בימים הבאים, שלחו בי כמה מאנשי רעים מבטים זועפים, מדי עכרם על פני בטרקלינים, וניסו להתרחק ממני ככל האפשר. ואילו אנשי רעים אחרים הסתכלו בי בסקרנות גלויה, ואף חייכו אלי מרחוק. כפי שכבר סיפרתי, בשעת אחת משיחותי עם ג'האד, ניגש אלינו השגריר עומר לוטפי, עשה עמי הכרה רשמית ולחץ את ידי. נראה, אפוא, כי יד המחייבים נשארה על העליונה.

אמרתי לעצמי: אם אני, אדם שאינו מייצג שום דבר זולת אידיאה, יכול לגרום להמומה כזאת בתוך המשלחת של מדינה ערבית גדולה, מה יכלה לעשות ממשלת ישראל, אילו היתה לה יוזמה חיובית כלשהי במרחב?

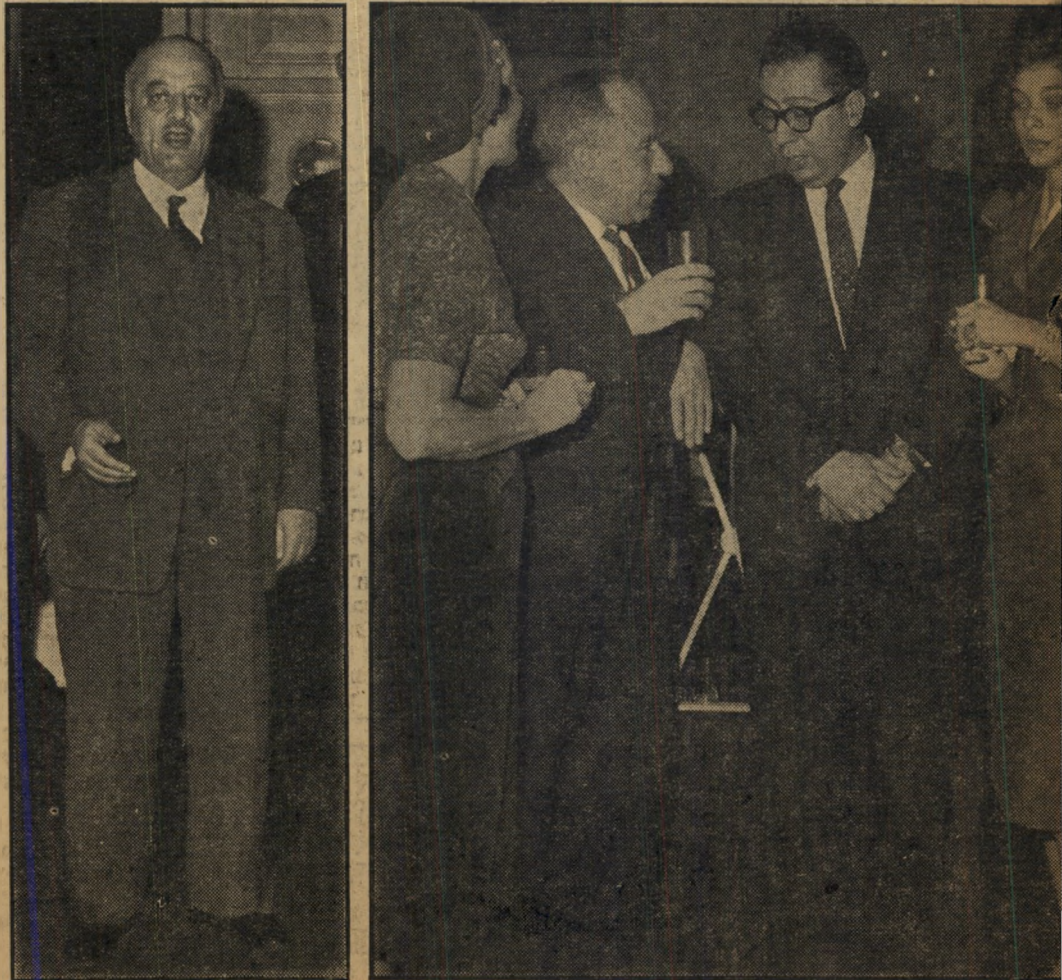
ידידו של עבד אל-נאצר

דיברתי עם איש הקרוב הרבה יותר לגמאל עבד אל-נאצר מאשר כל חברי משלחת רעים באו"ם, כולל עומר לוטפי. איש זה לא היה ערבי כלל, אלא הודי.

"עליך לדבר עם פאניקאר!" אמר לי אותו מדינאי הודי, עמו דיברתי באו"ם. "עליך לדבר עם פאניקאר!" אמר לי עתונאי הודי חשוב בפאריס, שקיבל בהתלהבות את הרעיון השמי. "אסדר את זה!" הוסיף.

כעבור יום, הוזמנתי לראיון אצל הוד מעלתו, שגריר הוד בצרפת, סארדאר ק. מ. פאניקאר. שרשרת של פקידים הביאה אותי לקודש הקדשים — משרדו של השגריר. מאחורי שולחן כתיבה גדול, מתחת לתמונתו של ג'והארלאל נהרו, ישב גבר שנראה כמו מהדורה אסיאתית של לנין, בעל זקנקן לבן. זוג עיניים פיקחיות התבוננו בי מבעד למשקפיים בעלי מסגרת-זהב דקה.

הוצאת עם עובד המפא"יית, שהוציאה בעברית את ספרו של פאניקאר אסיה ושלטון המערב, הכתירה אותו כההיסטוריון, המדינאי, והתרגה הודי הנודע. אבל פאניקאר הוא הרבה יותר מזה: הוא האישיות מספר 1 של הודו במרחב. בשנים המכריעות של עלייתו של גמאל עבד אל-נאצר, עד אחרי מיבצע סיני, היה שגריר הודו בקאהיר. המקשר האישי בין נהרו ועבד אל-נאצר, ידידו האישי ויועצו העיקרי של שליט מצרים. מעמדו במצרים היה הרבה יותר חשוב מזה של חבר רשמי בממשלת קאהיר. מלבד עבד

האיש השנוא: תאבט חאלידי, ציר ירדן (ראשון מימין), שהכריז באוזני עורך "העולם הזה" על הצורך להשמיד את ישראל. לידו שר-ההד-רכה של אלג'יריה החופשית, מוחמד יויד. האיש המושחת: אחמד שוקיירי, פליט פלסטיני כעת שגריר סעודיה ב-איו"ם, בפוזה אופיינית.

אל-נאצר עצמו, אין אדם בעולם שהכיר את הלך-המחשבות שלו כה היטב באותן השנים המכריעות.

לפאניקאר יש המלצה נוספת. כמה פעמים פעל אישית למען השלום, הרגיע את המצב בין ישראל ומצרים. אחרי מיבצע סיני פעל מאחורי הקלעים (בהצלחה), כדי להציל אלפי יהודים מצרים מגירוש. במשך שנים ארוכות קינה להיות המתחך בין מצרים וישראל, נסע הלך וחזר בין עבד אל-נאצר ונציגי ישראל בא"ם.

תכונותי למעדה מן הרגלי לשיחה חשובה זו. בחרתי בקפדנות את המשפטים הפותחים. הסברתי בחמשה-ששה משפטים את עיקרי הרעיון השמי — שאנו אומה עברית חדשה, הקשורה עם יהודי העולם אך אינה זהה עמו, שישראל שייכת לאומה זו ולא ליהדות העולמית, שאנו אומה אסיאתית ולא אירופית, שאנו רוצים לעבור ממחנה המערב אל מחנה עמי אפרואסיה בהנהגת ג'והארלאל נהרו, שאנו רוצים לשלב את התנועה האומית שלנו ואת התנועה הלאומית הערבית במסגרת שמית משותפת.

אחרי המשפט החמישי או השישי הפסיק אותי פאניקאר בתנועת-יד. "אתה בא לספר זאת לי?" קרא. "לפני חמש שנים אמרתי למיסטר משה שרת ש... ובמשך עשר דקות ישבתי, המום ומאמין בקושי למשמע אוזני, להרצאה מפורטת של פאניקאר על ישראל. אילו קרא מן הכתב את סעיפי המינסר העברי, לא היה צריך לשנות מלים רבות."

הוא אמר את הכל: שישראל היא אומה חדשה, שהיא צריכה לשייך את עצמה לאסיה, שעליה להשתלב בעולם השמי (הוא השתמש במילה "שמי" כמה פעמים), שאין לה עתיד אלא בשותפות עם שאר תנועות-השיחור של המרחב, שעליה לנתק את עצמה מאירופה ולהפסיק לדבר בשם היהדות העולמית, שעליה להפריד בין המדינה והדת ולשים קץ לשלטון הרבנים בתוכה, שעליה לשנות את המגמה החינוכית שלה ולשים את הדגש על מורשתה השמית המשותפת עם הערבים, ועוד ועוד.

"מה השיב מר שרת?" שאלתי בסקרנות רבה.

פאניקאר עשה תנועת-יד בלתי-סבולית. "הוא אמר: אנחנו, בני הדור הישן, איננו יכולים כבר להשתנות. אנחנו גדלנו על הרוח הציונית, ואנחנו נושאים את תרבות המערב."

אולם, כך סיפר השגריר, לא היתה זאת הפעם הראשונה בה התעורר הרעיון השמי בנוכחותו. בשנת 1947, שבועות מעטים לפני החלטת האו"ם על חלוקת ארץ-ישראל, התקיימה בנוכחותו שיחה בין חיים ויצמן, אז נשיא ההסתדרות הציונית, ועבד אל-רחמן עואם, אז מוכיר הליגה הערבית ומדינאי חשוב מאד בעולם הערבי. בשיחה זו אמר עואם, שהערבים יקדמו בברכה את שיבתם של היהודים, אם יחזרו כבני "הגזע השמי" וכעם השייך לאזור, ולא כאנשים השייכים אל המערב והנושאים את דגלו. עואם הצהיר רשמית, כי במקרה זה לא יתנגדו הערבים להקמת מדינה עברית, ואף הוסיף שהערבים יצלו או ברצון את הכוח המדעי והטכני של היהודים.

פאניקאר הזכיר כמעט בזעם את תשובתו של ויצמן באותה שיחה, שיכלה להיות היסטורית. ויצמן אמר: "אני מצטער, אבל אנחנו עם אירופי. הישום בארץ-ישראל. הוא חלק של הרוח היהודי בעולם. איננו רוצים להיטמע בין הערבים." ויצמן היה איש גדול ממה בחינות, אמר לי פאניקאר. "הוא היה נביא תנ"כי. אבל היו לו מגבלות. הוא היה ציוני."

הזכרתי שהענה הזאת נגד הטמיעה בעולם הערבי, למרות גיחוכה, מושמעת נגדנו לרוב. "מה זאת אומרת, להיטמע?" התרגש השגריר. "איש לא רצה שאתם תהיו ערבים! הכוונה של עואם היתה, שתפסיקו לראות בעצמכם עם אירופי, שתהיו עם אסיאתי. אולם ויצמן לא הבין זאת. הוא שגה. אותו משגה ששוגים רבים אחרים: הוא חשב שאין תרבות בעולם מלבד התרבות האירופית, וזהו יסוד כל לעולם. אולם התרבות האירופית, היא רק שלב חולף. אירופה אינה פיסגת התרבות, וגם לא סוף התרבות. אירופה יורדת, והתרבות תעבור למקומות חדשים. היא תפתח באסיה החדשה."

השתדלתי להסביר, כי לאנשים שגדלו במזרח אירופה, כמו מנהיגי הציונות, היה קשה להבין דברים אלה. הם לא ידעו דבר על תרבות אסיה, והם לא יכלו להתעניין בערבים הרחוקים בעוד שהם ישבו בשוויץ וניסחו את הרעיון הציוני. מכאן הניתוק המוחלט שנוצר מן הרגע הראשון בין הציונות ותנועת-השיחור הערבית.

לתמונתי, נגע פאניקאר באחד הנושאים הקרובים ביותר לכבי — דוגמת הצלבנים. "אפילו הם היו יותר חכמים", אמר. "הם התחננו עם בנות המוסלמים, קיימו מגע טוליטי ומסחרי עם הנסיכים הערבים שמסביבם. הם לא היו מנותקים כמוכם."

לדעת פאניקאר, ישראל היא מדינה דתית. הוא ביטל את טענותי, כי הדת נמצאת בסיומן של שיקוע קרוב הגומע הישראלי. "זאת לא מוכחה להיות דת סעיליה", ציין, בהסתמך על הגסיון בהורו. "גם כשהדת עצמה מאבדת את כוחה, נשארים הדפוסים החברתיים שיצרה."

פניתי את השיחה לעבר גמאל עבד אל-נאצר. שאלתי, כאדם שהכיר את ההתפתחות מקרוב, אם נכונה הדעה, אותה שמעתי כמה פעמים בא"ם, כי בשנים הראשונות של שלטונו רצה עבד אל-נאצר בהסדר עם ישראל, וכי רק מאוחר יותר השתנתה עמדתו. פאניקאר, עזראיה מספר 1 לאותה תקופה, אישר זאת ללא הסתייגות. לדבריו, רצה עבד אל-נאצר ליצור בהדרגה שלום עם ישראל, ואף עשה מעשים בכיוון זה. המפנה הגדול לדעה בא בראשית 1955, שלוש שנים אחרי המהפכה, כאשר צה"ל התקיף את עזה.

"עבד אל-נאצר קיים מגע עם שרת", גילה לי השגריר. "השניים יכלו לה פגש היתה זאת הצעה מעשית מצד עבד אל-נאצר, בסוף שנת 1954. אולם כשהועברה ההצעה לשרת, היא סירבה. הוא אמר שידוי כבולות, בגלל תליית שני היהודים שהורשו כמרגלים למען ישראל. פאניקאר לא הסתיר את דעתו שהיה זה תרדוף, וכי בן-גוריון הוא שאסר על שרת להיענות. שרת היה אז ראש-הממשלה, וביני היה על סף שיבתו למשרד-הבטחון. אני רוצה להעיר כאן במאמר מוסגר: לא היתה זאת יוזמת-השלום היחידה של גמאל עבד אל-נאצר, ששמעתי עליה במשך שיחות אלה. שתי הצעות ממשיות אחרות — האחת שבועיים לפני מיבצע-סיני והשנייה למחרת איתוד מצרים וסוריה — נודעו לי לפרטיהן, אך איני חופשי לגלותן, פן אפר הבטחות. לעומת זאת אני יכול לגלות הצעה שלישית, שלא התפרסמה אף היא מעולם."

כמה חודשים לפני מיבצע סיני, אחרי שישראל קיבלה את המיסטרים הראשונים מצרפת, ושיתוף-הפעולה הצרפתי-ישראלי החל מסתמן באוסף המדיני, הופיעה בפאריס דמות ערבית מסתורית. היה זה מצרי בשם כאמל אל-חסייני, שנשא בכיסו כרטיס-ביקור שהגדיר אותו בתואר הסתמי "ממנה על ישראלי", שלח אותו עלי צבא, ראש לשכת השרים במצרים, ידימינו של עבד אל-נאצר. היה ברור, כי זהו שליחו האישי של השליט המצרי. המות האחרון השליחות היה, כנראה, סרחאס אוקאשא, כיום שר-ההגנה בממשלת רע"ם, אז שגריר מצרים ברומא (וממשתתפי ועידת פלורנץ). הרעיון היה ליצור יחסים משולשים בין צרפת, מצרים וישראל, כבסיס להסדר בעיות המרחב. כי המרחב התנונז או על שפת המלחמה, אחרי הלאמת תעלת-סואץ.

אל-חסייני נפגש עם פיארא מאיארא, או פיקד בכיר במשרד-החוץ הצרפתי, ועם אישים הקרובים לישראל. הצעה מעשית העיקרית היתה, כי משה שרת יבוא מיד לפאריס, וינהל עמו משאומתן. שרת, שהתמסר זה עתה מתפקיד שר-החוץ, נבחר מן הסתם על-ידי המצרים כאיש שהוא קרוב לממשלת ישראל, אך אינו חבר בה, כך שאפשר היה לנהל עמו משא-

פגישה עם מנהיג הפליטים הארציים ראליים: עורך "העולם הזה" משוחח עם עוזרת טאנוס, הנציג הרשמי של פליטי

ומתן בלתי-רשמי. הם לא ראו טעם להיפגש או עם נחום גולדמן, מפני שלא ייצג דבר. ההצעה המצרית נמסרה לשגריר ישראל, יעקוב צור, על-ידי רובר בארא, עתונאי צרפתי חשוב, הנחשב למומחה בענייני המרחב. צור ושמואל בנדור (כיום ציר ישראל בהונגריה) מיהרו להעביר את ההצעה לתל-אביב. כעבור ימים מעטים, באה התשובה מתל-אביב: משה שרת מסרב לבוא לפגישה. הכל הבינו, כי הדבר נאסר על-ידי דויד בן-גוריון. אש אינו יודע, מה עמד עבד אל-נאצר להציע במשאומתן זה, כדי למונע את מיבצע-סיני. ממשלת ישראל לא היתה מעוניינת. היא תכננה את המיבצע, אשר כל המומחים הורים רואים בו כיום אסון לישראל.

פני שנכנפתי למשרדו של פאניקאר, ההורר אותי המוכיר, כי תעמוד לרשותי רק מתצית השעה, כי נקבעו לשגריר פגישות אחרות. בינתיים נמשכה השיחה כשעה וחצי. פאניקאר התקיף קשות את הקונגרס היהודי העולמי. "אמרת לידיי איסטרמן (ראש הקונגרס בלונדון): 'אתם מביאים רעה על היהודים. אינך יכול לבוא לממשלת הודו, למשל, ולהגיד לה איך לספל ביהודים שלה. כי פניה כזאת תעורר אצל ממשלת הודו את הרושם, כי היהודים אינם אזרחים הודיים, כמו כל האחרים, אלא גוף זר. אותו הדבר קורה בתוניס ובבית-המועצות. כל ממשלה היתה מתרגזת על התערבות כזאת. ישראל צריכה להפסיק להתמר להיות נציגת היהודים בעולם. גישתכם החדשה, שאתם אומה חדשה שאינה זהה עם יהדות העולם, היא הדרך היחידה להסיר את היחסים."

לקראת סוף השיחה נתגלו חילוקי-הדעות היחידים בין השגריר וביני. פאניקאר טען, כי הגשמת תוכניתו בישראל תדרוש לפחות שלישים שנה. "הציונים שולטים על החינוך בישראל", אמר, "והם יגדלו דור נוסף הכפוף לתורתם. רק אחרי כן יוכל רעיון חדש לנצח." הבטחתי לו שאנחנו נשתדל לחולל מהפכה רוחנית זו לפני כן, תוך שנים מעטות, מאחר שדורו הצעיר בישראל כבר משתחרר והולך מן התפיסות הישנות. פאניקאר ניצע בראשו בספקנות. הוא לא האמין במהפכה מהירה כזאת. יותר קל לעשות שלום עם הערבים מאשר לחולל שינוי נפשי בישראל", סיכם.

מוסה: קולו המחרת

שום פגישה עם רבים לא עשתה עלי רושם כה עמוק כזו שאתאר אותה בקיצור להלן. ישבתי מאוחר בערב בחרי במלון רומאי בלתי-מפואר כאשר צימצל הטלפון. קול אנגלי, בעל גיב זר בולט, שאל אם אפשר לעלות לחדרי. עניתי שכן. לחדרי נכנס ערבי צעיר, כבן 35, בעל הפנים האופייניות של משכיל מרחבי מבני הדור החדש. הוא היה שקט מאד, רציני מאד, צנוע מאד. הוא התישב על המיטה והציג את עצמו בכס סרטי (שהיה בדוי). אקרא לו כאן בשם מוסה. במשך הימים הבאים למדתי להכיר את מוסה ואת חבריו. הוא עלה בעיני מפגישה לפגישה. למדתי כמעט להעריך אותו. מימי לא ראיתי מזיגה כזאת של ענותנות ויעילות, כוח פנימי ועדינות ציונית.

מוסה נמנה עם צמרת המנהיגים של מחתרת שמאלית מצרית. לרשותו עמד לא רק אוצר עצום של אינפורמציה על הנהגה במולדתו ובשאר ארצות-ערב, אלא גם קשרים יעילים מאד עם ראשי הציבור והעיתונות במצרים, וקשרים מצויינים לא פחות עם מדינאים, עתונאים ואשירות בכל רחבי אירופה והערבית. לא פעם נוכחתי לדעת שנפתחו לפני דלתם חסבות מאד אחרי כמה מלים שקטות של מוסה בסלפון. ההערכה אליו היתה כללית. היחסים בינינו היו מוגדרים מן הרגע הראשון. הוא קרא את המינסר העברי לפני בואי. הוא ידע עלינו, כפי שידע על כל התפתחות אחרת במרחב. ידענו שאיננו המימי דעיב בגישתנו הבריתית, אך שאנחנו מזדהים בשפת אחר: בשאיפה לשלום בין ישראל ועמי ערב, למילוב תנועת-השיחור העברית והערבית, לאיחוד המרחב על בסיס נייטראליסטי. בקטט, כדבר מובן מאליו, העמיד מוסה לרשותי את כל יכולתו המפתיעה למטרה זו.

בשיחה של שליש שעות עם מוסה וחבריו, קיבלתי יותר אינפורמציה על הנעשה במרחב, בהחה ובעתיד, מאשר קיבלתי בשיחותי עם חצי תריסר שגרירים ערביים. קיבלתי מהם המלצות לאישים שהייתי מעוניין בהם, ועצות עם מי להיפגש, מתי ואך. אבל קיבלתי מהם דבר הרבה יותר חשוב: ההרגשה שהנה, זו הפעם הראשונה, פועלים אנחנו — עבריים וערבים משני עברי החזית — בצאתא למען המטרה המשותפת: שיחור, שלום ושותפות. אם אשאל מה היה גוצי החשוב ביותר בסיוור זה עם ערבים, אצביע ללא היסוס על המגע עם מוסה. הוא אינו רק מנהיג אמיתי. הוא נציג העתיד. ובעתיד זה, עלינו להיות שותפים.

כגליון הבא ימסור עורך "העולם הזה" דו"ח על שיחותיו עם ז'אן פול סארטר, ג'ורג'ו לה-מיריה, הקארדינאל פיסראנט ואר שים אחרים בשבע ארצות על בעיות השלום הישראלי-ערבי.

העם

הצבעה של אי-אמון

הם הצביעו בגילויים קרא לנין בשנת 1917, בעת הויכוח אם להמשיך במלחמה נגד הגרמנים. כחנתו: בשעה שראשי המהי פכה הראשונה ברוסיה ביקשו לערוך הצבעה על המשך המלחמה, כבר הביעו החיילים עצמם את דעתם עליידי עריקה המונית. על הציבור הישראלי, אפשר היה השבוע להעיד: הם הצביעו בידיים. כי בויכוח הלאומי הגדול על מלחמה העליה, הביע הקהל את דעתו החודשית בצורה פשוטה בי יותר: הוא לא הכניס את ידו לכיסו, לא שילם. המלחמה נחל כשלון חרוץ. מצב זכרון דראון. תופעה מוזרה

כרוכות בגורל הלאומי, אינה אלא מיעוט ספילי הניזון על חשבון הכלל. בדרך הת' נהנתה, אחרי שאיבדה את האמון הלאומי ואת הכושר להעלות את העם לפסגות של התנדבות, התחנה הבאה היא: שלטון של כפיה. לפי כל הסימנים, תלך הצמרת בדרך זו. אחרי שסירבה בהחלט לקמץ במשק הבית שלה, היא תשתמש במנגנון הממלכתי כדי לעשות זאת בבית הוולות.

יחסים מרחביים

איש חדש בבגדאד

ובלמים! צעקו התוקפים, "בוגדים!" התי זירו הנתקפים. אגרופים הורעפו באחירי. זה קרה השבוע כמה פעמים בוצרת ובמי

שר-החץ ג'וזף (ימין) ושגריר אבן (שמאל) כמועצת-הכטחון* במרחב מאוחד, טקום לישראל

קומות ריכוז אחרים של ערביי ישראל. אך הנושא לא היה ישראלי. הוא היה עיראקי. מאז נצמד הציבור העברי בארץ למכשירי הרדיו כדי להאזין לחידון התנייכי, לא היתה עוד בארץ הליטות כזאת להאזנה, כפי ש' גילו אותה ערביי ישראל השבוע, לשידור משפטו של עבד אל-סאלם עארף ברדיו בבגדאד. דברי השופט, דברי העדים ודבריו של עארף עצמו שימשו נושא-שיחה כמעט יחיד בצנצרת, האפילו את על עסקי הממשל הצבאי וקנוניות המפלגות.

אולם המאזינים היו חלוקים בדעותיהם. בעוד שחלק אחד — אנשי מקי — תמכו בעמדת בית-המשפט, הרי הרוב הגדול של ערביי ישראל המעריצים את גמאל עבד אל-נאצר כמנהיג לאומי, תמכו בלב שלם ב' עארף. דבריו בבית-המשפט נענו עד ל' עומק לבם, והם לא האמינו בהרשעתו עד הרגע האחרון. כאשר הודיע רדיו בבגדאד, כי הקצין הצעיר נידון למיתה (עם המלצת השופטים להמתקת פסק-הדין), התהרגשות שהצטברה בלבם, מצאה את פורקנה בקטטות ובתגרות, בהן נשארה יד הקומוניסטים, לרוב, על התחתונה.

"שאל את קאסם!" עלייתו של עארף עצמו כבר הפכו, השבוע, לפולקלור בין ערביי ישראל. הב סיפרו איש לרעהו בהערצה את פוטטי ההפיכה כפי שסופרו עליידי עארף בבית-המשפט: כיצד יגישו הוא אל מפעל הדיבוייה שחנתה בבגדאד, כדי לשכנעו להצטרף למהפכה. כיצד סירב מפעל הדיבוייה, כיצד יעצו שאר מנהיגי המהפכה לדחות את המועד. כיצד נטל עארף עצמו את היוזמה לידי, מיהר לאסור את המפקד, כדי למנוע ממנו את האפשרות להלשין, לקח לידי את הפיקוד על הדיבוייה והכריז בעצמו את המהפכה ברדיו בבגדאד, אותו כבש מיד.

המאזינים שוכנעו לחלוטין עליידי טענתו של עארף שלא התכוון מעולם להרוג את עבד אל-כרים קאסם, אותו אהב כאב, אלא ששלף את האקדח רק כדי להתאבד. קאסם עצמו שיכנע אותו שלא לעשות זאת. אם קאסם חשב שאני התכוונתי להרוג, קרא עארף, בנאומו המשודר, "איך זה בא קאסם

זו, שהיתה ספונסאנית ואחידה, אף שאיש לא ניסה לארגן אותה, וגם שוללי המלחמה בפומבי היו במעוט, לא נגעה לעצם היחס לעליה. על שאלה זו כמעט ואין ויכוח בי ישראל: ימין ושמאל, ציונים ושמים, מס' כיימים בהחלט, שיש לקלוט בישראל את כל היהודים המבקשים לעלות. אם כי יש הברל ניכר בין הנימוקים הפועלים בהכרה הלאומית — "פתרון בעית היהודים" כנגד "חי' זוק מדינת ישראל" — הרי המסקנה היתה אחידה.

הויכוח הלאומי הסמוי שהסעיר השבוע את תהייה הכרה הלאומית, היה על נושא אחר לגמרי: איך לשלם בשביל הקליטה, תבעה הממשלה: על העם לשלם. השיב העם: על הממשלה לשלם. טענה הממשלה: על העם להיות ראוי לשעה הגדולה. טען העם: על הממשלה להיות ראויה לשעה הגדולה. התי' לונגה הממשלה: העם משתמש. ענה העם: טלי קורה מבין עיניו.

מעולם לא היתה התהום הרחנית שגפ' צדה בשנים האחרונות בין צמרת המדינה לבין ההמונים הרחבים כה גלויה, וידע בין גוריון, האיש המגלם את הצמרת כולה, התי' נהג כבדואי המנסה להזיז פרד עיקש. דיבר גישה ללשון, להרביץ, להחליף, להצליף, ריב על התזון המשיחי ועל "מצבת זכרון ל' דראון" לתנואים המטיפים נגד המלחמה. שום דבר לא עזר.

העם עמד על שלו: כל עוד צמרת המדינה ממשכה לבזבז בראשי חוצות את ההון ה' לאומי, כל עוד נמשכת בפרסיה השחיתות המפלגתית והפרסית, כל עוד לא פוטר אף מקי צייתר אחד שזכה למשכורתו הממשל' תית בגלל פנקס מפלגתו, וכל עוד לא צומצם שירות מיותר אחד שהוקם ברגע של חולשה עליידי שר נשכח, לא ינדב האיש ה' משוטט את פרוטותיו.

מיעוט טפילי. לא היתה זאת קמצנות. האיש ברחוב ידע היטב, כי בסופו של דבר תקח הממשלה בכוח את אשר הוא מסרב לשלם בהתנדבות. הוא לא התכוון ל' התנגד לכך. אולם כאילו נדברו ביניהם מאות האלפים, ביקש הקהל הנחיל תבוסה מ' סרית ממאירה לממשלתו.

העם הצביע בידיים איאמון מוחלט. היה זה הרבה יותר מכשלון זמני. כי צמרת ששוב אינה יכולה להלהיב את ההמו' ניפ לקראת פילוי החובות הבלתי-ניעמות ה'

אחרייכן עם רוב חברי הממשלה להיפרד ממני בשדה-התעופה, כאשר נשלחתי לכהן כשגריר בבון?"

מדוע לא נשאר בבון? טען עארף: איני מסוגל למלא תפקיד כה חשוב. לפחות בזאת שיכנע גם את ערביי ישראל: שהוא, המהפכן בעל העצבים החזקים ברגע הנכון, אינו חכם בעיני מדיניות, אינו מנהיג בעל יכולת. בזאת השיג המשפט את מבוקשו, אבל הם האמינו שהוא ערבי לאומי, שהוא היה כן בקראו: "תנו לי לעבוד... תנו לי את התפקיד הצנוע ביותר במשרדו של קאסם... תנו לי לשרת את מולדתי!"

על עשרות שאלות של השופט ענה: "שאל את קאסם!" כעדי-הגנה יחיד תבע לק' רוא לקאסם, כי "הוא יגיד את האמת!" או' למ קאסם לא הוזמן, ופסק-הדין, שהיה בטוח מראש, נטבל בהערות ארסיות שהרעירו את לבם של המאזינים הישראלים.

נקודת מיפנה. אולם לא רק בשביל ערביי ישראל היו מאורעות השבוע בעלי תוכן גורלי. תופעות הלאומי שלהם, יכלו להיות חשובים מאד למדיניות הישראלית. הן התבטאו בפיתורי שישה מן השרים ב' ממשלה, אוהדי עארף ומפלגת אל-בעת, ומסירת תיק-המפתח של שר-החץ לידי האשם ג'וזף.

ג'וזף (48), אינו אוהד את המשטר הקיים בישראל. הוא משוכנע, שיה משרת את האימפריאליזם, עויין את שאיפות הערבים לשיחרור ולקידמה. אולם ג'וזף אינו שונא ישראל. בחודש האחרון, אחרי שהוא עצמו כבר ידע על מינויו הקרוב, הוכיח אומץ לב בלתי-רגיל בהיפגשו פעמים אחדות, פומ' בית, עם עורך העולם הזה, לעיני כל ה' נציגים הערבים (העולם הזה 1113, 1114). בניוירוק ובראון-רדיו, שהושקת בישראל, היה זה ג'וזף אשר הכריז, זו הפעם הרא' שונה בשנים האחרונות, כי באיחוד המר' חבי, לקראתו הוא חותר, יש מקום גם למדינת-ישראל מתקדמת.

אילו היתה קיימת בישראל ממשלה ה' מסוגלת להתקשר עם גורמים ערביים, ולמי צוא אתם שותפות על בסיס ההכרה בשאי' פות הלאומיות הערביות, היה מינויו של האשם ג'וזף יכול להיות נקודת-מיפנה בי יחסים המרחביים. במצב הקיים של ויתור ישראל על כל מדיניות עצמאית במרחב, כמעט ולא חשוב כלל מי נושא בתיק שר' החץ העיראקי.

רעות

הזמנה לתבוסה

אליאס קוסא, עורך-הדין הערבי הקשיש (56), חזר השבוע לחודשות. המנהיג הלאומני, שתוכניו של נגד פעולות הקיפוח של ממשלת ישראל כלפי אורחיה הערביים היו מגיעים למכוניות האומות-המאוחדות בתדירות של אחת לשבוע, פנה, לדברי העתונות היומית, בתפנית של 180 מעלות: הוא קרא לערבים להצביע לטובת מפלגתו של מנחם בגין, אחת המפלגות המעטות המחייבות בגלוי את הממשל הצבאי.

מה הביא את עורך-הדין הלאומני, שזכה לאחרונה לכותרות בעמונים כשהתנדב להגן על "העתונאי" המצרי אחמד עוסמן (העולם הזה 1114), תפניה כה קיצונית?

מדווח כתב "העולם הזה" יוסוף אברחאמרה, על פגישתו עם אלי' אס קוסא, שנתערכה השבוע בי ביתו בחיפה:

עורך-הדין קוסא, אינו מוכן לענות על שאלות פוליטיות בטלפון; אבל הוא אינו מתחמק הזדמנות להזמין עתונאי לביתו. בי ביתו הנמצא ברחוב עטאס בחיפה, מקום מגור' ריהם של הערבים הרשעים המעטים שנשי ארו בעיר זו, הצעיר המנהיג הנמוך וה' מקריח: "הפוליטיקה אינה ענין לסימפטיה אישית, אולם אילו יכולתי לפנות לערביי ישראל ולהדריך אותם למי להצביע — הייתי מציע להם להצביע עבור מנחם בגין ומציע מפלגתו."

"בן-גוריון יודע". קוסא, שיסד בעצמו מפלגה ערבית לפני הבחירות לכנסת השלי' שית, מוכן לבסס הצהרה זו. לדעתו חיים אורחי המדינה העבריים בשלייה גדולה אחת: הם מאמינים, כי ניתן יהיה לכפות את השלום בכוח הנשק על מדינות ערב. ר' מאחר ולדעתו של קוסא, אין הבדל בין כל המפלגות הציוניות, כדאי שהערבים יצביעו למען המפלגה שמצעה הרעיוני מבוסס ב' קיצוניות על דעה זו.

אינו טובה תצמח מכך לאורחיה-המדינה ה' ערביים? גם לשאלה זו יש לקוסא הסבר. (המשך בעמוד 8)

אחרי כדור, פשטה ש

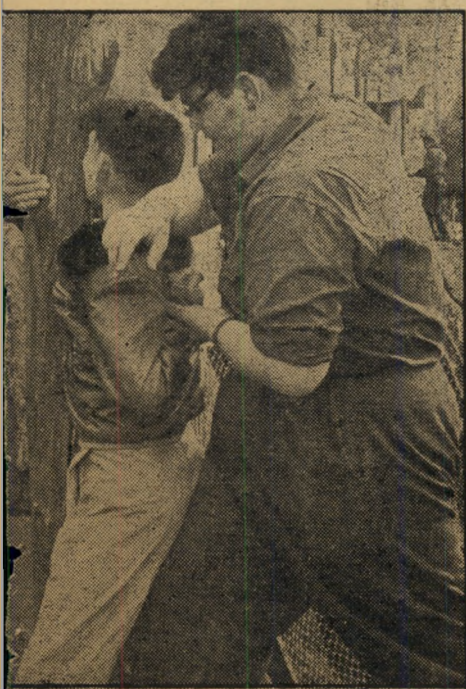
טור

מרתני עץ מנרש הכדורסל וצעק תי: "קדימה הבית הלבן, בוז הבית הירוק." קבוצות הכדורסל בבית-הספר שלנו מחול' קות לבתינו, והבית הלבן הוא הבית שלנו. פתאום יגיש אלי מיכאל קרנר (17), תלמיד כיתה ה', ומבלי שדיברתי אליו קודם צעק לי לתוך הפרצוף: "סתום מהר את הפה שלך, אחרת אני אוציא לך את כל השיניים מהפה." לפני המקרה הזה בכלל לא הייתי מדבר אליו אף פעם. גם יתר החברה לא היו מרבים לדבר איתו כיוון שהוא נער קשה ובלתי נסבל.

יותר הוא לא אמר לי כלום. אחרי ימים אחדים עמתי בערב בתור לקבל תוספת ל' ארוחה. הוא בא אחרי ונדחק בלי תור. אותי הוא דחף הצידה. לפני היה ילד צעיר ומיכאל אמר לי שלא אדוהף אותו. אמרתי שאני דוהף אותו כיוון שהוא, מיכאל, דוהף אותי. זה כבר נראה לו כהתחצפות, ואחרי הארוחה קרא לי התוצה ליד קיר חדרהאר כל. שם הזהיר אותי שלא אעז להתחצף שנית. טעני שזאת לא היתה התחצפות ומיד הרגשתי במכה מונחתת על ראשי. הרי דעתי לו שאמסור על כך לחעדת המשמעת שלנו, המורכבת משני נציגים של כיתה ו' (מקבילי לשמינית בבית-ספר תיכון) ונציג אחד מכיתה ה'.

הוא צחק ממני ולעג לי: "אתה יכול לע' שות כל מה שאתה רוצה, אם תעז. אני לא פוחד משום חעדת משמעת." כדי שלא יהיה לו ספק שאמנם נקלטו הדברים היטב ב' ראשי, היכה אותי שוב על הראש. ניגשתי מיד לחעדת המשמעת והגשתי תלונה. ל' חעדה הזאת יש הרבה מאד סמכויות והיא מטילה גם ענשים באישר ההנהלה. עוד לא קרה שהחעדה תטיל עונש או תחליט על משהו שהנהלה תתנגד לכך.

אני נמצא כאן אמנם רק שנה ראשונה אבל הספקתי כבר להתאקלם ואני מסבט בהחלט מכל הסדרים בבית-הספר. עוד לא קרה שאתלונן על תלמיד או מורה או כל דבר אחר. לו הייתי רוצה להתלונן, היו לי סיבות הרבה יותר רציניות לעשות זאת, לפני מספר חודשים, כאשר באתי לבית' הספר החקלאי התיכוני בפרדס-חנה. קודם למדתי בבית-הספר יהודה הלוי בתל-אביב. החלטתי לשלב את לימוד החקלאות עם לימודי בית-הספר התיכון והגעתי נהה. שמעתי כבר קודם משהו על טכס ההש' בעה, שעושים לכל החודשים, וזה דקא נראה לי די משעשע. לא התנגדתי כאשר ציח עלינו תלמידי ה' ר'ו' להיכנס לחדר אחד לשם מיון. את החלשים מבין החדשים

שלטון הכוח

אביחי בלומברג (14) מראשון ל' ציון, מנשק את עמוד החשמל. מאלץ אותו חטסציה של המוסד, עודד סלפטר (16).

זרית ההתעללות לבית-הספר בכרם-חנה בכיתה ה'

מאת ג'ורא לובלינר

פרשת הכריחה מכדורי התפוצצה לפני שבוע מחדש: 30 תלמידי די כיתה ה' של בית-הספר החקלאי בכרם-חנה, שפרבו להם כיום לעונש שהטיל מנהל בית-הספר על שלושה מהכריחה בגלל התעללות בתלמידי צעיר, הפגינו את התנגדותם לעונש, עזבו כאיש אחד את המוסד. אלא שלא כבפרשת כדורי, הגיבה ההנהלה בקוריווה, איימה לסלק את הכורחים מבית-הספר. התוצאה: 30 הכורחים הביעו חרטה גמורה, חזרו בתחילת השבוע לספסל הלימודים. על השתלשלות העניינים שהביאה לכריחה התלמידים ועל מסורת ההשבעה האכזרית של בית-הספר החקלאי, הנתון תחת הסותה של התאחדות האיכרים, מספר ג'ורא לובלינר, בן הארבע-עשרה וחצי, שהמכות אשר ספג מחבריו הכורחים הציתו את חומר הנפץ שהביא להתפוצצות האחרונה.

שוב באדמה כשהוא נעור לשם כך בפיו בלבד. עקב הכאב שגרם לאדמה בפעולה זו ציחה עליו המשביע לנשק את המקום, שהיה מלא בוץ.

קיבלנו מספרים. כל מספר שהיו מקריאים היה צריך להכות את חברו. מי שהיכה חלש מדי היה מקבל מנה כפולה ומשולשת מידי המשביעים. למחרת הייתי כולי נפוח מהמכות. כל אחד מאיתנו היכה חזק כמה ש' יכול היה, כדי לא לקבל בעצמו את המכות.

יותר לא היה לנו כוח. הקימו אותי ושאלו מה אני רואה על הירח. ראיתי כתמים וזה מה שעניתי. לא הספקתי לסיים את ה'תשובה וקיבלתי מכה איומה בבטן. התי' כוחצתי מכאב ועוד לפני שהספקתי לנשום חזרה השאלה: "ובכן, מה באמת אתה רואה על הירח?" חיפשתי משהו מיוחד שישביע את רצונם ועינתי: הרים. שוב חספתי ובגנ. לבסוף אמר לי אחד מהם: "מה אתך, אתה לא רואה מה שיש על הירח? צפרדעים. כמובן." התשובה נראתה לי ספסית מאד והטעות הפטאלית שלי הייתה שגם אמרתי את דעתי זו. המכה שחספתי היתה חזקה מכל קודמותיה ואני נפלתי ארצה.

לשבתם של המשביעים אני מוכרח לציין, שנתנו לי כמה שניות להתאושש לפני ש' התחילו בסדרה הבאה של התרגילים. אמרו לי שעמוד החשמל הקרוב הוא חברתי ה' טובה ואילצו אותי לחבק וללחוש לו דב' רי אהבה. הזחילו אותי על קוצים גבוהים וחוטתי תיל ולימדו אותי את כל סגנוני ה' שחיה שהם מכירים, על האדמה, כמובן. כי אותו זמן חשבתי שרק אני טובל ככה, ב' עוד שחברי האחרים היה להם מזל ונפטרו מזה. יותר מאוחר התברר לי שסעייתי. כמ'

היו מוסרים להציקים ואת החוקים לויני קים. אותי ועוד שניים לקחו כמה חברה שאני אפילו לא יודע כיום מי הם היו. ייתכן שהם אפילו לא תלמידי המוסד. יודע לכולם — אולי חוץ מאשר להנהלה — ש' בכל שנה באים לקראת ההשבעה רבים ש' היו פעם תלמידי המוסד וסיימו או הועפו, כדי לקחת חלק בטכס.

לקחו אותנו עוד באותו ערב שבאנו. זה היה בקיץ והירח היה כמעט מלא. העמידו אותנו בשורה ואמרו לנו ללכת ישר. מי שסטה רק קצת מהשורה, חטף בו במקום סטירה או מכת אגרוף בכתף. לפעמים היו חוסכים לעצמם עבודה והיו פשוט דופקים שני ראשים זה בזה. ציבלה וריימן, שניים מהאליפים, סבלו מזה די הרבה. אחרי ה' הליכה באה הריצה. אמרו לנו לבצע מיד כל מה שיפקדו עלינו. רצנו בלילה בסביבה לא מוכרת, נשפתאום היתה נשמעת הצעקה: "שכבו" נשפכו כמובן על פנינו ומיד הרי גשנו שזה היה בדיוק בתוך שלולית בוץ.

★ ★ ★

צפרדעים על הירח

מנו וקיבלנו מנוחה כדי שהצחת המשביע, או יותר נכון, המענה, יוכל לגנוח אף הוא ולתכנן כמה להמשיך. באותו זמן היינו כבר נפחדים עד מוות. זה היה היום הראשון שלנו במקום ותיארנו לנו את הימים והשנים שנבלה במקום, בצבעים שחור רים משחור. אחד מאיתנו, זאב, תלש מתוך פחד ועצבנות שתיל של עשבי-בר. כשראה אותו המשביע, העמיד פנים חמורים מאד, ציין שזו פגיעה תמורה באמא-אדמה. הוא ציחה על זאב המסכן לשותל את השיח

התלמיד המוכה

ג'ורא לובלינר בן הארבע עשרה וחצי משחזר בחדר פנימית כיתה ה' כיצד היכוחו חבריו הגדולים ממנו בשנתיים, כעונש על שהעז להתלונן על אחד מחבריהם בפני ועדת המשמעת של המוסד.

עצמה. כל תלמיד חדש צריך היה להישבע על התנייך ולומר: "אני אליף מושטן ומחור" בן, נשבע שאהיה חקלאי טוב ולא אספר למדריכים כל מה שהתרחש היום." באותו מעמד הרשו לעצמם כמה מהגדולים לעשן, דבר שהוא אסור בהחלט בתוך כתלי בית-הספר. את הסיגריות כיבו על גופותיהם של המושבעים. לאחר ההשבעה שלחו אותנו ב' ריצה עד לבית-הספר וכל הדרך זרקו עלינו אבטיחים ושאר מיני ירקות.

לא התלוננתי או על כל העניין, ועד כמה שידוע לי, לא התלוננו גם האחרים. פשוט הבנו כי זה הנוהג ועלינו לקבלו, אם הוא טוב ואם לא. מלבד זה כמובן שזכרנו כי גם אנחנו נשתעשע ככה כשיגיע תורנו לה' יות המשביעים. אך מסורת לתוד והתעללות לתוד. אני בעד מסורת אפילו אם היא לא נעימה לפעמים. אך אני מתנגד בתוקף לכל התעללות לשמה, וזה לא מפני שהדבר קרה לי דוקא; הייתי נוהג בדיוק באותה צורה אם זה היה קורה לתלמיד אחר. הלכתי לוועדת המשמעת והתלוננתי על מיכאל קרנר. ועדת המשמעת הזמינה אותי ואת קרנר להעיד. סיפרתי להם כל מה שהוא עשה והם נתנו לו שבועיים ריתוק. כלומר שאסור לו במשך שבועיים לצאת משערי המוסד. אפילו למושבה. לקולנוע, או לכל דבר אחר. מיכאל קרנר אמר לי שזה עוד לא הסוף והציע לחברים שלי לצלם את פרצופי כדי שלפחות תמונה תישאר ממנו.

★ ★ ★

כובע טמבל על העיניים

ב' ערב הייתי אצל חבר במצודה, זה החדר שבולט מעל למגורי הפנימיה. שמענו חדשות ספורט. פתאום נכנס אורי וילרוני (15), ואמר שמחכים לי למטה. ירדתי. למטה מצאתי את רון ז'ק, אחד מההציקים. הוא מילמל משהו שלא הבנתי אודות כדור ש' הוא רוצה שאני אראה לו היכן הוא נמצא. הלכתי אחריו. היתה לי הרגשה שעומד לק' רות לי משהו ולכן אמרתי לאביחי בלומי ברג (14) מראשון-לציון שילך גם הוא איתי. נכנסנו לפנימיה של ההציקים. בדרך הבטיח לי רון ז'ק ששום דבר לא יקרה לי. בחדר פגש אותי יגאל קויפר (17) מראשון-לציון. הוא היה זה שניהל כנראה את כל הטכס. בחדר היתה כל הכיתה, כ-30 תלמידים. יג' אל הושיב אותי על המיטה ופתח בהטפה על ההתחצפתי אל יותר גדולים ממני, ועל כך שעוד הגשתי תלונה לוועדת המשמעת.

"אין ועדת משמעת בבית-הספר ואנחנו לא פוחדים ממנה." הוא סיים בנימה של מנצה שאין לו ממה לחשוש. היתה דממה מעיקה שהטילה עלי כבר פחד מסוים. איש מהם לא אמר יותר דבר. כל אחד הסתכל בחבריו כאילו חיכה שהם יאמרו או יעשו משהו. רון ז'ק היה הראשון שאזר אומץ ופתח בסידרת המכות. אינני יודע אם יש כזה משהו פסיכולוגי, אבל אותו רון ז'ק קיבל לפני שנה מכות נאמנות מתלמידי כי תה' בגלל איהופות לתחרות ספורט. הוא (המשך בעמוד 16)

עט כולם עברו פחות או יותר את אותו מסלול העינויים.

את דובי ברסלבי (14), למשל, בנו של ה' מורה והחוקר החתיק יוסף ברסלבי, לקחו לסיר במשק, כדי שיכיר את המקום בו יהיה עליו לחיות ולעבוד במשך שנים. זה היה סיר היכרות יסודי מאד. ברפת הזחילו אותו על גללים טריים של פרה, אילצו אותו ללחוש דברי אהבה באונה של פרה. הוא נמלט מהמכלאה שליד הרפת, אך נתפש והובא אל האתון שגם אותה נאלץ לחבק וללסוף. בלול הוא היה קצת תרנגולת ואכל תערובת ואבקת-חלב. את אבקת-החלב האכז' לו אותו כשראשו נתון בתוך קולר של אחת הפרות וכאשר סיים, שפכו לו את הנותר בסיר על הראש. ימים רבים עברו עד שהצ' ליח לסלק את התערובת הדביקה מראשו. לסיום החליף דוד הקטן והרגיש סטירות לחי עם אורי וילרוני, כשהידיים של שניהם מלוכלכות בזבל פרות.

★ ★ ★

סיגריות על גב ערום

א' הרים הפשטנו עד המותניים וצח' למרות איש את רעהו בוץ. לסיום ה' טכס ריכזו את כל הטיורונים במקום אחד, ליד בית-הקברות של פרדס-חנה. שם, בח' צות, מתחת לעץ אלון, נערכה ההשבעה

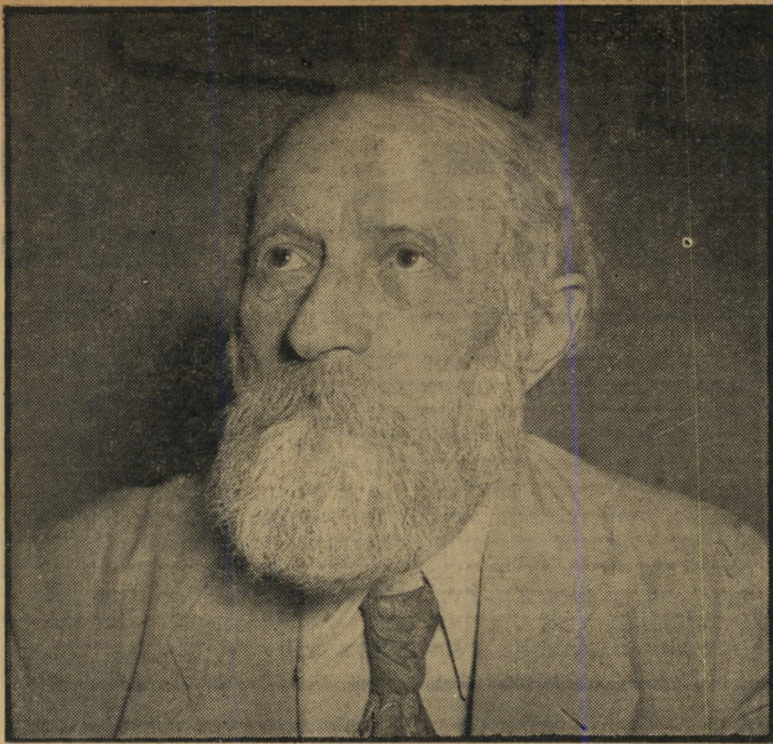
המכה שאודש

שקרא לג'ורא לובלינר לבוא לחדרו בהבטחה שלא יאונה לו דבר. ז'ק גורש מהמוסד לעשרה ימים.

נשיקה לפרה

דודי ברסלבי (14) מדגים כיצד אולץ בלילה הראשון שלו בבית-הספר להכיר את בעלי החיים מקרוב. בתמונה הוא לוחש דברי אהבה באזנה של פרה בסככה שליד הרפת. התפקידים האחרים שהוטלו באותו לילה היו קסים עוד יותר, וביצועם היה כרוך בסבל גופני רב.

מארטין בובר
אין נביא בעיר

הוא היה מרוגז מדי כדי לצנור אותי או את עצמו. כי הגיונו הקר אמר לו להצטרף לחרות, אך עורר-הדין אליאס קוסא, אינו תמיד איש ההגיון הקר.

אנשים

שמונים ואחת

מדינת-ישראל עשירה בתאריכים. ישנם ימיה-הולדת של חילות צה"ל, הנחוגים ברוב פאר ופרסומת. ישנם יובלות של עסקנים מפלגתיים מדרגה עשירית, הממלאים את טורי העתונות. לכל תאריך יש ועדה, תקציב ומנגנון ממלכתי.

השבוע חגגה אישיות ישראלית אחת את יום הולדתה, מבלי שהדבר יטביע אף את הרישום הקל ביותר על חיי הציבור הישראלי. בביתו הקטן בטלביה, ירושלים, ישב הפרופסור מארטין בובר, עת מלאו לו 81 שנה. האיש, הנחשב בעולם כולו לאחד מגדולי המאה ה-20, הישראלי המפורסם ביותר בעולם הערבי, החלים ממחלה, דחה פגישות מפאת חולשה, עסק בעבודתו המדעית. הוא לא היה מאנשי שלומה של צמרת הגמדים.

אין נביא בעירו. אולם הזילזול של יש"ר אל הרשמית באורח החשוב ביותר של המדינה — היה בו תוכן סמלי מדכא לגבי רוח המדינה כולה.

הגבול

בדרום אין כל חדש

התמונה המצטיירת לעיני המדינאים בי"א ובכירות העולם, היא בערך כזאת: ישנו גבול בין ישראל והערבים. בגבול יש מתיחות מתמדת. פעם הורגים הערבים ופעם הורגים הישראלים. לא חשוב מי מתחיל ב"תקרית זו או אחרת. חשוב לדאוג כי ה"תבשיל לא יגלוש מן הסיר הרוותח.

אנשי מועצת הבטחון רגילים, כי כל כמה שבועות מגיע אליהם תלונה מצד זה או אחר. הם בוחלים אף בהזכרת שמו של הגבול הזה, אך יודעים שאין מנוס ממנו. יחסם לשני הצדדים דומה לפסוק המפורסם של הייגרייך היינה על ויכוח בין יהודי ונוצרי: "איני יודע מי צודק, אך נדמה לי שגם הרב וגם הנזיר מסריחים."

מצב בדרום פרימיטיבי. פעמיים בחודש שיים האחרונים פנתה ישראל למועצה בת"ל לונדון נגד רע"ם. בפעם הראשונה היה ברור, כי ישראל תפתח בהפגזה תותחנית, ועל כן נתקבלה תמונה של תקרית דו-צדדית. בפעם השנייה היה הצדק הישראלי בולט יותר, כי רק רועה ישראלי נהרג.

אולם בשני המקרים הודקרה לעיני ה"מדינאים טענה אחת, שהושמעה בפי הנציג המצרי וחזרה בפי כמעט כל הנואמים הי"אחרים: מדוע מסרדה ישראל את מועצת הבטחון, אם לא "ניצלה אפילו את שרות ועדת שביית-הנשק המקומית?"

בפי ישראל לא היה שום מענה. כי ה"תשובה האמיתית היא, כי באחד ממצב-רוחו המפורסמים הכריז ביג'י באופן דראמטי, כי

במדינה

(המשך מעמוד 6)

תמיכת הערבים עלולה להביא את חרות לשלטון. במקרה זה תיחתר למפלגה הקייצוגית רק ברירה אחת: או לחזור בה מכל הצהרותיה התוקפניות, או לגסות ולהגשים הצהרות אלה. "המקרה השני," ציין קוסא בחיך ערמומי, "עלול ללמד את מנהיגי מפלגה זו ואת כל אלה התומכים בקו הציורני הרשמי, לקח קשה מאד." לדעתו של קוסא, יסתיים כל נסיון לסיבוב שלישי, אותו תיווים ישראל, בתבוסה צבאית מידי מדינות ערב המאוחדות.

מיבצע קדש? קוסא משוכנע שביג'י לא היה חולם אפילו להתחיל במבצע זה, לולא היה זוכה לתמיכה מוקדמת של הצרפתים והבריטים. "בן-גוריון יודע את האמת (על יחסיה-הכוחות במרחב)." קובע קוסא, "אבל הוא אינו מעוניין, כי הציבור הישראלי ידע זאת. במקרה כזה, היה הבוחר הישראלי מחליף אותו מיד."

כלי צנזורה. ההסבר שנתן קוסא, אופייני לדעותיו. מדוע, אם כן, חייב הוא לפי עול למען דעות אלו בעקיפין, באמצעות מפלגה זרה לרוחו, במקום להקים מפלגה משלו שתטיף לרעיונות זרות? גם לכך היה לגבר השנון, שאינו מקמץ בתיאורי גנאי לאויביו האישיים והפוליטיים, הסבר. טען הוא: "אי אפשר לארגן בישראל מפלגה ערבית. למען האמת, אין זכות קיום למפלגה ערבית עצמאית שתפעל בחסדי הממשל-הצבאי — וכל עוד יהיה ביג'י ראש ממ"שלה, יהיה המשטר הצבאי עובדה קיימת." מאידך סבור קוסא, כי מפלגה ערבית עצמאית, תהיה אך לטובת המדינה. מפלגה כזו יכולה לעשות רבות להסרת רגשי ה"שנאה והחשדות הממלאים את לבות שני ה"צדדים." אילו התאפשר קיומה של מפלגה כזו, הבטיח קוסא, היתה יכולה להיות ה"שפעתה בישראל ובארצות הערביות עצומה.

העניין נראה לקוסא, באופן אישי, שחיד ביותר. הוא היה עוזב את הארץ ואת ה"מרחב, לו רק היה יכול. אך נכסיו ובניניו קושרים אותו למקומו. למרות זאת, מוכן קוסא להסתכן ולהציע לערבי הארץ לעזוב, במידה ויוכלו. "אני יודע שאין זה פופר לארי," הסביר, "אבל זהו אחד הפתרונות למצב."

ניסיתי לחזור לחרות. קוסא התרחח: "הם כתבו שאני מאוהב בבגין. איזו שטות! הסי"ברתי לעתונאים את דעתי העקרונית על שלום ומלחמה, אבל הם לא הבינו. הם פשוט משקרים בצורה הגסה ביותר." חמתו של קוסא עלתה יותר ויותר. הוא פרץ בשטף של גיזופים כלפי אלה שסילפו את דבריו. אם בתחילת הראיון, בחן כל מלה ומלה שכתבתי, ואף דרש לשנות מלה זו או אחרת, שלא נראתה לו, להתליטה במלה מתונה יותר, הרי שעכשיו לא ביקש דבר.

• תוך שיחה של שעה, חסמיע כיניווי גנאי כגון: כלבים, נבלות, גנבים.

כן, מותק, אני יודעת: תיאדנט משחת השיניים מצחצחת יופי והיא כה טעימה, אבל בכל זאת אל תאכל אותה —

« תיאדנט » עם Hygleam —
יתר לובן, יתר ברק, יתר קסם.

המונער העברי

עקרונות

הפעולה השמית

להשיג בקיוסקים הבאים בתל-אביב:

מונחם לוי — רחוב אלנבי, דאר מרכזי

מרדכי — על-יד התחנה המרכזית

פרידמן — אלנבי פינת המלך ג'ורג'

קרונגולד — אלנבי פינת המלך ג'ורג'

רצון — בן-יהודה פינת רחוב גורדון

וינר — רחוב הרצל פינת רחוב פלורנטין

רוזנברג — כיכר המושבות

טופל ובניו — רחוב אחד-העם 24

המחיר: 500 פרוטה

● **סיווייו של משה שרת להיבחר כיושב ראש הכנסת גברו.**
 התנגדותו של דוד בן גוריון התמוססה, אחרי שאימו של יוסף סרלין הצביח ליוזם את בחירת נחום ניר מאחדות העבודה לבשה צורה ממשית. שרת הייז האיש היחיד שמפא"י יכולה להעביר את בחירתו בוודאות מול האיזו התחברות הימין והשמאל נגד מפא"י וההסתבכות הנובעת ממנה בשנת בחירות. שרת עצמו רוצה בתפקיד, למרות ההצגה הפוכה, מאחר שברור לו שלא ייכלל בשום ממשלה של דוד בן גוריון, וכי לא יתמנה גם לנשיא ההסתדרות הציונית. מאחר שתפקיד יו"ר הכנסת מהווה מעמד של יורש העצר לנשיא המדינה, הנימוקים בעד מכריעים.

● **ר"ר נחום גולדמן יהיה הנשיא הציוני גם אחרי הקונגרס הבא.** אחרי שנכנע לביג"י לכל אורך החזית והפך למעשה לזרוע מבצעת של מדיניות ביג"י, מעדיף ביג"י את גולדמן, שלהלכה אינו איש מפא"י, על נשיא מפא"י מובהק, כמו שרת, שיהווה מתחרה לביג"י ויטיל על מפא"י את האחריות הישירה לענייני ההסתדרות הציונית. לביג"י נוח הרבה יותר שאחריות זו תיפול על איש מהחז"ק, המשוועבד לו למשה.

● **אחד מסלעי המחלוקת העתידים בין רע"ם ועיראק: עתיד ירדן.** בעוד שאנשי אל-בצעת והקומוניסטים בירדן פעלו עד כה בצוותא להפלת משטרו של המלך חוסיין, נפרדו עתה דרכיהם. אל-בצעת מוסיפה לחתור לסיפוח ירדן לרעים בעוד שהקומוניסטים ישאפו להתקרבות לעיראק. על רקע זה תיתכן מאד התקרבות בין המלך חוסיין לבין גמאל עבד אל-נאצר, עד כדי הפוגה ממושכת. לצורך זה יפטר המלך את ראש הממשלה הנוכחי, האנטי-מצרי, סמיר אל-ריפאעי, השנוא על האוכלוסיה. במקומו ימנה ראש ממשלה הקרוב יותר לרעים.

● **עארף לא יוצא להורג.** עבד אל-כרים קאסם יעניק חנינה לסגנו לשעבר וגם לרשיד עלי אל-כילאני. יתכן כי ישתמש בהזדמנות זו כדי להכריז על המתקה כללית של פסקי-דין המוות שהוצאו נגד תומכי נורי אל-סעיד עלי ידי בתי-המשפט הצבאיים בעיראק. תהיה זו גיטסה של התפייסות כלפי המערב, אשר קאסם אינו מעוניין כרגע לריב עמו על אף הידוק יחסיו עם ברית-המועצות.

● **סיעת "חרות" בעיריית נתניה עלולה לעורר סערה צבורית סביב הקירתו של מבקר-המדינה** בפרשת החשבונות החסומים של ראש-העיר משה שקד, באם מבקר-המדינה לא ימסור לפרסום את תוצאות חקירתו בהקדם.

לפני למענה משנה התבקש מבקר המדינה לחי קור אחרי חשבונות אישיים של שקד שמשך תרבו לחשבון השוטף של העירייה. עד עתה לא פירסם המבקר את מסקנותיו בפרשה זו.

● **מקור חדש של אשראי זול עלול לעמוד לרשותם של תעשייתים ישראליים.** ההון יבוא מסבי-פי קרן ההשקעה של משלחת הסיוע האמריקאית, אשר היה נהוג עד כה להקציב למטרות ישראלים שונים, למימון הוצאותיהם. אם תתממש התוכנית החדשה, יועמדו כעשרה מיליון ל"ר לרשות קרן זו ותעשייתים יוכלו לי קבל אשראי, בתשלום ריבית נוחה, אחרי הפיקוד חומר הגלם העודף שלהם או סחורה מותרת שאינם יכולים לי שוקק באותה עונה.

● **זעזוע נוסף יפקוד את משטרת ישראל.** קצינים וחתיקים רבים, שהגישו בראשונה האחרונה בקשה ליציאה לפנסיה, נענו בחיוב. הם ירשו מהמשטרה כבר בראשון לאפריל הקרוב. בין הפורשים: רבי-פקד מנחם בנדל, ראש הענף הפלילי בחיפה (אחרי 30 שנות שרות); רבי-פקד חיים קלוט, מפקד נפת רמת-גן (אחרי 29 שנות שרות); פקד אהרון רוטמן, ראש הלשכה הפלילית ביפו (לאחר 29 שנות שרות); פקד מיכאל אבטיחי מאגף החקירות במטה הארצי (לאחר 29 שנות שרות).

● **לא ברור אם בית-החרושת לתמוזקים "רכלון", הנמצא בשלבי בנייתו המוקדמים, יושלם לפי התוכנית.** מנהלי המפעל, שעל הקמתו ליד אשקלון נמסר ברעש גדול, הביעו לאחרונה מורת רוח ממעב העניינים שנתגלה להם מאז הודיעו לראשונה על תוכניתם.

● **ייעשה נסיון לארגן את כל הקצינים והשוטרים, אשר שירתו במשטרת ארץ-ישראל מיום כיבוש הארץ בידי הבריטים ועד תום המנדט.** לצורך זה ייערך כנס מיוחד בבית-הספר לקצינים נבויים של המשטרה באבו-כביר בעוד כחודשיים. בין אנשי המשטרה החתיקים אשר מבקשים לארגנס בגוף זה נמנים אנשים כמו הבלש הותיק דוד תדהר, מושלי מחוז יעקב ברגמן ויוסף קופרמן.

בו. חבריו של הפקיד הבכיר, בני משפחתו, והפקידים הגבוהים של העיריה שידעו מה האמת בספורי הכדים, לא יכלו להושיע לו.

פנים

השותף הר

ארבע דמויות חמקו בסמיטאות כפר בקעה שבמשולש הקסן. מגמת פנה היתה ביתר רסי-הקומה של הבריחה הכנסת הערבי, פאריס חמדן. העוצר, המוטל על הכפר ערבי ערב עלידי הממשל הצבאי, היה יעיל - איש מלבדן לא נראה בחוק. הן הגיעו למקום. ממול דמם בית הממשל הצבאי שבכפר. דמות אחת, גבוהת קומה, סיעה בידי חברתה לטפס על גדר הבית ועלתה אחריה. חלון חרק. שתי הדמויות הנותרות ניצבו במסחור למשמר. ולפתע בקעה את הדממה זעקת אשה: "גנבים! גנבים!" כתשובה הדהדו כמה צרו רות של יריות. לאחר מכן השתרר השקט שנית.

בבוקר התברר, כי גנבים ניסו לפרוץ ל ביתו של פאריס חמדן, לחמוס את תכשיטי נשיו. העוצר הלילי, עליו הכריז ראש ה מועצה ובן משפחתו של חמדן כיעיל למ יעיל פריצות, לא הועיל. לולא התעוררה בתו המאומצת של חמדן, סיניה, היתה ת בת התכשיטים של המשפחה מתרוקנת.

● **גינה לכה-גוריון.** בבוקר עצרה המש טרה שני גברים. עבדול רחים קאסם, משרת לשעבר בביתו של חמדן ועיסא גמר, ש בביתו מצא קאסם מפלט. לאחר חקירה קצרה, נשברו השניים והודו. הם היו מו כנים אף לקרוא בשם שותפם השלישי, צעיר בשם פאיו. כשנדרשו לגלות את שם השו תף הרביעי, מילאו פיהם מים. גם פאיו, שנעצר מיד, סרב לקרוא בשם השותף ה מסתורי.

בינתיים בררה המשטרה אף את המגיעים להתפרצות. קאסם, שעבד בביתו של חמדן

הסכם שביתת-ההנשק עם מצרים מת, וכי על כן אין ישראל משתפת בועדות עם רע"ם. אולם ישראל פונה לאר"ם על סמך אותם הסכמי שביתת-ההנשק, ואין מדינאי העולם מתרשמים ממצבי-הרוח של דוד בן-גוריון. **קצת כאיחור.** השבוע, כאשר התלוננה מצרים בפני המועצה על תקרית חדשה, הוחזר שר-המשקל באר"ם. הפעם היה נד מה לאר"מנים, כי האשמה הישראלית ברו רה. היא התגלמה בגיוותיהם של אשה וילד, שנהרגו בידי משמר ישראלי. באיחור של כמעט שבוע, בא ההסבר ה שעות מרגע התקרית. גם הוא היה צולע למדי: לא הוסבר בו כיצד נהרגו אשה ו ילד בתוך מאהל ברואי, בשעה שמשמר צה"ל, שדרך אחרי מסתנני לתוך שטח מצרי, ירה על קבוצה של גברים מחוץ ל מאהל. לפחות הודיעה ישראל שהקצין ה אחראי יועמד לדין. האר"ם לא התרגש. הרוג אחד או שניים, בצד זה או אחר של הגבול, לא הסעיר את הרוחות.

עיריות

קרבו לקרתות

בשבוע בו היה נדמה, כי את עובדי עיריית תל-אביב מעסיקה השאלה: האם תהיה שבי תה או לא? הו למעלה מחמשת אלפי ה עובדים בעירייה עסוקים בבקיעה שונה לגמרי. לא היתה זו בקיעת שכר או דירוג. לא היתה זו שאלת תנאים סוציאליים או הטבת תנאי עבודה, אלא רכילות מכווערת מהסוג הגרוע ביותר.

רק לפני שבוע בזו תושבי תל-אביב תל-אביב חיפה הפרובינציאליים שהתנהגותם הביאה להתאבדות זוג הנאשמים בניהול בתי-הדין (העולם הזה 1114). אולם ה שבוע זכתה תל-אביב בסיפור דומה משלה, שכמעט והסתיים אף הוא בחיי אדם. מזה שבועות רבים התנהלה בין עובדי עיריית תל-אביב תעמולת לחש נגד אחד מ פקידיה הבכירים של העירייה. תחילה סיפרו זאת העובדים במחלקתו של אותו פקיד מפה לאוזן בינם לבין עצמם. אולם לא עבר זמן רב והסיפור התגלגל לשאר המח לקות. עד שלא היה כמעט איש מבין עובדי העירייה שלא שמע אותו.

● **הצלה ברגע האחרון.** הפקיד הבכיר, אדם נשוי ואב לילדים, הואשם בדברי סי פורי הכוזב הבדויים, בכך שניצל את מעמדו ואת משרתו כדי לסחוט מפקידות העירייה בילויים והנאות אחרות. סיפור עליו, כי היה נוהג להבטיח קביעות לפקידות, תמורת תביעה להתמטר לו.

כמו כדור-שגל, ההולך וגדל ככל שהוא מתגלגל, גדל גם סיפור העלילה והתנפח והגיע למימדי ענק. אנשים ששמעו על נר צול, ספרו על אונס, אלה ששמעו על אונס מסרו על מעילות, סיפור כספים ומשחקי קלפים. אפילו ידידי הקרובים ביותר של הפקיד שניצב במרכז הסיפורים, החלו גדים לו בראשם. לא עבר זמן רב וגם לאזניו הגיעו להחישות מאחורי גבו.

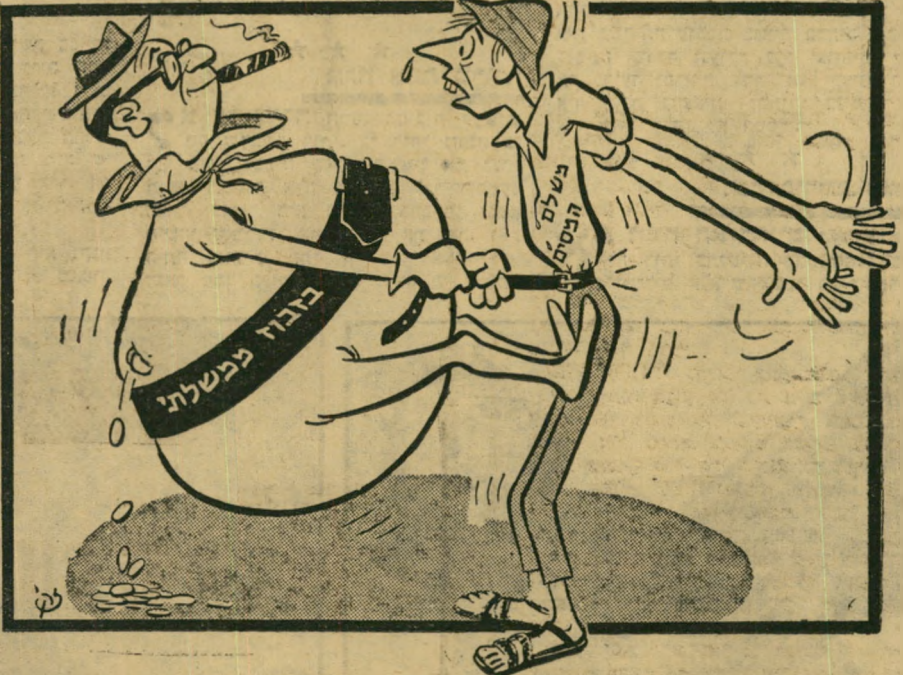
אולם כאשר הגיעו הדברים עד ראש ה עיר, חיים לבנון, והיה חשש כי תעמולת הלחש הכוזבת תסתיים באסון - ומכיוון שלא נמצאה כל דרך להפסיק את תעמולת הלחש - החליט ראש העיר להעביר את הפקיד הבכיר מתפקידו לתפקיד אחר באר תה דרגה, אולם במחלקה אחרת. שם, חשב, יהיה חופשי מלחישות-הרעל שלהשו סביבו במחלקתו.

ההעברה רק הוסיפה שמן למדורה. עתה ידעו המשמיצים לספר סיפורים מנופחים עוד יותר. הוא הכניס את אחת הפקידות להריון, לחשו עובדי העירייה זה לזה, "אר לם אכיה גילה את הדבר והתלונן בפני ראש-העיר, שפיטר אותו". המספרים ידעו אף לציין את שמה של הבחורה שאביה התלונן כביכול בפני ראש-העיר.

לעובדות שהאיש כלל לא פוטר, אלא הועבר מהמחלקה, שמעולם לא היתה לו סמכות לתת קביעות לפקידות, שהבחורה ששמה הוזכר בקשר אליו נישאה ועזבה את הארץ עוד לפני כמה חדשים, שראש העיר לא קיבל מעולם כל תלונה נגד ה איש, לא היתה כל השפעה על מסע ה רכילות.

העובדים והפקידים החלו להצביע על ה איש באצבע. לא היתה לו כל דרך להתגונן או לטהר את שמו. באחד הערבים נכנס האיש למיטתו, למחרת לא בא לעבודה. בני משפחתו גילו בצהרים כי ניסה להתאבד. ברגע האחרון הביאו אותו לבית-החולים, שם הצילו אותו.

בעוד האיש שוכב על ערש-דחי, מפרפר בין חיים למות, המשיכו עובדי העירייה, ומצאו בעצם ההתאבדות חומר נוסף לעסוק

עליך להדק את החגורה יי

שש שנים, ידע על קיומם ומיקומם של התכשיטים, הוא גם ידע כי חמדן, שעמד לנטוע כחצרו גינת פאר, לקראת בקורו של בן-גוריון בביתו, הוציא סכום כסף נכבד מהבנק לתשלום ראשון. אפשר היה לסגור את התיק לו רק היתה המשטרה מצליחה למצוא את השותף הרביעי.

● **המפלגת מתה.** עבר זמן ולפני שבוע הורעשה בקעה בידיעה אחרת. המפ לצת, ברואי אלים ששיתף פעולה עם מש מרה-הגבול הישראלי, נפצע פצעים אנושים בתאונת-דרכים בלתי רגילה. המפלגת, או כפי ששמו רשום בתעודת הזהות שלו, אח מד מוטלאק, יצא עם אשתו ושני ילדיו ל בקר בכפר הסמוך, גולגוליה. ממש על מסילת הברזל דמם הגיפ הפרטי שלו ו נעצר. רכבת-מש עעברה מיד לאחרי-מכן, העיפה את הגיפ למרחק של עשרים מטר. האשה ושני הילדים נהרגו, מוטלאק עצמו נפצע פצעים קשים.

מיד נפוצה בבקעה השמועה, כי המפ לצת נהרגה. כשהגיעה הידיעה לחדר-המעצר (המשך בעמוד 12)

...תנו ההגה בידיים נאמנות! תבעה בתנו

רותי נהגת המ

סיפור איך שרותי שברה לאחר רגל ילשני את היד.

אלם בשביל רותי אין זה חדש. היא היתה כזאת מילדותה. היא אמנם נולדה ב"קבוץ שמיר, כשזה עוד היה בעמק זבולון והיתה הבת הבכורה של הקבוץ. אולם בת שנה וחצי הפכה לתושבת נגבה. היא היתה ילדה עם המון דמיון ועם המון כוחות, וכל הבנים בכיתה פחדו ממנה. עד הכיתה השישית בגמנסיה, הסתדרה רותי בקיבוץ ד"ר טוב. אבל אז התגלה לה לפתע שהיא יותר מדי אינדיבידואליסטית. לפחות לגבי קבוצת השומר-הצעיר בקיבוץ בו היתה חברה. כשי התגלה ההבדל גם החבריה לקבוצה "העזיבו" אותה. זה היה במסדר הגיגי בו צעדה כל הקבוצה צעד אחד קדימה ורותי נשארה מאחור. ואחרי זה הוריו ממנה את חולצת השומר-הצעיר הכחולה ולרותי נותרה ה"בריה להשאר בקיבוץ רק בבית הספר.

היא העדיפה לנסוע ללמוד מחוץ למשק. וזאת היתה למעשה העויבה. כי אחרי ה"לימוד בסמינר בארנים" יצאה רותי לצבא, ואחרי הצבא לא חזרה עוד לקבוצה, אלא יצאה למצוא את עתידה בכוחות עצמה ב"עיר. אני לא אוהבת לרקוד לפי חליל של אחרים. אני רוצה לעשות בחיים שלי מה שאני רוצה", אמרה היא.

זה לא היה כל כך קל כפי שהתברר מאוחר יותר. לפני שהשתחררה מצה"ל אמר גם הפכה לנהגת של קצינת ח"ן פיקודית, מה ששינה אותה מקצה לקצה. הצנחנית החסונה, שהיתה מעוררת תשומת לב כל לית כשהיתה עוברת בגאווה ברחוב, הבושת כומתה אדומה ונעולת נעלי צנחנים, שהי תה פרוצה ופראית, למדה אצל קצינת הח"ן איך ללכת בהצאת ולהתנהג בנימוס נשי. אלא שזה עדיין לא הספיק.

הגה בידיים נשיות

את חייה האזרחיים העצמאיים ה"חלה רותי כתלמידה בבית-ספר למספר לות בירושלים. אלא שהמסטר בבית-ספר זה

לא מצא חן בעיניה, והיא החליטה לחפש עבודה כנהגת. מישהו הבטיח לה שאולי יוכל לסדר לה עבודה באוטובוס החבילות של אגד. ורותי החליטה להוציא רישיון נהיגה על מכונית-משא. במשרד הרשויות צחקו ממנה כאשר ביקשה להבחן כנהגת משא כבדה. חשבו שהיא מספרת בדיחה מוצלחת. אבל כאשר עמדה על דעתה, נערך לה מב"ח. אחרי עשרים רגעי הוציאו לה רישיון.

אולם רישיון עדיין אינו מקנה עבודה. הרישיון היה מונח בכיפה של רותי הרבה זמן ללא כל שימוש. היא מצאה עבודה כחורגנית במלון הנשיא. שם סחבה מזוודות וניקתה חדרים. היא עברה לתל-אביב ועבדה כמכרזת גזוז בקפה במשך עשרה ימים. כיום האחר-עשרה. לקחה חופש כדי לחפש חדר. כשחזרה, כבר היה מקומה תפוש על-ידי אחרת.

הנספח רצה יותר

כל אלה היו רק עבודות זמניות. כל ה"זמן חיפשה רותי עבודה כנהגת בכל מכונית שתראה. יתכן שקל להיות נהג ממין זכר. אולם לא זה המצב כשהמזדובר כנהג ממין נקבה. בכל מקום ששמעו כי רותי רוצה לנהוג משאית — צחקו. הבטיחו לה: "אנחנו נחפש, אולי נמצא משהו ונודיע לך". אבל איש לא חשב על כך ברצינות. רותי היתה כמעט פורצת בבכי אחרי תשרי בות כאלה. היו שאמרו לה: "ילדה, מוטב שתסתלקי מכל העניין. אף אחד לא יתן לך אוטו בידיים ולא כל שכן אוטו משא. תחשבי לך עבודה אחרת."

רותי לא רצתה עבודה אחרת. הנהגות לא היתה תחביב עבורה. כי לרותי היו תחביבים אחרים, גם הם בלתי-נשיים, כמו משחק הכדורגל למשל.

לחקופה מסוימת מצאה רותי עבודה כי נהגת של נספח בשגרירות מדינה זרה. אחרי שבוע התברר לה שהנספח רוצה ממנה יו"ת משאפטר לבקש מנהג גברי, והיא עזבה אותו. "ידעתי שאם אחפש עבודה אחרת, לא אוהב מרצתה ולא אמצא סיפוק. התי עקשתי למצוא עבודה כנהגת", סיפרה היא. לבסוף, פגשה רותי במקרה במסיבה אדם ששמע על חיפושיה העבודה שלה כנהגת. הוא קבע לה ראיון, דיבר עמה חצי שעה, ראה אותה נהגת, ומיד אמר: "תבואי אחר בשמונה בבוקר לעבודה."

"שמשון ממין נקבה"

ותי קיבלה את המשאית התכולה לרי-שונה, החלה לעבוד עליה יום יום משעות הבוקר המוקדמות. היא ממלאת אותה בדלק, מדברת אל עובדי תחנות ה"דלק בקול רם ובטון מצוה. "אחרת הם מתחילים להתחכם", מעמיסה שתילים ומ"עבירה אותם ממקום למקום ברחבי הארץ. היא נתנה למכונית שם, ארנה, על שם ילדה שחיבבה בנגבה, וכשהיא נהגת ולבה טוב עליה, רותי מדברת אליה. "זאת מכונית מכוונת וישנה", היא אומרת, "ובכל זאת אני אוהבת אותה". כי רותי, למרות דמותה המוצקה, היא סנטימנטלית ונשית, והנוקשות שבה אינה אלא שריון שאפשר לקלפו.

"מה, את נהגת?" שואלים הפועלים במור-סכים לשם היא באה לתקן את המכונית. "אן, זה לא טוב. הנשים התחילו לפלוש לשטח הגברים. לא מתאים לבחורה כמות להיות נהגת. זה מריד מהתן שלך. את דחקת בחורה חגיגית". רותי איננה שמה לב. מי חייכת. כאשר מתקלקלת המכונית באמצע העיר, ורותי יורדת לתקן אותה, מיד מתקן לים סביבה המונים, ביחוד ילדים סקרנים. "יא, תראה, הנה שמשון הגבור ממין אשה", אומרים הילדים כשהיא מפרקת גלגל.

אפילו שטרי התנועה חשדניים לגביה. הם עוצרים אותה רק משום שהיא אשה, משום שאינם יכולים לתפוש שאשה תנהג במכונית משא ועוד ברשיון. לרוב הם מבקשים את הרשיון, וכשהם מקבלים אותו, הם מתנצלים, נדהמים. רותי מחייכת. כשיש לה מצב-רוח היא שרה בקולה העמוק ו"הנעים, או מתחילה לפסס בחביבות: "תרי, או, בחיי שיש קרניים לאוטו. קראתי ב"זורבה היווני, איך שהוא אמר שם שאדם

היתה טרקטוריסטית בנגבה לפני עשרים שנה, וגם אחרי שילדה אותה, היתה ע"בדת על קומביינים. סוחבת שקים ונמצאת תמיד בשדה. ומאחר שגם אביה היה נהג, והוא נהג עד היום באשד, הלמה רותי תמיד להיות טרקטוריסטית. כאשר הגיעה לצה"ל, היתה בקשתה הראשונה: להיות טנקיסטית במלוא מובן המלה — נהגת טנק. צחקו לה ושלחו אותה לקורס נהגות. היא היתה נהגת בכל סוגי-הרכב, ג"פים, סנדרים, קומאנדקרים.

יום אחד, כאשר נהגה במכונית שהובילה קצינים-מטיילים-בארץ, שפכה את לבה לפני קציני-בכירי. "נורא הייתי רוצה להיות טנקיסטית. אבל זה לא הולך". הקצין חשב. כמו כל הקצינים, והשיב: "טאנקיסטית את לא יכולה להיות בצה"ל, אבל אם את רוצה להיות צנחנית, אפשר לסדר את זה". ורותי הפכה לצנחנית. לא מפני שכל כך השתוקקה לקפוץ ממטוס, אלא משום שרצתה להוכיח לעצמה ולאחרים שהיא מסוגלת לעשות כל דבר.

מכה אחת מרותי

רא בני נערה היתה מסוגלת לעשות, מה שעשתה רותי. כי רותי ניחנה ב"גוף מוצק ובכוח שאינו מאפיין את בנות מינה. תכונות אלה מביאות לכך שכמעט תמיד, כאשר היא נמצאת בחברה, נמצא מישהו שאומר: "אתה רואה את זאת, זאת היתה צנחנית. תתן לך מכה אחת, ולא ישאר ממך כלום". תמיד נמצא מי שיספר

אם הנוסעים כאיטובים, מפנים את ראשיהם בכתי-אחת, בזוית של מאה ושמונים מעלות, בעקבם אחרי מכונית הח"ר לפת ממולם בכביש, קרוב לודאי הוא ש"אותה מכונית היא משאית בדפוד בצבע חכלת, עמוסה במדפים גבוהים. אולם, לא המשאית היא הגורמת להפניות הראש ה"כלליות במכוניות החולפות על פניה, אלא נהגה.

"לא יכול להיות", אומרים האנשים ש"צליחו להעיף בה מבט, "ראית מה שאני ראיתי? בחורה נהגת במכונית משא...". אילו היה פיל נוהג במכונית, הוא לא יכול היה לגרום הפתעה גדולה מזו שגורמת רותי למפרט, מוצקת גוף, חומת שערות וציניים, בעלת ריסים ארוכים ושחורים כשל רקדנית באלט, לאלה הרואים אותה נהגת במכונית משא. כי האנשים בימינו התרגלו כבר לכל מיני בדורים. הם התרגלו לראות נשים כשרות-חוק, שגרירות וטייסות, אבל אשה הנהגת במכונית משא, לא כתחביב רגעי, אלא לצרכי פרנסה?!

כשהיא יושבת ליד ההגה, לבושה בסרבל נהגים מוכתם בכתי-שמך, כשטיגריה תל"י זה בזוית-פיה כדרך הנהגים, נהגית רותי לראות את מבטי-התמהון והפליאה של אלה הרואים אותה. "אף פעם אינני נוסעת מהר", טוענת רותי, "מפני שאני נהגית מזה ש"האנשים מסתכלים עלי. אם אסע מהר, אף אחד לא יראה כלום. אילו היו כל הנהגים כמיני, לא היו אף פעם תאונות". כי למרות 21 שנותיה, רותי היא נהגת ותיקה. למעשה, ירשה תכונה זו מאמה,

גלגל כפרנסה

הפסקה בעבודה. רותי נשענת על הגלגל חרזרבי כדי לעסן סוגריה. כדי לתגמל מחשון, לועסת רותי גפרורים בשעת תנחית.

מעסיקה את רותי הנהגת בכל שעות הפנאי שלה. פרט לתחביב זה, יש לרותי תחביבים לא-כיליך נשיים אחרים, ככדורגל.

השעברה לעיד שאית

א מאושר רק כאשר הוא משקיף ולא בשעת רגע האושר עצמו. רת לו שם: "אני מרגישה שאני כאילו צמחו לי קרניים." גם לאוטו... אולי הוא מאושר והוא לא זאת והוא יודע רק כשירקו אותו

ועות בהם קיבלה את מכונית המשא חזרה רותי להיות נהגת לכל דבר. ת כדרך הנהגים, מתחברת עמם, ואף בסלנג של נהגים ותוקים. כמה אפילו מוכנים להשבע ששמעו אותה קללה ששמעו רק מגבר. אבל כש ערב ורותי חוזרת לחזרה השכור, מלהיות נהגת, היא חוזרת להיות רגשנית, האהבת הפרוט על גיטרה, שירה, ולבלות.

דברים שבפי אחרים יכולים להשמע ציונות גדושים, אבל מפיה של החסונה הנוהגת במכונית משא הם מאוד טבעיים. אומרת רותי: "אני לפעמים אנשים אומרים: נפלא להיות מ ולהתבטל כל היום, בלי עבודה. כנה תמיד להתחלף עם אלה. רק אחת אלה נשים נכנס לה לראש שאפשר בחיים דברים קצת יותר חשובים ולהצטבע ולהתלבש יפה."

יופי של עבודה

— זו דעתה של רותי על עבודת הנהגות. היא אינה בוחלת בכל מאמץ, עושה בעצמה עבודות המתאימות לנהגים יזכרים.

עבודת היופי במכון היופי של רובינס קוסמטיקום בתל אביב. הטיפול בשיער הוא הכרחי, אחרי שהתפרע במשך יום הנהיגה הגדוש. מלבד טיפול זה אין רותי משתמשת באיפור או בצבע.

שבת אחים גם יחד

פגישה עם נהג יידי, על רקע מוסך גדוש צמיגי מכוניות, נעשית בלבביות הטבעית של שני חברים למקצוע. הנהגים, מכריה של רותי, השלימו ללא כל מחאה עם חדירתו של המין החלש למקצועם.

אחד התפקידים השיגרתיים מדי יום ביומו הוא מילוי מיכל הדלק של מכוניתה. רותי עוברת קילומטרים ביום, במכונית הנושאת משא רב, דבר המצריך מחזור גדול מאד של דלק ושמן.

פאנצ'ד במרכז העיר

מקהיל עשרות סקרנים סביב רותי, שהרי לא כל יום רואים מחזח כזה בכבישי הארץ. קריאות התי פעלות ועקיצות מלוות את רותי בשעת עבודתה, אך כבעלת מקצוע, אין היא שמה לב אליהן.

עורכת רותי עם שוטר תנועה. למרות שעד כה לא היתה מעורבת בתאונות, מקפידים שוטרי התנועה לבדוק את אינם מאמינים שלנערה יש רשיון נהיגה במשאית, נוכחים עד מהרה כי חכל כשורה אצלה.

(המשך מעמוד 9)

פנה קאסם לטוטר התורן, ביקש לראות את הקצין. לאחר חצי שעה של עדות אפשר היה לסגור את תיק הפריצה בביתו של המדן, השותף הרביעי לא היה אלא ה"מפלצת" עצמו, שאיים על חבריו לפשע, כי יהרגם אם יעזו לפצות פה.

דרכי חיים

האזהבים

כיצד מגיב הצופה הישראלי על הצגת אירוטיקה פיוטית על הבד? השבוע ניסה צלם'עמותות סקרן לגלות את התשובה. הוא הצטייד במצלמה ונורת'בוק, רכש כרטיס להצגת הסרט הנאהבים וצפה.

בדקה הארבעים של הסרט, הגיעו שני הנאהבים לתורה של האשה, ויכו את קהל הצופים באחת הסצנות האירוטיות המסעירות שהוצגו על הבד. הקהל נזרז. גם הצלם דרך את מצלמתו. שני הנאהבים עברו לחדר האמבטיה הסמוך והצלם יצא למעבר ש"באולם. ברגע שהגיעה מתיחותו של הקהל לשיאה, הבריקה נורת'הבוק. תגיבתו של הקהל הנסער הונצחה (ראה תמונה).

אלא שהקהל לא נשאר חייב. ברגע ש"הצלם הסקרן ניסה לצלם תמונה נוספת, התנפלו עליו שני צופים גברתיים, הפילו

יתחייב לא לעבור כל עברה בתקופה זו. הגדלובסקי התחייב ושוחרר. הוא מצא לו עבודה כמנופאי בנמל אילת וקיווה כי שוב לא יראה עוד את סורגי בית הסוהר — מבפנים. אלא שהגורל רצה אחרת. חודש וחצי לפני תום תקופת השחרור-על-תנאי, התפרע הגדלובסקי במלון הדיגיים באילת, שיבר כמה שמשות בבנין והובא שוב בפני שופט השלום, הפעם באילת.

אליהו נאחי, השופט-התורן באילת, בחן את הדו"ח על עברו של הגדלובסקי, דן אותו לשבועיים מאסר. באורח אוטומאטי שלל ממנו את תקופת השחרור-על-תנאי שוב ציפו להגדלובסקי הסורגים ולתקופה ארוכה.

עורך-דין חיים קאויס, אליו פנה הגדלובסקי כי במצוקתו, הבטיח לקרוחו כי עדיין לא אבדה לו התקפה להחליק. ואמנם, בית-המשפט המחוזי בירושלים, אליו פנה קאויס בבקשת ערעור, פסק, לאחר שמיעת העדות, יות, כי נאחי, כשופט שלום, לא יכול היה לפסוק בשאלת השחרור-על-תנאי. רק נציב בתי-הסוהר בארץ או ועדת-השחרורים הי' עליונה, יכולה לשלול את אשר היא נותנת. בלב קל פנה הגדלובסקי לרצות את שביעיים המאסר שפסק לו נאחי בסמכותו. אולם בין כתלי בית-הסוהר השיגה איתי' דבשורה המדאיבה: ועדת-השחרורים דעל-יגוה, אליה פנו השלטונות המשפטיים, דגה

תמונת קהל ה"נאהבים" שגרמה לקטטה ברגע עיון, בזק באולם

בעניינו, החליטה כי למרות הכל ימשיך הגדלובסקי לשבת מאחורי הסורג, שנה וחצי יטפוט.

מידו את מצלמתו, היכוהו מכות נאמנות.

דרכי אדם

השופט : אשה

"המשפט הבא" אמרה שופטת השלום ה"תל-אביבית לאה עוגן. אל האולם הכוכס עלי מוסטפה איברהים, אדם זקן (70), תר" שב יפו המתפרנס מהובלות בעגלת דו-אופן קטנה הרתומה לחמור. הוא הציג לרגע באי-אמונה בשופטת ואחר נרתע נעלב: "מה זה? הבאתם אותי להשפט בפני אשה?" השופטת חייכה. היא כבר היתה רגילה בכך. עלי מוסטפה איברהים נאשם בכך, כי מקור פרנסתו, החמור, נשך לפני מספר חדשים ילדה בת עשר. השופטת שמעה את שני הצדדים, עיינה בעדויות ושאלה לבסוף את הווק, מה יש לו לומר להגנת איברהים הייסר וקצו ואחר השיב נעלב: "יא אשה, את שופטת אותי? היית צריכה לשלם לי בעד הזמן שגזלת ממני."

פסק הדין: עשרים לירות קנס. לכשסרב איברהים לשלם, בטענה כי אין ברשותו סכום כה גדול, הורתה השופטת לעצרו. אולם לאחר זמן, מסר אחד מהשוט"רים מלתי-האסירים לשופטת, כי חמורו של הזקן נשאר ללא מחסה בחוף, השופטת הס" כימה לשחרר את איברהים עד שייגיס כסף. לאחר שנכשלו מאמציו של הישיש להו"רות לשופטת, קבע ליד שער בית-המשפט: "וואלה, זה לא שופט, זו אשה."

משפט

סמכות על תנאי

התנאי היה ברור: אברהם הגדלובסקי (31), שנדון בשעתו לארבע וחצי שנות מאסר על גנבת מטבעות-זהב מהקונסוליה ההולנדית בירושלים, יוכה בחופש, שנה וחצי לפני תום תקופת מאסרו — באם

בתנועות = ידיים עצבניות ונרגשות, סיפר

טאטאטי

— זאת יוסוף קאד סוויחי —

פחד. "מה עשית?" הוא רק מילמל, "מה עשית?" במשך אותו זמן נמשכה בחוף ההמולה. אנשים התרוצצו אנה ואנה, מכוניות נסעו, המפקדים צעקו פקודות. השומר שלי לא יכול היה כנראה לשבת בשלחה במקום המ"רוחק ממרכז המחנה; הסקרנות דחפה אותו לראות מה קורה שם. הוא הפנה את גבו לכמה דקות ואני ניצלתי את ההזדמנות ו"הסתלקתי. בסך-הכל ישבתי כחצי שעה בבור.

לא רצתי ולא הראיתי כל סימן חיכוני ש"אני נמלט. הלכתי עד השער וכשהזקיף שאל אותי לאן אני הולך, עניתי שאני יוצא לכמה דקות עד הקנטינה של מחנה חיל ההנדסה הסמוך, כדי לקנות סיגריות. שאלתי אותו מה הסיסמה. ענה "קאדיס", והניח לי לעבור בלי שאלות נוספות.

★ ★ ★

מקלט במורדת

השיוכה כבר ירדה. הלכתי בצעדים מהירים עד לכפר סחיסי הסמוך וביקשתי ממכר שירשה לי ללון בביתו. אמרתי לו שאני בחופשה. השכס בבוקר, המשכתי בדרכי עד לכפר חרב, היושב על הרמה בדיוק מעל לקיבוץ עין-גב. שם גרה אחותי. התאכסנתי אצלה שני לילות, מבלי שאיש ירגיש בדבר.

ביללה השני, בצאתי מבית אחותי לקנות סיגריות במרכז הכפר, בא אלי אחד התור"שבים שהכירני ושאל: "נכון שהרגת קציין בכפר מספרים שאתה מבוקש באשמת רצח." צחקתי: "סתם פטפוטים. האם אני נראה כרוצח שנמלט? בסך-הכל הולך לקנות סיגריות."

חורת לבית אחותי ובמשך כל הלילה הרהרתי במצבי. לבסוף החלטתי: בסוריה אין לי מה לעשות יותר. אני אדם אבוד. ואם כבר — אעבור לישראל, לארץ שבה נולדתי.

★ ★ ★

בריתה בבוקר ההתקפה

ודדתי בצמח, העיירה הגדולה על חוף הכינרת הדרומי. באותו יום שירדתי במורד ההר מסוריה לשטח ישראל והסגרתי את עצמי לידי עובדי הפלחה של קיבוץ עין-גב, העבירו אותי למקום מערבי בפנים שטח ישראל. בדרך עברנו ליד חורבות צמח. אחד ממלחי שאל אותי: "איפה נולדת?" הצבעתי על השריידים ועניתי: "כאן, במנשיה של צמח."

הייתי נער בן 11 כשברחנו מביתנו. בלי לה היתה התקפה יהודית על העיירה ול"מחרת בבוקר אירוננו מה שיכולנו לקחת וטיפסנו בין הגבעות אל כפר חרב הסורי. איננו זוכר הרבה מאותם הימים: רק שאבי היה נגר וחרט"עץ ואני עבדתי אצל אחד פאריס, שהיה מוכר זבל למשקים היהודיים בסביבה. הייתי עוזר לו לקשור את השקים ונוסע אתו למשקים. ביקרתי לא פעם בשער הגולן, מסדה, אפיקים, דגניה א', דגניה ב'. למדתי גם כמה מלים עבריות ויכולתי לומר "שלום", "מה שלומך", ודברים כאלה.

• איזור פיתוח רחבי-ידיים, הנמצא בציפונה של סוריה.

החשבה אחת ריצדה במוחי ולא הר"פחה ממני. יום ולילה חשבתי, עד ש"החלטתי: אני אהרוג אותו. אהרוג את מפקד הפלוגה שלי. חיכיתי שיבוא פעם לבקר ב"עמדה שלי, בשעת שמירה, כדי להרוג אותו. הייתי אומר אחר-כך שזו היתה טעות, ש"קראתי לו לעצור ולוהות את עצמו, אבל הוא לא שם לב, שחשבתי אותו ליהודי. הייתי כבר מסתור.

אבל הקציין לא בא. החלטתי ללכת אני אליו. זה היה בשעה חמש אחר-הצהריים. סיימתי את השמירה שלי ופניתי לעבר מש"רד המפקד. דפתי בדלת והוא קרא לי להיכנס. ראיתי אותו יושב עם סגנו, ליד שולחן העבודה. ניצבתי דום ושאלתי אותו, בכל הכבוד: "יא סיד, מה יהיה עם הבקשה שלי לקבלת סעד? שני אחי הקטנים כותבים לי שאין להם מה לאכול. מי יפרנס אותם בזמן שאני משרת בצבא?"

הוא ענה לי: "מה אני, עבד אביך כדי שאכתוב כל מיני בקשות בשבילך? אנחנו משלמים לך שלושים לירות לחודש — מה אתה רוצה יותר?"

"שלושים לירות יא סיד, עניתי, "מה אפשר לעשות עם שלושים לירות? אני הולך פעם לשמות תה בבית-הקפה, קונה משחת נעליים ומכבד מישהו בחתיכת שוקולד — וגמרנו עם עשרים לירות. מה אשלח לאחי הקטנים?"

הקציין התרגז. דיבורי נראו לו כחוצפה גדולה. לא היתה זאת גם הפעם הראשונה שפניתי אליו באותה בקשה. הוא איבד את עשתונותו, קם על רגליו וסטר לי על לחי. "צא מכאן, צארת בן כלב!"

לא יכולתי בלועז את העלבון. הרגשתי: זהו זה. בא הרגע. הפניתי את התי-המקלע שלי לכיוון שולחן הכתיבה. הנשק היה דרוך ולא נצור, מוכן לפעולה. במחסנית היו 20 כדורים, לחצתי על ההדק. הכלי קיפץ בין אצבעותי. טאטאטי את השולחן. ראיתי את מפקד הפלוגה, סגן-משנה מוחמד כלויה, מת קפל ונופל ארצה. אני לא יודע אם פגעתי בסגנו.

עוד לפני שנכנסתי לחדר, חשבתי על ה"תוצאות האפשריות. קיוויתי שאוכל איכשהו להימלט אחרי היריות. ואם לא — מה אז שר לעשות? הירגו אותי, והו זה. באותו רגע, אחרי המעשה, נתקפתי צמרמורת. ורק תי את התתי-מקלע הריק מכדורים על ה"ריצפה ורצתי החוצה.

★ ★ ★

הסיסמה היתה "קאדיס"

חוף כבר התאספו כמה חיילים מן היחידה שלי, פלוגה בגודל תותחנים סורי. דחקא לא היתה מתוכמה גדולה. איש לא היכה אותי ולא אמרו לי דבר. רק הח"זיקו אותי עד שתגיע המשטרה הצבאית. גדול, תפור באדמה, שמעליו מתוחה רשת של תיל דוקרני. לכאן מכניסים חיילים ש"נשפטו על עבירות חמורות יותר, או שגני"דונו לצינוק היכרתי היטב את המקום, מ"הודמנויות קודמות.

הסתכלתי סביבי ומעלי, וגיליתי, כי החייל שהופסק לשמור עלי היה אחד מיד"י. ב"קשתי ממנו סיגריות. הוא סירב לתת לי:

שבוע העריק הסורי את סיפורו האישי לכתב „העולם הזה“ בכלא צבאי אי-שם בארץ את החדר בצדור!

בכפר חרב, לשם הגענו כפליטים, נשארתי עם משפחתי שלוש-ארבע שנים. אבי לא רצה להירשם בין הפליטים מפלסטין. הוא שמע שמשמלת סוריה שולחת את הפליטים לגיזריה ופחד ללכת שם. „אתם ילדים קטנים“ היה אומר, „ישלחו אתכם לגיזריה ותמותו שם.“ הוא חיכה עד אשר מלאו לנו חמש שנים בסוריה ואז התאזרחנו כור לנו כסורים.

★ ★ ★

מחיר ההשתממות

י ברנו לגור בטת זינב, פרבר מרוחק של דמשק, אבי נפטר ואני הייתי צריך לפרנס את אחי ואחותי הצעירים. עבתי כמלאך בדמשק ובסוף השבוע הייתי נוסע לבקר את אחי. פה ושם, בין קרובי ומכרי הפלסטינים, ולעתים קרובות מאד משדורתי הרדיו, הייתי שומע הבטחות שעוד נחזור לפלסטין מולדתנו. לא הרביתי לחשוב על אפשרות זאת — אם נחזור או לא. מה שיהיה, אמרתי לעצמי, יהיה. בינתיים דאגתי להסתדר ככל האפשר בעבודה, כדי לאפשר קיום לאחי ולי.

כך חלפו השנים — עד שהגעתי לגיל גיוס. שלטונות הצבא שלחו אלי הודעה להתייצב, אבל לי לא היה כל חשק להיות חייל. לא התייצבתי. אחרי ההודעה הראשונה באה הודעה שנייה, ואחריה שלישית. כדי שלא ימצאו אותי, הייתי מחליף כל פעם את מקום עבודתי, ורק לעתים רחוקות ביקרתי בבית.

יום אחד, בהיותי מהוסר-עבודה, ישבתי במסעדה ואכלתי. שני שוטרים נכנסו והתיישרו ליד השולחן הסמוך. לא שמתי אליהם לב במיוחד. סיימתי את מנת האורז-זשירי עית, קינחתי את שפתי וקמתי לשלם לבעל המסעדה. שני השוטרים קמו גם הם. אחד מהם ניגש אלי: „סלח לי רגע“, פנה באדיבות, „תעודת הזהות בבקשה.“

ידעתי שתפסו אותי. מן הסתם אחד מי חברי הטובים מסר להם שאני עריק ואיפה אפשר למצוא אותי. הלכתי אצלם ותייחדתי המשטרה, ומשם הועברתי לידי המשטרה הצבאית. לא ערכו לי שום משפט או בדיור; שלחו אותי ישר לקלט להתחיל את הקריירה הצבאית שלי כטוראי מספר 48628. ליתנה אותי המחשבה המעיקה, שכאשר אסיים את שתי שנות שירותי, אצטרך להי שאר עוד ששה חודשים נוספים בצבא — מחיר ההשתממות שלי.

★ ★ ★

ג'יב בחיליהקשר

י מרתי לעמוד דום, לירות ברובה ציכי ובמקלע צרפתי. יצאתי למסעות מפרכים ורצתי לכל פקודה של מפקדי. יחד עם עוד 50 טירונים שלחו אותי בתום שלוש שנים חודשי אימונים למחנה קטאנה, בסיוס גדול מאד בין דמשק לבין אזור הגבול. שם נהייתי לתותחן.

אבל לא לזמן רב. היינו יוצאים לאימונים, בהדרכת מפקדים טורים או מצריים, ואני הייתי צריך להעביר פגזים של תותח-ישרה רוסיים 122 מילימטר. אני לא הכי גדול ותוק, והפגזים הם כבדים וגדולים. יכולתי לסחוב אותם, אבל בקושי. לכן שלחו אותי להיות שומר בכיתה-המשמר של הגדוד;

היתה זו עבודה קלה, שהייתי מרוצה מאד ממנה.

בתום תקופת האימונים שלנו, נערך תמרון באבו שמאל, ליד הגבול העיראקי. זה היה תמרון גדול מאד: חיל-רגלים, תותחים, שריון, מטוסים. כולם השתתפו בו והוא נמשך 15 יום. את תרומתי למאמץ תרמתי כקחן. כשהייה חוט טלפון נקרע בשדה, הייתי יוצא לחברו מחדש. רציתי דווקא להמשיך בגיב הזה בחיל-הקשר, אבל לא ידעתי קרוא וכתוב והחזירו אותי לכיתה המשמר.

★ ★ ★

גילוח ראש וצינוק

ת קופת האימונים הסתיימה; יצי-אנו לחזית. יחד עם כמה חיילים ומפקדים יצאתי עם הקבוצה הקדמית להכין את המוצבים של הגדוד. העברנו את התחמושת לשם וישבנו בשמירה עד שנגמרה החלפת הגדוד הקודם. זה היה מול ישראל, אבל לא יכולנו לראות את הכינרת או את הקי-בוצים, מפני ששבנו מאחורי הרכסים הרא-שונים, בעורף. ביום הראשון שהגענו, הוכי-

פלה משכורתנו — 15^ש ל-30 לירות סורי-יות. אבל זה היה עדיין מעט מדי. לי, על כל פנים, שהייתי צריך לתמוך בשני אחים, לא הספיק הכסף. החיים במוצב על הגבול, אינם הכי נעי-מים, ביחוד כשיושבים שם שנה ברציפות. מדי פעם הייתי יוצא לבלות בבית-הקפה של הכפר הסמוך; בית-נשים לא היה שם. עכשיו בונים אחד, על השבון הממשלה, לשרותם של החיילים. אבל לא גמרו אותו עדיין.

לפני חודשים בערך, כשהיתה ההפגזה הגדולה על הכפרים היהודיים, בגיזרה ש-מצפון לגיזרה שלנו, הוכרו מצב הכן אצי-לנו. המפקדים אמרו לנו שאסור לחלוץ את הנעליים או להתפשט, ושעלינו להיות מור-כנים בכל רגע להפצצה ישראלית או להת-קפה כללית. אבל זה עבר בשקט.

כשהייתי מקבל חופשת-ערב, הייתי מנצל את האפשרות ונוסע לדמשק, לבקר את אחי-כמוכן, לא הייתי מצליח לחזור בזמן למיפי-קד המיטות בשעה תשע בערב, וכשהייתי חוזר למחרת בבוקר, היו ישר מכניסים אותי לחדר המעצר של הפלוגה: שלושה-ארבעה ימים, מגלחים לי את הראש ומוצי-

אים אותי בחזרה. ככה זה הלך עשרות פעמים.

מצבי היה קשה במיוחד, מפני שמפקד הפלוגה, שבא אלינו שלושה חודשים אחרי שהגעתי למקום, ביטל לי את כל החופשות הגדולות שלי. הוא גם היה מרבה לשלוח אותי לתורנויות במטבח. שלוש-ארבע פע-מים הלכתי בשקט. אבל כשראיתי שדחקא אותי הוא שולח יותר מכל האחרים, הת-חלתי לסרב. „אכניס אותך לבית-סוהרו!“ היה מאיים, אבל לי לא היה איכפת. שלו-שה-ארבעה ימי מאסר, גילוח ראש, ויוצא. לפעמים היה גם מוריד לי סכומים גדולים מהמשכורת. זה כאב.

★ ★ ★

צריך לתת לחיות

י כלי, היחס אל החיילים הפשוטים היה נוקשה. על כל דבר — קנס, מאסר, עונש. כמה פעמים נתנו לי לזחול מאות מטרים, לכרוע על ברכי ולרוץ! מלבדי היו בחיידה רק שני פלסטינים נוספים, משבריה. בדרך כלל היו החיטים בנינו לבין הסורים מליה טובים. אבל אי-אפשר היה שלא לשמוע משפטי-קנטור כמו: „בגללם אנחנו נכנסים לבוק“, או „מכרו את מולדתם ליהר-דים“, או „עכשיו הם חיים על חשבוננו!“

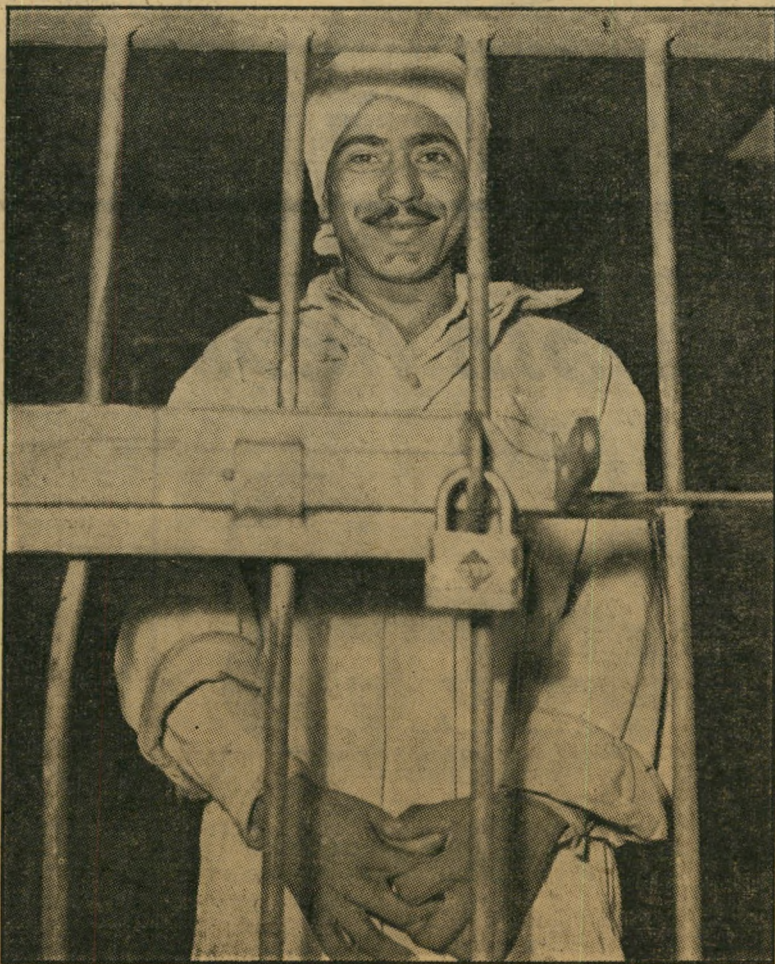
אבל גרועים מכל היו יחסי עם מפקד הפלוגה. אני לא יודע למה, אבל הוא ירד לחי. לא יכולתי גם לגשת אליו ולשאול אותו, מדוע אינו נותן לי את החופשות המגיעות לי. זה איננו נהוג אצלנו. טוראי אינו יכול לפנות בצורה כזאת לקצין. לכל היותר הייתי מדבר עם סמל המחלקה, אבל הוא היה עונה: „מה אתה רוצה שאעשה? ככה רוצה המפקד.“

פעם-פעמיים התחננתי לפני הקצין שיעזור לי לקבל תמיכה כספית בשביל אחי; שרק יצרף המלצה לבקשתי וישלח אותה הלאה, אל מטה הגדוד. תמיד היה דוחה אותי בבון. חוץ מאשר במקרים אלה לא הייתי מדבר אחר. ידעתי רק שהוא מחלב — אבל מי הוא, מה הוא, אם יש לו משפחה או לא — זאת לא ידעתי. המרחק בינינו היה רב מכדי שאוכל לדעת את הדברים האלה. אם היה שם לב לקיומו של חייל, זה היה בשביל לשלוח אותו לשלושה ימים לבית-הסוהר מפני שאיחר חמש דקות למיסדר.

התחלתי להיזכר בסיפורים שנפוצו בין החיילים, על טוראים שהרגו את מפקדיהם. נזכרתי גם במקרה שקרה במחנה קטאנה, כשאני הייתי שם: טוראי ירה על מפקדו והרג אותו. במשפט אמר, שקרא לו פעמיים-שלוש לעצור ולזהות את עצמו, אבל הקצין לא השיב. הוא חשב אותו ליהודי וירה בו. לא עשו לו כלום.

פעם אחרת, בפלוגה שלנו, ישבו שני חיילים באיהל. אחד הרים את רובהו, וכי-אלו בצחוק אמר לחברו: „אהרוג אותך!“ וירה בו כדור. הוא הרג אותו, אבל כשבא לבית-המשפט טען, שזאת היתה רק פליטת-כדור. הוא נידון לחדש-ישיבה מאסר, על תוסר-זהירות.

אמרתי לעצמי: גם אני אעשה כך. אבל זה לא יצא כך. הגורל קבע אחרת, ואני לא מצטער. כי כמה יכול בן-אדם לסבול? סוף-סוף חייבים לתת לחיות. אבל כשגם מונעים אפשרות מחיה וגם משטילים את כבוד ה-אדם — איך אפשר לסבול?

חיך בכלא: סוויחי שמח מאחורי הסורגים

אכתקוים ארותי

כן. הם שלושה. איני רוצה לשחד, אבל אני במקומן...

יין, נשים וחרבות
 כבר מזמן לא נתקלתי במושג המקורי כל כך "שלושת המוסקטרים". חשבתי שנכס צאן ברזל זה כבר אבד לנו. אך לא. (1115/146) באים ותובעים שם זה לעצמם. אחרי שהם מספרים משך דקת-קריאה אחת איך בילו שלושת המוסקטרים "עם נשים, יין וחרבות", הם אומרים שבעצמם גם הם שלושה מוסקטרים. אבל לא כל כך. אין להם נשים, אין להם חרבות והם אינם יודעים מה לעשות ביין. או למה שלא תפנו אליהם. אתן יותר טובות?

איננו דורשים תמונה במכתב הראשון, אבל רצוי שבעלת המכתב לא תתבייש לשלחנה בבוא השעה.
 "היינו משתגעים מרוב שמחה, לו חברו תינו לעט לעתיד לבוא תהייה חיפאיות, היינו מבוססים, לו הן תהינה מן הסביבה. נצטער אם תהינה מהסביבה הרחוקה. נמחה בתוך קף, אם לא תהינה בכלל מן הסביבה (גליל, שרון, ירושלים ונגב)."
 "פרטים אודות עצמנו: גילנו נע סביב הסיפרה 17. לא נתפאר ונאמר שאנחנו כל כך סקסאפיליים, שלא תוכלנה לראות כמונו באלבום כוכבי קולנוע. דוקא

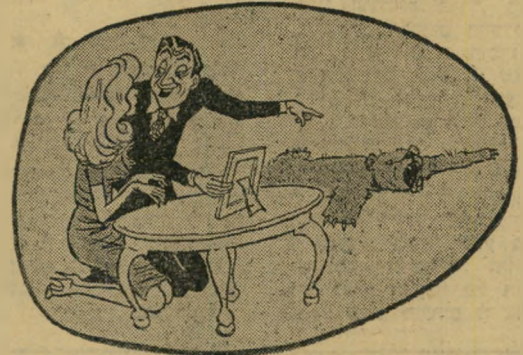
הוראות שימושיות לרווקים מקצועיים

כשאנה מוזמנת, רצוי שתאבד בסבך של סימטאות דומות, כניסות זהות ודלתות תאומות שאי אפשר להבדיל ביניהן.
שכר-הדירה: אין מחיר גבוה מדי, כי האשה היא חפץ יקר-ערך. חוץ מזה, זה תמיד יותר זול מבית-מלון.
ריהוט: אם אפשר, בלי ריהוט בכלל; רק מרבד מקיר

סוף-סוף נמצא מי שידאג לאינטרסים של הגבר. אחרי כל הספרים שנכתבו על ובשביל נשים, כיצד למשוך אותה, לצוד אותה, להינשא לה, להחזיק בו ולשלוט עליו, נמצא מישור שיחשוב גם עליו. מישור זה הוא אנגלי בשם הראלד פרוי, שכתב את אחד הספרים המשעשעים ביותר שקראתי לאחרונה — כיצד להימנע מנישואים.

זהו מדריך מדויק ומפורט לגבר, כיצד להשתעשע ויחד עם זאת להישאר ברוחנותו הברוכה. הוא מפרט את כל טיפוסיו הנשים שימצא על דרכו, מצין את מקום הפתח של אחת יכולה לטמון לו. יהיה זה פשוט חזירי מצדי לא לספר לכם כמה דברים משם. למשל, כשהוא משיא עצית על בחירת דירת-החוקה:
 אפשר לתנות אהבה — והדבר נעשה לא פעם — במקומות שונים ומגוונים כולל אירונים, מחצבות, מגדלי מים, מתבנים, כספות גדולות, בתי-מלאכה, משרדים ממשלתיים ובמקרה היסטורי מסויים, באותו חורף גשום של שנת 1953, אף במלונה שנבנתה עבור שלושה כלבי צייד. אולם אפשר גם לנהל רומאנים בדירה.
 הרחק המושבע, היוצא להכין דירה כזאת למטרה זו, חייב לגשת אל המשימה כמדען המצייד את מעבדתו. כי גם פה גם שם, לא הקישוט חשוב; העיקר התכלית.
 בימים אלה של שכר-דירה גבוה, נאלץ הרווק לא פעם להסתפק בדירה אחת לשתי מטרות. כלומר: הוא גם חייב לגור בה. מצב זה מעורר את כל הבעיות הנובעות מן

אל קיר (רק עכשיו עברתי לגור כאן — איכפת לך לשבת על הרצפה?) אבל גם הרוחניות הפתוחות-נועזות חייבות להיות מרוהטות ומצויינות לפי כללים מדעיים. כלל ראשון: כל חפץ שאינו חיוני, רק מפריע למילוי המשימה. בין החפצים החיוניים אפשר למנות עור דוב, אורות הנכבים באופן אוטומטי אחרי שהיה של כדור-כדור זמן בחדר, רמקולי הייפיי המספקים מוסיקת-רקע מתאימה. לישיבה יש להכין ספה עמוקה אחת וכסא מעץ בלתי-נוח ככל האפשר. ("בואי שבי לידי, זה יותר נוח.") ולמען השם, אל תפור שום ציורים, קישוטים או אלבומי-תמונות שיתנו לה תירוץ לבזבז זמן לריק, לכל היותר צילום שלך ערום לגמרי, מתקופת היותך תינוק, כשאתה שוכב על עור של דוב ("זה בדיוק אותו עור על הרצפה — סתכלי עליו מקרוב.")
מזון: מלאי המזון חייב להיות מוגבל ביותר — על כל פנים, זה הנראה לעין. אל תניח שם בוטנים, זיתים, גרעינים או סוכריות, אחרת כל העסק יטבע בשיחה אינר סופית. אם תגיש קפה, אל תכין יותר מאשר שתי לגימות לכל אחד. זכור, לא הדיבורים החברתיים הם העיקר; העיקר המעשה. סיגריות: אך ורק אלה הנגמרות חת-שתיים. רחוקים אחדים מעדיפים סיגרים ("נסי את זה. כן, נשימה עמוקה אחת. מה? הראש מסתחרר? ארלה-לה, הישעני עלי. זה תיכף יעבור." וכזו: בשום אופן לא מקטרות. ידוע מקרהו של רחוק אחד שהציע מקטרת לאורחת, והטבק כל כך מצא חן בעיניה שהיא שכבה שם על הספה ועישנה ועישנה עד שהוא נאלץ לשבור את המקטרת. ואז היא קמה והתלקה לה ברוגזה. לא נעים.

השימוש בדירה פרטית גם בתורת בית-מלאכה או משרד. לא קל למצוא פתרון נוח. והרחק הפחות-מאשר חייב לישון — אם אפשר להתבטא כך — על שולחן עבודתו. **המיקום:** דירה שקל להגיע אליה, אך קשה למצוא אותה לבד. "בואי נעלה לרגע, זה בדיוק בפינה" אתה אומר לה. אבל כשהיא רוצה למצוא את המקום בעצמה,

חשבתי לתומי שמדורים לשאלות ועצות נוסה "אל תתני לו" הם תופעה קאפיטליסטית מנוזלת. מסתבר שטעיתי. לבטאון הנוער הכוביטי קומסומוולסקייה פראבדה יש טור דימה בשם "העניינים המסובכים והעדינים ביותר של הגשמה האנושית".
 אפשר למצוא שם, למשל, את מכתבה של פועלת צעירה, המספרת על אהבתה המאושרת לחברה בעבודה. ברגע האחד רון, הוא נרתע מן הנישואים. "הביטי עלינו", הוא אומר, "אני צולע במקצת וגם את. שנינו מרכיבים משקפיים. איזה זוג נהיה? כל העולם יצחק לנו."
 הנערה מסיימת את ויוויה בהצהרה שהיא עודנה אהבת את ידידה ומקחה שאחרי שיקרא את הקומסומוולסקייה פראבדה יחזור בו מהחלטתו.
 מכתב אחר, מן ה-1 בפברואר:
 "יום אחד פסטה השמיעה בבית החרושת שידדתי נהנה התקשרה עם גבר נשוי. לא רציתי להאמין. אולם עד מהרה הבחנתי שנינה השתנתה ופניה שוב לא היו כבעבר. "נינה, מה יש לך?"
 "מה את רוצה שיהיה לי?"
 "איך כתמול שלשום."
 "שמעת מה שאומרים עלי בבית החרושת?"
 "שמעתי, אבל אינני מאמינה לזה."
 "את טועה. זה נכון."
 מחברת המכתב מספרת בזעם כיצד הרסה יידתה את חיי משפחתו של מאהבה כדי להינשא לו. "סירבתי לבוא לחתונתה", היא מסיימת בגאווה.

רק זה
 אבישלה אומר שבאוסטרליה דוקא הם עכשיו אבל (1115/144) לא איכפת לגמרי. כל מה שהיא יודעת הוא שקר לה וזה מביא אותה למצב רוח לכתוב אל מישור. למה לא אתה? היא איננה מפרטת, למירב השמחה את כל רשימת התכונות. רק חוש המור. רק זה. היא היתה רוצה גם לגמור בזה אולם היא טוענת שלמרות היותה בת 17 בלבד, היא מייטיבה להכיר אתכם, כן היא מוכרחה פשוט לומר מה ששמעה שכן אחד אמר עליה, כן, היא בסדר. והיא רוצה לדעת אם בשבילכם זה ציון מספיק טוב.

מספיק ג'ינה
 "בוה אנו פותחים" מצהירים בחגיגות (1115/145) "את המחסום שהפריד עד עתה בין ההסטופינט הישראלי — הפנימית הצבאית בלעז, לבין מדורך. נדלג הפעם על כל ההצטרפויות הרגילות למשתפי הפעולות עם מדורך הקשורות במדוע, איך ולמה אנחנו הגברים, הדון זואנים, אשר תורים ארוכים של בנות מודבבים ליד דלתותינו, מנסים להתקשר עם בנות המין הגנדי, דוקא במדור התכתבות. למה דילגנו על הצטרפות שהיא כה הכרחית לטרונים? זאת נוכל לספר רק לך בסוד: זה קשור באחירת התפרקות כללית. הבנת? אם כן, מה אנחנו מבקשים? התשובה ברורה: בנות. גם הפעם, אנחנו משתדלים להיות מקוריים, ולא לדרוש שכל בת, אשר יהיה לה דם לכתוב אלינו, תהיה בריגיסט בארדו שנייה. אנחנו מסתפקים בגינה שנייה.

צכסיו הופיעה

דגל

ice

20 סיגריות 280 פרוטה

אנגלית צופתית

עברית, ערבית, פורטוגזית, ספרדית, רוסית, גרמנית.
 קורסים מיוחדים לעזרה ל- תלמידי בתי ספר תיכוניים ויטודיים. הכנה לכל המבחנים. דיפלומה צרפתית, קמברידז' ותעודת בגרות.
 קורסים מזוריים עם 5-3 תלמידים בשעות הבוקר. שעורים פרטיים.
 שיטות ברליץ המפורסמות והכחה ב-80 שנות נסיון בכל העולם.
ניס ברליץ
 רח' נחלת בנימין 2 ת.א.

אנחנו עוד נפתיע בבלגריה, אני מכיר את הקבוצה שלי, פשוט צריך לקחת את השוט כשהולכים אליהם. אני עוד אופטימי, אתה תראה." ברוך משה, אחראי מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, ניסה לנצל את הצעתו של פרידריך גיטשה הגרמני לשימוש מוש אישי. הוא הציע את השוט רק כדי ללמד לקח לשחקני הכדורסל של מכבי תל-אביב. האישי אליו היתה מכונית ההצעה היה יהושע רוזין, המאמן הוותיק.

גורלו של יהושע רוזין לא עורר קנאה בימים אלה. המאמן, שלקראת מסע הקבוצה לבלגריה השבוע, צריך היה לגבש לו סגל מוצק מבחינה מקצועית וחברתית, עמד אין אונים מול ההתמטטות המאיימת על הקבוצה בגלל הפסד המפתיע ליריבה הניצחית שלה, הפועל תל-אביב.

קבוצת הכדורסל של מכבי תל-אביב ידועה מזה שנים רבות כקבוצה הטובה ביותר במדינה, כמעט אלופה כרונית. לה פועל, לעומת זאת, קבוצה צעירה שבשנים האחרונות החלה מאימת ברצינות על הוואר הבלתי מעורער של מכבי תל-אביב. שחקני מכבי סמכו בחדשים האחרונים יותר מדי על נסיונם. הם הבליוטו זל-זול ללא תקדים באימונים הסדירים של הקבוצה. אצל רובם האמתלא היתה לימודים, האחרים נעדרו ללא סיבה.

נזלת אינה מחלה. המשחק שהתקיים ביום שישי על מגרשה של הפועל בצפון תל-אביב, לא הצדיק את ההתענינות שעורר קודם. היו שתלו את הקולר בקור העז ששרר במגרש והיו טועני כי קשה כבר לשחק כשנסיעה תלויה ועומדת. את הסיבה האמיתית נתן המאמן רוזין: "הם פשוט לא התאמצו. נתחום כהרמינג, למשל, טען שהוא חולה, אלא שאצלנו נזלת אינה עדיין מחלה נוראה כל כך שמצדיקה משחק כמו שהוא שיתק."

באשר להפועל, הרי הגיע להם לנצח בגלל סיבה אחת לפחות. אם הם לא היו טובים יותר מאיתנו — הרי לפחות היו נמי רצים יותר וזה הספיק בשביל מכבי." **נבואה מנחמת.** השחקנים עצמם התמרמרו על המאמן. סיפר ראש-הקבוצה וכוכבה מזה שנים רבות, אברהם שניאור: "ראשית שיהיה ברור שלא היינו צריכים להפסיד: אנחנו יותר טובים מהם. את זה אני יכול להגיד בלי שמץ של יוהרה."

גיבור מישחק השבוע מתאר את הרגעים הדרמטיים של הניצחון "ניצחתי את רדניצקי!"

- מאת שייע גלזר -

חשבתי שאני בחתונה. מאותו רגע שכחתי שעליתי פצוע לשחק, המאמן העביר אותי לשחק כחלוץ מרכזי והתחלנו ללחוץ על הויגוסלבים.

התקפנו עד סוף המחצית. בהפסקה חשבנו שיתכן שהפעם נצא בכבוד. גם אז, למרות היתרון, לא חשבנו שנוצח. מפני שהיו כבר קבוצות שהפסידו עם פור יותר גדול. המאמן יעץ לנו לשמור על הכוחות מפני שהוצאנו כבר הרבה והויגוסלבים ידועים כשחקנים עם הרבה אור.

ואמנם ברבע השעה הראשונה של המחצית השנייה, כמעט ולא ראינו כדור. הם שלטו עלינו חזק וכל רגע היה נדמה שאורטרטו, הם משיגים. אבל בדקה ה-64, קיבלתי מגולדשטיין כדור לפינה של רחבת ה-16. השתלטתי עליו, למרות שהייתי עם הגב לשער, עברתי מגן אחד, ראיתי שהשוער

היו שם כאלה שזכרו אותי מהמשחק בסקופיה ב-1953.

אחרי המשחק, בארוחת-ערב חגיגית שהיתה לנו איתם במלון הירקון, ובראינות ברדיו, הם אמרו שאז, במשחק בסקופיה כש-הפסדנו 1:0, הייתי יותר טוב. איפה, זה לא נכון. עמדתי אז כמו גולם ולא ידעתי מה לעשות. תשאלו את צייקובסקי, הוא שיחק אז נגדנו וזכר את זה.

הספקנו לפני המשחק עוד לראות קצת משחק בין ותיקי הפועל לבין אמנו כסית, וזה היה כמו מיקימאזו לפני הסרט. ואחרי זה עלינו לשחק. אם מישוה יגיד לכם שחשבנו על נצחון, אז הוא משקר. רצינו לזאת בכבוד. מכבי תל-אביב הוכיחה תמיד

ת גידו בעצמכם אם אתם לא טובים? כשאני מכניס גול לקבוצה ישראלית, אתם אומרים מלה טובה אחת או שתיים. כשאנחנו מפסידים משחק בארץ, אתם כבר אומרים שבכלל לא היינו אף פעם כדורגל לגנים. אבל בא רק משחק קטן אחד, נגד קבוצה זרה, ואני מכניס שני גולים מזורפתים, וכבר עושים ממני אלוהים או משה רבנו.

אבל כנראה שככה זה. כי ככה זה היה גם כשהתחלתי את הקריירה שלי. וגם אז זה היה דחקא נגד הויגוסלבים. זה היה ב-1949, במשחקים נגד יוגוסלביה במסגרת ה'גביע העולמי'. במשחק הראשון, שבו עוד לא שחקתי, הפסידו לויגוסלבים 6:0. במשחק השני, שהיה באיזטדיון המכביה בתל-אביב, לא ידעו בכלל אם אני אשחק. לא החליטו את מי לשים חלוץ מרכזי, אותי או את אחי. אבל היה מומחה כדורגל אמיתי אחד, נמש שמו, שאמר לשים אותי. לקהל בארץ לא היה חשוב או כמה נפסיד, רק שלא נפסיד על האפס. אז יוגוסלביה היתה אחת ממעצמות הכדורגל בעולם, והקהל רצה לראות איך מכניסים להם לפחות גול אחד בארץ.

★ ★ ★

איך בשביל הויגוסלבים

אי הכנסתי שניים. אמנם הפסדנו בתוצאה 5:2, אבל זאת כבר היתה תוצאה של כבוד. מעניין שההיסטוריה חוזרת. גם ה'שבת, במשחק נגד הקבוצה הויגוסלבית ראדניצקי, לא ידעו אם אשחק או לא. ה'ייתי פצוע בברך מזה שבועיים. אבל ה'יות ואני אוהב כדורגל, ובמיוחד משחקים נגד קבוצות זרות, לא חשכתי, כמו שאומרים, זיעה ומאמץ ועליתי למשחק.

הרופאים אמרו לי, שברך זה מקום מסור, כך, וידעתי איזה אחריות יש לי בשבילה. אבל זה היה במשחק ייחודי שאפשר להתחלק באמצע, או לקחת על עצמי את האחריות. אבל גיליתי תרופה שהרופאים בטח

את הגול השני לשוער. של הקבוצה הויגוסלבית ראדניצקי, מעל הרגל של המגן. בתמונה רואים את הידיים הארוכות של השוער הויגוסלבי בעל הקומה הענקית, וידיניץ, אבל הכדור הספיק להכנס לשער.

אני מכניס

עוד מספיק לצאת ובעטתי תוך כדי נפילה. בדרך לאדמה ראיתי כבר שהרשת זזה וידעתי תי שזה גול. אבל החברה ראו שנשכבתי וחשבו שבטח אני חושב על משהו אחר, אז כולם התנפלו עלי, לא נתנו לנשום, והור'דיעו שהכנסתי את השני. רציתי לתת להם את ההנאה ואמרתי: "מה, באמת?"

תיכף אחרי זה באה התקפה שלישיית מסרתי לנחמיאס מצד שמאל והוא החזיר לי, על ידי התפרצות מסחררת. המגינים פחדו שהנה בא הגול השלישי ורצו אלי, גם השוער יצא. ראיתי שעוד מעט יהיה מכולנו סנדביץ אחד וזוהי הציודה. הבק פגע בשוער שלהם, שניהם נשכבו על הארץ, ואני נשארתי בצד.

הקהל השתגע. כל הזמן שמעתי צעקות: "שייע! שייע!" שיצאו לי כבר מהאף. כש'נגמר המשחק לא יכולתי ללכת. הרימו אר'תי על הידיים עד ששכחתי איפה אני ואיפה המכונית שצריכה לקחת אותי למועדון. ה'קהל היה בטח סוחב אותי עד מוגרבי, לולא אוהד אחד, אלדו שמו, שהראה לי את הדרך למכונית שלו. כמעט ששברו לו אותה מ'רוב דפיקות.

עכשיו, לאיפה שאני הולך בעיר מתגפ'לים עלי ללחוץ לי את היד ולהגיד: מול'טוב! — כאילו שגולד לי בן שני.

ניצחנו אמנם 2:0. אבל זה לא אומר שהם קבוצה חלשה. אני אומר, שאילו באר'תו משחק שהם שיתקו בשבת הם היו מכניסים כמה גולים היו אומרים שהם נה'זרים, אבל בעד זה שאנחנו הכנסנו, מול'זלים בהם. אני מקוה שעכשיו הקהל ידע להעריך את הספורטאים בארץ, ולא יגידו תמיד לפני המשחק: כמה תקבלו? אלא: כמה תתנו?

בפגישות נגד קבוצות זרות שהיא שוכחת את צורת המשחקים שלה בליגה ומשחקת טוב יותר, כמו משחקים כדורגל נ'כין.

השחקנים הישראליים מכירים אותנו יותר מדי, ואם לא הולך להם ברגליים, משחקים בידיים, העיקר משחקים. הויגוסלבים משח'קים אמנם בלי ידיים, אבל זה כדורגל אמ'יתי. כבר ב-20 הדקות הראשונות של ה'משחק, הם התחילו להתקיף בלי שום הפסקה את השער של בנדוריי, אלא שכל ההתקפות שלהם התנפצו אל חומת ההגנה שלנו, ש'נעזרה במורדוכוביץ' מהפועל רמת-גן ובגד'עון טיש מהפועל תל-אביב.

למה לקחנו שני עוזרים את מורדוכוביץ' לקחנו מפני שכל השמות של השחקנים ה'ויגוסלבים נגמרים באיץ, או רצינו לפחות שחקן אחד שיבלבל אותם עם שם של איץ' בסוף. טיש הוא סתם שחקן טוב ולפי ה'משחק האחרון שלו, יש לו מקום בטוח ב'מכבי תל-אביב.

★ ★ ★

גול תוך כדי נפילה

אם לומר את האמת, ב-25 הרגעים הרא'שונים כמעט שלא שיחקתי. קודם כל, ה'משחק המהיר של הויגוסלבים לא איפשר למקשרים שלנו לשלוח לי כדורים. תוך מזה הברך כאבה לי, והייתי בטוח כי בין כה וכה נפסיד. בדקה ה-27 חל המפנה הגורלי. לא הצליח להשיג אותו והכדור נחשב כבר לכדור אבוד בשבילנו. נתתי שחג והש'תלשתי על הכדור. על ידי הטעית גוף בעטתי פגו אל השער. השוער לא יכול היה אפילו לזרו. הקהל השתגע. עלי התנפלו כל השחקנים ומילאו אותי בנושיות עד ש'

השוער וידיניץ' (מימין) הולך להוציא את הכדור מתוך הרשת בעוד שאני שוכב על הארץ, כשכל שחקני מכבי תל-אביב מתנפלים עלי כדי

השוער הוציא

עוד לא יודעים אותה: אחרי הגול הראשון עברו כל הכאבים.

לפני המשחק התאספנו ואכלנו ארוחת צהרים ביחד, לקחנו את חליפות החורף הכחור לתליכתנו שקיבלנו לפני שנה באנגליה וששכבו במחסן מבלי שנלגש אותן, מפני שהן לא לפי התלבושת הרשמית של מכבי, והלכנו לשחק פוטבול נגד ראדניצקי.

יתכן שהשם הזה קצת משונה בשבילכם. אבל ביוגוסלביה זו קבוצה ידועה. צייקוב'סקי סיפר לנו עוד לפני שבועיים, שהם מה'טובים בליגה הויגוסלבית ולפני שנה תפסו שם את המקום השלישי. למרות שכל ה'השחקנים של קבוצה זו הם די צעירים,

הטעות החמורה מצד המאמן היתה שהוציא את נתחום (תני) כהרמינג וזוה הוציא גם את האישי היחיד המסוגל לקחת כדורים מהקרב. במקומו הוא הכניס את יצחק אמר'ואתי. במשך שלוש הדקות ששיחקתי הם ניצלו שלושה כדורים שירדו מהקרב וה'פכו אותם לשלושה סלים. באותו פרק זמן היה להם כבר יתרון של 12 סלים, מבלי שיהיה אצלנו שחקן שיוכל להרגיע את החברה.

"אבל אין דבר, הוסיף שניאור, "אם ניפגש בגמר הגביע עם הפועל תל-אביב אחרי בולגריה, נוכל להוכיח שאנחנו אמנם משחקים יותר טוב. זאת רק נבואה, אבל גם לפני המשחק עם הפולנים ניבאתי שני'צח אותם, וגם אז צחקו ממני."

אמנות

מחול

החוט המשולש

ערב יום מותו של יושבי ראש הכנסת יוסף שפרינצק, היה לגבי שלוש אמנות ישראליות, ערב אבל כסול. כי באותו ערב עמדה להעדר במחול אהל בתל-אביב, הצגת הבכורה של בימת-מחול, להקה למחול מר-דרני של שלוש הרקדניות, נעמי אליסקובי סקי, רינה גלוק ורינה שחם.

לא הרבה אמנים ישראלים מצפים לערב הופעת הבכורה שלהם בפני קהל, כשם שיציפו שלוש הרקדניות לערב זה. הן התיכוננו לקראתו במשך שנה שלמה, מאז נודעו יחד והחליטו על הקמת בימת-מחול משותפת. לגבי רקדניות, שלכל אחת מהן דרך משלה, שיטת הוראה משלה, וכורסי אוגרפה בעלת אופי אחר, אין זה פשוט להופיע יחד עם עוד שתי חברות לאמנות-מתחרות כביכול.

אין רקדנית, או מורה לריקוד, היכולה להרשות לעצמה לקיים במה קבועה. לכל היותר מחזיקה כל מורה להקה קאמרית קטנה, לה היא יוצרת פעם בשנה או בי שנתיים מספר מחולות, אותם היא מציגה מעת לעת בהופעות ורסיטלים. הופעות כן עין אלה, בהן כל המחולות הן יצירת כור-ריאוגרף אחד, הן הדגוניות לרוב. בראותן את המציאות כמו שהיא, החליטו שתי הרינות שעלו מארצות-הברית, היו חניכותיה של מרתה גרהאם, ונעמי שקיבלה את חיינוך הבאלט שלה בארץ מידי גרטרוד קראיס, להתגבר על כל המפריד ביניהן ולהקים להקה משותפת.

ההשקעה אחרי שנה. במשך שנה תמימה יצרו הרקדניות את המחולות, שניים לכל אחת מהן, אימנו סגן של 20 רקדנים ורקדניות. כל אחת מהן עבדה על מחולותיה היא ולא התערבה בעבודת השנייה, ואילו הרקדנים, המשתתפים במחולות של כל השלוש, עבדו ולמדו עם כל אחת מהן לחדר.

מדי פעם אירעו משברים שהפסיקו את ההגלך הסדיר של העבודה. רינה שחם דקת-הגיזרה, אשתו של הסופר דוד שחם, הרתה במשך אותה תקופה, ידה את בתה השנייה, אולם המשיכה כל העת, לפני ואחרי הלידה, לעבוד ולהורות. הבעיות העיקריות היו בעיות תקציביות. כי כדי להעלות ערב של מחול אל הבמה לעיני קהל, גם באמי-צעים הצנועים ביותר, דרוש סכום של אלפי ל"י.

כל אחת מהרקדניות צריכה להזמין מדי סיקה למחול שהיא יוצרת. התלבושות, התיאורה, הפנסתרנית או אפילו מכשירי-הקלטת המשמש בחזרות, תאולם, כל אלה מצריכים סכומים עצומים, אותן גייסו שלוש הרקדניות מכל מקורותיהן. אין צורך לספר שכל הרקדנים עובדים ומופיעים חינם, ורק אם תוצג ההופעה הראשונה במשך שנה או יותר, יוכלו שלוש הרקדניות להחזיר את ההשקעות שהכניסו בה.

אולם גמרות הקשיים, ולמרות שגם הן הופעה שנועדה לערב השבעה למות שפרינצק בוטלה מסיבות האבל, לא התיאשו הן לשלוש, עומדות להעלות את הצגתן ביום החמישי בשבוע הבא. הן מקחת שהופעה זו תהיה מספקת כדי לקבל סיוע חמרי ומוסרי להמשך קיומה של בימת-מחול, שהן רוצות להפוך אותה לבמה של קבע ומחול מודרני.

תדרוך

אלה מאורעות האמנות והבידור חסידיים של השבוע אשר העולם הזה מטליץ עליהם.

הצגות:

● **ניצוץ של משורר** (הבימה) — לבטי הקליטה של קצין אירי לשעבר ב-מרוח אמריקאי. שמעון פינקל מרים זוהר, בת-עמי ואבנר חזקיהו במשחק מעולה ב-מחזהו האחרון של יוג'ין אויניל.

● **הערב אימפרוביזציה** (התיאטרון הקאמרי) — הגיוני של השנה בתיאטרון הישראלי — דינת פסקין, במחזה מסובך של פירנדלו על מוטיב הקנאה.

● **זעקי ארץ אהובה** (הבימה) — ההצגה המבוקשת ביותר בתיאטרון הישראלי בשנים האחרונות. מחזה מוסיקלי למחזה על ההפליה הגועית.

אופרה:

● **פלסטאף** (התזמורת הפילהרמונית) האופרה הגאונית והשובבה של ורדי בביצוע מן המשובחים בעולם. תחיה גיורה

טורר בכיתה ה'

(המשך מעמוד 7)

היכה אותי יותר מכולם ויותר באכזריות מכולם. זרקו אותי למרכז החדר וכל אחד היכה או בעט בכל חלקי גופי.

בעיטה חזקה שקיבלתי בצלעות השכיבה אותי על הרצפה. קופר הרים אותי והשכיר בני על המיטה. הוא ניסה להשביע אותי שלא אספר כלום ממה שנועשה לי שם. התחלתי כבר להישבע, כי רציתי לגמור עם המכות הנוראות, אך הדמעות חנקו את גרוני ולא יכולתי להמשיך. לא נשבעתי. כל אותו זמן נמשכו המכות וקופר היה היחיד שניסה ל' הרגיע במקצת את היתר, אחרת הייתי הטרף הרבה יותר. עשיתי או טעות שעלתה לי בהתקפה חדשה של מכות. אמרתי לקופר שהודעתי על כל העניין למדריך והוא בדרכו לשם. קופר תקע לי אגרוף בלסת ואחריו עטו עלי כולם יחד. צעקתי שזה לא נכון שאמרתי למדריך ושרק ניסיתי אותם. הם אמרו שאשבע שזה נכון. נשבעתי.

חיכיתי כל הזמן שאביחי הגייגני יעשה משהו כדי להודיע על מה שמתרחש למדריך התורן, אבל הוא כנראה לא ידע בדיוק מה לעשות ולכן לא עשה כלום. הוא שלח במ' קומו את דני הינשטיין (14) מתל-אביב, שי רץ להודיע למדריך אברהם דוד (38). המדריך פעל במהירות. הוא בא בריצה ופרץ לתוך החדר. אותי מצא יושב במרכז החדר על כסא, וכרובע טמבל שמוט לי עד האף, כדי שלא אראה מי הם המכים. המדריך שאל את כולם שם, והודיע להם שלמחרת, ביום ראשון, לא יבואו ללימודים אלא יחכו להחלטת המנהל.

מכתבי חרטה למנהל

יחרתי להימלט מהמוסד למשך כמה שעות והלכתי לקולנוע בכרכור. הציגו שם את הסרט נפשות במצור. אבל קשה לומר שראיתי ממנו הרבה. בינתיים פעל המנהל, הד"ר אברהם רוזנברג, בתקיפות. כבר למחרת הורחקו רון זיק, מ' כאל קרנר ויגאל קופר לעשרה ימים מהמוסד כעונש. כל היתר קיבלו ריתוק לחדש. הכיתה לא הסכימה לעונש. הם טענו שמאחר וכולם השתתפו בהכאות, ובכל מה שהיה כרוך בפרשה, מגיע לכודם אותו העונש.

הם שלחו משלחת אל המנהל. הד"ר (לחמייה) אברהם רוזנברג, שהיה במשך תריסר שנים לפני שבא לפרוס-חנה מורה בבית הספר כדורי, שמע אותם עד הסוף בהקשבה מלאה. החברה כבר היו בטוחים שהוא יוחרר להם, אך המנהל, למרות גילו (68), הוא עדיין קשה מאד כאשר צריך להיות כזה והוא שלח אותם כלעומת שבאו. היתם צריכים להתערב קודם, לא עכשיו! — פסקי.

לאחר שחזרה המשלחת והודיעה על כשלון השליחות החליטו כולם, כנראה בהשראת הבריה שהיתה לפני כחודש בבית הספר כדורי (העולם הזה 1110). לעשות את אותו הדבר. הם החליטו לברוח למשך אותה תקופה שהשלושה הורחקו. אבל הבריה שלהם היתה פחות מרעושה מכדורי. בית הספר נמצא ליד הכביש והתחבורה בסביבה היא סדירה.

לא התרגשנו ביותר מהבריה שלהם. ידענו שלנו לא צפויות יותר צרות. מאחר שלא יעזו לעורר עליהם מחדש את המת ההנהלה. גם המנהל לא התרגש ביותר. הדבר שחצה לו יותר מכל היה חוסר האחריות מצד אלה מבין הבורחים, שהיו אחראים על ענפי החי, כמו הרפת למשל. הסיפול ברפת נמסר לידי כיתה ד' והם עשו את המוטל עליהם. עד הסוף.

לבורחים שלח המנהל כבר למחרת מכתבים בסטנסיל. הוא הודיע להוריהם שי מרגע שעזבו התלמידים את בית הספר הם אינם נחשבים עוד לחניכי המוסד, במידה וירצו לחזור ללימודים יהיה עליהם להגיש בקשה להתקבל כמו כל תלמיד חדש הבא למוסד. המנהל הוכיח במכתבו גם את האפשרות שחבר המורים ידון בכל בקשה לחזר ועלול אף לדחות חלק מהן. במקרה כזה לא יוכל אותו תלמיד לחדש את לימודיו, וגם התשלום עבור חדשי הלימודים יוחזר לו רק באם ימצא זאת המוסד לנכון.

תריסר מבין הבורחים חזרו עד סוף השבוע. כולם בלי יוצא מן הכלל כתבו מכתבי חרטה בהם הבטיחו להיות ילדים טובים ולקבל כל מרות שיטיל עליהם המנהל.

דבר אחד בטוח. בעוד שנתיים, כשנהיה אצלנו הניקים, נחזור בתעוה רב על הטכס שערכו לנו מסורת או לא מסורת?

"כרמון" הרדיו היחיד בישראל בעל תדירות גבוהה (קונדנסטור סבובי ב-3 שלבים) מאכן — 100% יציבות בקליטה.

- ★ 10 מנורות
- ★ 4 מקולי צליל נמוך וגבוה
- ★ 5 גלים
- ★ צליל "הי פידליטי"
- ★ אנטנה פנימית
- ★ הישג מפליא

KLIPPER RADIO WORKS LTD

בעל רשיון מטעם שניידר רדיו טלביסיון, פריז

A.M. Adk

המינוי —

קיבלת חשבונך לשנה החדשה, נא פרע אותו בהקדם. עקב הביקוש לעיתון, לא נוכל לאפשר כל משלוח ללא תשלום.

אתה סובל מזה?

ע
ת
ה
ג
ס
ב
ח
י
פ
ה

ע
ת
ה
ג
ס
ב
ח
י
פ
ה

שיטתנו הבדוקה מאפשרת
★ מניעת נשירת שערות
★ הצמחת שער חדש
אחריות גמורה

במקרה של אי-הצלחה יוחזר כסף
רובינסן קוסמטיקום
בנהלת מר א. רובין ביאוקוסמטיקאי מדופלם
תל-אביב, רח' פינמקר 2, טל. 22128. חיפה, הרצל 1

גלים קצרים

קו של כבוד

ידיעה שהגיעה השבוע מפאריז, מסרה כי מומחי התעמולה הערביים, כננוסס בקהיר, דנו השבוע כיצד יש להילחם בהאזנה הגוררת והולכת לשידורי התחנה הערבית של קול-ישראל במדינות ערב. כי מאז הוקמה התחנה הערבית הנפרדת של בית-השידור הישראלי, המשרדת במשך שש שעות ביום, הצליחה התחנה זו לרכוש מאזינים רבים ב"כל המרחב".

במשך חודש אחד מקבלת תחנה זו כחמ"ש אלפים בקשות לתכנית כבקשתן לפי מונים, מספר העולה בהרבה על כמות הבקשות שמקבלת התחנה הערבית של הב"י. מכל ארצות המרחב גם יחד, אולם הצלחת התחנה אינה נובעת רק מתכניות הבידור שבה, הרבות יחסית, אלא מהמצב שנוצר במרחב, בו חוקפות תחנות-הרדיו של המדינות היריבות אחת את רעותה, עד שטבעי הדבר, שהמאזין פותח תחנה ניטראלית, כדי להשתחרר מהאזנה לרבי התמידי.

השיר בעקבות קהיר. למרות גל ההאזנה הגואה, מעריכים האחראים לתחנה הערבית רק במעט מאוד את הכח שניתן בידיהם. הגורמים העיקריים במהפכות וב"מאבקים הפוליטיים, לא הפכה עוד התחנה הערבית של קול-ישראל גורם בעל-השפעה. אלא שגם כאשר עושים האחראים לתחנה מאמצים להפכה למכשיר תעמולה ראוי לשמו, הם נבלמים מיד על-ידי האחראים למדיניות-החוץ הישראלית.

דוגמה מאלפת לכך ניתנה בשבועות האחרונים. באחד משידורי הפרשנות, תקף פרשן התחנה הערבית של קול-ישראל את עבד אל-נאצר, שיבח לעומת זאת את קאסם העיראקי, העלה על נס את עיראק כ"מדינה הערבית המשוחררת".

אלא שלא רק קהיר תקפה את דברי הפרשנות הללו. שר הוואר והבריאות, יש ראל ברזילי, העלה אותם בישיבת הממשלה האחרונה. נקיטת עמדה כלשהי במאבק בין ארצות ערב, לא נראתה לשר המפ"מ.

השבוע קיבלו הפרשנים ועורכי-החדשות בתחנה הערבית של קול-ישראל הוראה, לפיה אין להזדהות עם גוש זה או אחר בעולם הערבי. ההודעה הרשמית מסרה כי הפרשנים נתבעו לנקוט קו חינוכי לגבי כבוד עצמאותן וריבונותן של מדינות ערב, לפתרון כל הסכסוכים בדרכי שלום.

תהליך

מסדרים אלה מתוך משדורי השבוע הבא, שסיים להיות מעניינים. שדורים אפסטיים.

● המעגל (קול-ישראל, יום ד', 21.30) — תכנית הבידור המשעשעת והמפתיעה של יצחק שמעוני.

● האזן והכן (קול-ישראל, תכנית ב' יום ה', 18.30) — הרצאתו של יוסף טל על האופרה באמה 20.

● המרתף העליון (גלי-צ'ל, יום ו', 21.15) — מלאת שנתיים לרביעיית מועדון התיאטרון, לקט מתוך תכניותיה.

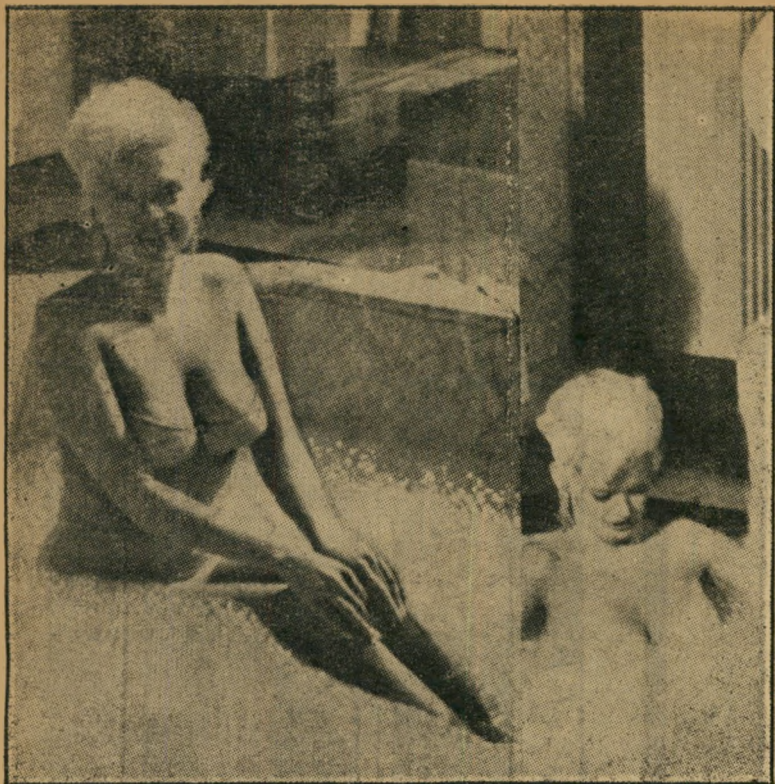
● ראשון ראשון הביב (קול-ישראל, יום ב', 20.25) — מצעד הפזמונים.

הפתעה לביג"י

ברגע האחרון כמעט, נמוע מהסופר משה שמיר גורלו של חברו למקצוע הרוסי, בוריס פסטורנאק. כאשר היה ספרו האחרון של שמיר, כי ערום עתה, תחת מכבש הדי פוס, הוא עבר ביקורת קפדנית של מנהיג מפ"ם מאיר יערי. אחרי שסיים את קריאת הספר בהוצאת הקבוץ הארצי, אולם לחצו של מרכז מפ"ם, שחשש כי איסור ההוצאה ילפוך את שמיר לפסטורנאק הישראלי, היטה את הכף לטובת הוצאת הספר למרות הכל. רחל לוז, רעייתו של שר החקלאות קריש לוז, המנהלת את ענייני הבישול במטבח של דגניה ב', גילתה לאחרונה כיצד היא נהנית ממשרתו של בעלה כשר-החקל-אות — היא מצטרפת אליו בכל סיוריו בארץ. אמרה היא: "עד אז כמעט ולא הכרתי את הארץ". גילוי נוסף ממשפתו של השר — בנו הבכור, צבי, ביקר ללמוד דוקא באוניברסיטה תחתית ברמת-גן, ברא"ל, בטעונו: "אני רוצה ללמוד את מדעי היהודות מפי פרופסורים המאמינים במה שהם אומרים". . . . כאשר ביקר ראש הממשלה דוד בן-גוריון בפעם הראשונה בגונן המדינה בירושלים, ציפתה לו הפתעה בתוך ארכיונו הפרטי, שהיה שמור עמו בימים הראשונים לעלותו ארצה, ושנמסר לפני ש"גם לארכיון הציוני המרכזי בארכיון זה מצא ביג"י מכתב שנכתב על-ידי אביו אביג"י דוד גרין אל תיאודור הרצל בשנת 1901, ובו ממליץ האב בפני הרצל על בנו הצעיר בן ה"15, אשר מילא את כרסו בתלמוד". האב ביקש את עזרתו של הרצל לשלוח את בנו ללמוד בויהנה ונימק זאת בטענה כי "יש להכשיר את הצעירים למנהיגות". . . . אהרון כהן, איש שער-העמקים וממני היג"י מפ"ם לשעבר, שנעצר בזמנו כחשוד בריגול ועד היום טרם הוגש נגדו כתב-אישום, יצא השבוע בפעם הראשונה מתחום מי קיבוצו, ונראה מטיל להנאתו ברחובות תל-אביב. אגב, בקרוב תערך הופעתו הפומבית הראשונה של אהרונצ'יק מאז מעצרו, לרגל הופעת ספרו החדש. כמנאסם בהופעה זו יהיו הסופר משה שמיר, או הפרופסור ארנסט סימון.

שואת פרסומת

במסכתה שנערכה לסופר והעיתונאי ברוך קרויא לרגל כולתו את פרס טשרניחובסקי, סנה אליו שחקן הבימה רודי ורדי וברך אותו בחקתו סופרים מפורסמים. בין ה"שאר אמר לו ורדי: "תרגמת כבר כל כך הרבה ספרים לעברית, אולי כדאי גם שת"ת תרגם את ימי צקלג לעברית פשוטה". . . . חדשים אחרי פטירתו הסראגית של הנסטר מימאי הישראלי ז"ל (יוליי) ליכטנ" בויב, שיצג בכבוד את אמנות ישראל בי מוסקבה, זיכה וילי את ישראל בכבוד נוסף, הפעם בארצות-הברית. מודעה של חברת ה"תיירות הממשלתית שהוצאה בארצות-הברית, עליה נראית תמונתו של וילי במסכה בה היה מופיע, זיכתה את ישראל במדליית זהב כפרס בתור "המודעה הטובה ביותר שהור פיעה במשך השנה". . . . כשונא פירסומת התגלה השבוע המנהל הכללי של משדור ראש הממשלה תד"י קולק, אחרי שחברת סיגורית פירסמה את תמונתו בעתונים בחב"י

ג'ין מונספירד פשוט להפשיט

רית. אחרי שביקר אצלו מרדכי אהרבך, בעל סוכנות הלמברטות בישראל ובעל בית חרושת איזפס, ונאלץ להמתין לסטיק שעה שליש, התמרמר אהרבך מדוע עליו לחכות כל כך הרבה זמן. "יש לי רק מחבת אחת", הודיע נטון. אחרי שבוע הוא קיבל במתנה מאהרבך חבילה מלאה כלי מטבח. . . . אם מדברים על סטיקים, אז בביקורו האחרון של שחקן הקאמרי זלמן לבייב אבד ריקה, הוא נכנס למסעדה והזמין סטיק. הגישו לו סטיק ענק. לבייב, שישב בחברת שלושה אנשים, לא האמין שהמנה הענקית היא עבורו, חתך את הסטיק לארבע חתיכות וחשב לחלקו בין המסובים עד שהעירו לו כי הסטיק מיועד רק עבורו. . . . תקלה אחרת אירעה גם למשלחת התיאטרונים הישראליים שנסעה לגרמניה כדי להזמין ציוד חדיש עבור הבימה והקאמרי. כאשר חג המטוס בו סמו מישה אשורב שחקן הבימה, גרשון פלוטקין, במאי הקאמרי, ורב כרמי האדריכל, אישם מעל לאי רופה, התברר להם כי ערפל סמיך מכסה את כל שדות התעופה. כאשר שאלו את טייס, באיזה שדה תעופה אין ערפל השבוע נלחצו שם, הודיעו לו כי השדה הקרוב ביותר הוא שדה התעופה בגוד, לא היה רחוק שהשלושה שהמריאו מלוד, ינחתו חנית-אונס בלוד. . . . ערה פל, שחקנית תיאטרון הבימה, מופיעה לאחרונה בהצגת על-כינור בפני תלמידי בתי-הספר. לפני זמן קצר הופיעה בבית-הספר שבשכונת מגוריה, ומאז אין ילדי הסביבה נותנים לה מנוח. מדי בוקר הם נעמדים בדרכם לבית הספר ליד הלונה, ומשמיעים לה את הפזמון מתוך ההצגה: "אסתורל פלסטרל, למה אין לך את האחות?". . . . לרגל הצגת הבכורה של המחזה בית-הבובות לאיבט בתיאטרון הקאמרי, סימרה השבוע השחקנית הוותיקה מרים ברנשטיין-כהן כן היא הופיעה במחזה זה לפני 13 שנה בארץ בתפקיד הראשי כנורה. הפעם מ"י פיעה מרים ברנשטיין במחזה בתפקיד האור-הבמאי האורח משיצירה קורט הירש: פלד, שביים את בית-הבובות בקאמרי, בפני העתונאים, היא חזרה וקראה לו בסעות בשמו של ליאופולד לינדברג, הבמאי השחיץ שקדם להירשפלד בעבודתו עם הקאמרי. . . . באם יתממשו התכניות לפתוח מועדון-לילה בעל רמה במלון דן בתל-אביב, קרוב הודאי שאילנה רובינא, המוכרת לקהל הישראלי כדוגמנית, תופיע בו כזמרת. . . . לפני שעלו לשחק נגד קבוצת ראיונצ'י הווגוסלית, ביקר רו כל כדורגלני מכבי תל-אביב ביום השבת בבוקר, אצל חברם לקבוצה יהושע ("שוקה") רייגל ששכב חולה אחרי ניתוח בבית החולים אסותא. הם באו לנחמה על שלא יוכל לראות את המשחק. אולם שעה קלה אחרי שעזבו את בית החולים ועלו על המגרש, קם גם שוקה ממיסת חוליו ונסע למגרש כדי לחזות במשחק.

רת דני קיי, ללא שום הסבר אלא בציון העובדה שהם מעשנים את הסיגריות שלה, איים קולק לתבוע את החברה לדיון וזו פירסמה מיד התנצלות על שפירסמה את תד"י ללא בקשת רשות. . . . גם המשורר שמואל זלמן פירסמה את תד"י רח ספרים גדולה פירסמה מודעה בה נאמר כי היא עומדת להוציא את שפירסם של שמואל זלמן, האחד על רש"י והשני על הרב אלקלעי. היחיד שבעיניו לא מצאה פירסומת זאת חן היה מלצר עצמו, שמיהר להכחיש את הפירסומת בטעונו כי פרשת חזו של הרב אלקלעי לא היתה ידועה לו מעולם. . . . כאשר ביקר ראש עיריית רמת-גן, אברהם קריניצי, בטקס בריית המילה של פזי, בנו הרביעי של התעשיין זאב גרודז'ינסקי, הצהיר הוא בפני האם המאושרת נתינת עירו: "אנחנו נחלק בינינו את העבודה. את תעשי לידים ואני אעשה עצים". . . . למהומה רבתי בריודה ז'גור, בירת ברזיל, גרמה השבוע כוכבת הקולנוע שופעת החזה ג'ין מונספירד. כאשר הופיעה בבגד ים ביקיני באולם עירוני והצהירה כי "אין שום קשר בין צורת גופה של אשה לכח-המשיכה שלה", גרמה ג'ין להתנגשות בין שלוש מכוניות. מאוחר יותר, כאשר השתתפה בקמבלו במלון קופאקאבא נה' התנסו עליה הקמבלונים התוגנים, הפשיטו את בגדיה, השאירו אותה עירומה לגמרי בחלק גופה העליון.

סטיק ארובע ללבייב

הומר אברהם וילקומירסקי הידוע בחוש ההומור המיוחד שלו, מספר לאחרונה בתוך ידידיו בדיחה, שלדבריו הוא הוא שהמציאה: גבר חוזר מחיפה ומספר בחברה כי בילה שם יום "גו, וכמה זה עלה לך?" שואלים אותו. "או, לי זה לא עלה", משיב הגבר, "זאת היתה אשת". . . . איש תכורת האש שלמה (סולוימאן) זכה רמות פופולרית הידועה בכל הארץ, וזה סוף סוף להנצחה בשיר. אותו חיבר במסכתה הפזמון נאי מאיר מוהר, טקס השמעת השיר לראש שונה יערך על-ידי סולוימאן עצמו בקומיץ ההמוני שיערוך במסגרת חגיגות העשור לאלית. אגב, השיר אינו חוסך בתעמולה למען סולוימאן בין בנות המין היפה. קטע ממנו מספר: אם הנערה קצת עצובה / כי הבחור הוא קצת בוגדן / אז ידידי ישנה תשובה / והתשובה היא: סולוימאן. הוא יזמר לך זמרי שפר / ויסלסל לך ועוד איך / ובין שבזי לבין חפר / הנה שכחת את צערך / על כן תמיד יוצא ליבן / של נעורת אל סולוימאן. . . . אדם אחר שיהיה נזכר בתגיות העשור לאלית הוא הצעיר מנחם גפן שהחליט לערוך לכבוד החגיגות מסע ממסולה עד אילת רכוב על גבי סוסים. לפי התכנית יתבצע המסע במשך 10 ימים. בדרך חזרה מתכנן גפן לשלוח את הסוסה בטרמפ הביתה. . . . באילת עצמה זכה רפי ("גלסון") אילון, המנהל עתה את מועדון סוף חטולט במקום, במתנה מקר-

פסוקי השבוע

- איש השגירות הצרפתית בישראל: "ההבדל בין דוד בן-גוריון ערך הפרנק".
- דוד בן-גוריון: "למלואה העליה חייבים להירתם כל אלה הממלאים הסינימאים והרוכשים מקררים, והחותרים על אינצקולודיות שמחירן 35 ל"י, כי פירוש הדבר שיש להם כסף".
- ראש הממשלה דוד בן-גוריון: "ספרו של פסטורנאק, ד"ר ז'יאגו הוא לפי דעתי, אחד הספרים הבוויים ביותר, שנכתב על ידי סופר יהודי משומר".
- יצחק טבנקין: מנהיג מפלגת אחדות-העבודה, על אותו נושא: "מיהרו אצלנו להוציא את ד"ר ז'יאגו בהוצאה עממית זולה. אך מדוע אין מוציאים הוצאה זולה כזאת של ברנר וטרומפלדור? האם אין לפועלים כסף להוציא את ברנר בוולד?".
- חיים לבנון, ראש עיריית תל-אביב: "אני מוכן אפילו להרשות שיקראו בית-קפה בתל-אביב על שם עירו של אבא חושי, אך לשם מה צריכים לקרוא לבתי-הקפה החדשים בשמות כל הערים בעולם?".
- עמוס בן-גוריון, מפקד מחוז תל-אביב של משרתת ישראל, בתשובה "אלת עתונאי דובר מספר תיקי בתי-בושת הנמצאים בטיפול המשטרה: "בתי" . . . איך שאחם מגוימים, כשכל המדובר הוא בחדרונים עלובים".
- מבקר הקולנוע יוסף שריק על סופיה לורן: "עד היום חשבנוה ללא-אשר שק המכיל ארבעה כדורים, שאותם היתה מניעה תחילה כחון מאונך כך בכיוון אפקי".

אם אין לחם

ב תדיאכוב, ערכו פועלים הפגנה כי תביעה לביטול הקפאת השכר, נשאו סיסמאות: לחם ועבודה, סיימו את ההפגנה, נכנסו לבית־קפה ואכלו עוגות.

★ ★ ★

רמת־חיים

ב רמת־החיים, נכנסו שני צעירים לבית־קפה, השתכרו והתחילו להתפרע, הקימו מהומה, גרשו את האורחים וכלאו את בעל בית־הקפה בתוך העסק שלו, מבלי שיוכל לצאת עד כוא המשטרה.

★ ★ ★

תאונה גרעינית

ב אדיורטמברג, מערב גרמניה, נהרג אדם בתאונה דרכים בה התנגש אוטו בוס אורחי עם תותח אטומי, בקטר של 280 מ"מ.

★ ★ ★

געגעעים רחויים

ב באר־שבע, הודיעה לאה שמואל, ממושב ביתה למשטרה, כי בעלה מנחם, עזב את ביתם לפני חמישה חדשים ועדיין לא חזר, נשאלה מדוע לא מסרה על העדרו עד כה, השיבה: "עד עכשיו לא התגעעתי אליו".

★ ★ ★

המין היפה

ב לונדון, בריטניה, נרשם טוראי ראשון ויליאם ג'ונס, 21, לתחרות הרגליים המקסימונית, הוכרז כמנצח אחרי שמדהתשוואות האוטומטי הראה כי זכה ביותר תשוואות מאשר שבע מתחרותיו ממין נקבה.

★ ★ ★

רשלנות חינוכית

ב עפולה, מצאו שני תלמידי בית־הספר העממי רימון־י, הביאו אותו למוריהם, שאלו מה לעשות בו, נענו כי עליהם לזרקו, זרקו את הרימון שנתגלה עלידי המשטרה שעצרה את שני המורים, האשימה אותם ברשלנות העלולה לצלות בחייהם.

★ ★ ★

בטיחות בעבודה

ב טולוז, צרפת, גילה הנאשם רוברט רוי זיה, שהואשם בפריצות לאור־היום לבתי דירות, כיצד היה מבטיח את העדרם של קרבנותיו מדירותיהם בשעת ביקוריו: "שלחתי להם הודעות על ביקורי גובה מסי הכנסה".

★ ★ ★

יצוא פנימי

ב ראשון־לציון, הוציא פרדסן חיבות פרייהדר מפרדסו, סוחרם על הכביש מוכנות למשלוח, כתב עליהן באותיות גדולות: "רק ליצוא!", יצא להזמין מכונה, גילה כשחזר כי הפרי נעלם.

★ ★ ★

בפטיסטר

ב ניריורק, נכנס צעיר לחנות, איים על בעל החנות בחץ שהסתייר בכיסו, שד את החנות, נעצר על ידי המשטרה שגילתה כי בכיסו לא היה אקדח אלא ספר תנ"ך.

★ ★ ★

בבקשתך

ב צפת, קיבל עובד לשכת־העבודה, יוסף כהן, מכתב מאלמוני בו הוא נתבע לשנות את דרגות האחראים לעבודות הדחק, מוותר כי באם לא יעשה זאת סופו יהיה מר, אולם יש באפשרותו לבחור לו את צורת המחת הנראית בעיניו: בבית, ברחוב או במקום העבודה.

★ ★ ★

חפש את המבח

ב חיפה, הובא אחד מסל, בן 44, לי בית־המשפט באשמת ביגמיה, הסביר כי ברח מאשתו הראשונה מכיון "שהיא הכתה אותי מכות רצח".

מקור

עלון מודבק בדם

במחתרת (מנחם בגין הוצאת הדר, 293 עמודים) נאמרו, לא רק נעשו, דברים. קולות השאיים היו מכריזים מעל גלי תחנת שידור בלתי־חוקית את דבר־אירי גונם; נערים נושאי דבק ומברשת היו מדביקים על חלונות־הראויה וכתלי הבניינים עלונים רטובים, שמסרו גילוי־דעת או הודעה צבאית על פעולה שנעשתה במחתרת. מן הצד השני של המדרכה היה נער אלמוני שומר על המדביקים, כשאקדח חבוי מתחת לחולצתו או בין ערימת ספרים שבידו.

בספרו זה ריכזו מקדו של האצ"ל — אחד משלושת ארגוני המחתרת שפעלו בימי המנדט הבריטי — אוסף מאותו חומר ששורדר או הודפס בחרות, העלון הבלתי־חוקי שנשא את השם "עתון במחתרת". כיום נקראים פרקים אלה כפרקי היסטוריה, הספר, ראשון בסדרה, מתחיל עם הכרזת המרד של הארגון הצבאי הלאומי, בשלהי מלחמת העולם השנייה. הפרקים עוברים מ"קריאה אל העם העברי בציון", דרך מאמר פולמוסי נגד הפאסיביות של הסוכנות היהודית וארגון ההגנה, ועד נעילת שערי הארץ בפני שארית הפליטה מאירופה ותיאור פעולות חבלה ומארב.

כיצד תחנת השידור. על אף הלי שון היבשה של קומוניקט צבאי, נשתמרה בלשון הכרוזים ריפורטזיה קרבית מרתקת. למשל, על הפשיטה לרמאללה וכיבוש תחנת השידור שב, ב"17.5.44".

המפקדה הראשית של הארגון הצבאי הלאומי מודיעה: בליל כ"ז אייר תש"ד, חמש שנים אחרי פרסום הספר הלבן, התיקפו חיילינו את תחנת השידור המרכזית ברמאללה וכבשוה, על מנת להשמיע מעל לחומת הצנזורה של ממשלת הבגידה, המיטלת את זמות הישוב, את קריאת ציון לגולה הדויה ולעמי העולם.

פלוגת הקרב שלנו, מצויידת בנשק כבד וקל, שלטה שליטה מוחלטת על בנין התחנה ועל הסביבה במשך שעה וחצי. התלקח קרב עם תחנת המשטרה הקרובה ועם קבוצת שוטרים בריטיים, אשר נאלצו לעזוב את סוכנותם ולהמלט על נפשם.

בתוך תחנת השידור נלקח בשבי אחד השוטרים ונשקו פורק מעליו והוחסם. הפקידים הבריטיים הודיעו לחיילינו כי יהודים המה אלא מתקשים בדיבור העברי, והביעו נכונות שלמה לעזור בשדור הקריאה. ארי למ המיקרופון הדרוש לא נמצא במקום והתקנתו היתה דורשת כמה שעות — עובדה שאילצה את המפקד לתת את פקודת הנסיגה. מעל לבנין הנמצא, כידוע, באיזור אי האסור לעברים, הונף בפעם הראשונה הדגל העברי.

היה לאל ידם של חיילינו להחריב את תחנת השידור, כדוגמת משרדי הבולשת, ולהפכה לתל אכנים. אך לא זו היתה, הפעם, מטרת ההתקפה...

מרגמות מדברות. בתקופה שבה דן הספר, נערך הסיון העכור — הסגרת "הפורשים" לידי הבולשת הבריטית. כרוז שנושא את הכותרת "עוד נשלם לך קיון הופק ברחובות: אתה משתולל, קין. ברחובות ירושלים, בחוצות תליאביב, בעיר, במושב ובכפר משוטטים מאות אלפי שליחך. הם הובאו לא לשמירה, אלא להלשנה; לא לעבודה, אלא לריגול; לא למלחמת חופש, אלא למלחמת אחים... מכונית רודפת מכונית. וסלפונים מצלצים. וסימנים ניתנים. ובלים שים מופיעים. וסומיגנים מתרוממים. עמודים מצוינים השליטים הזרים; צאו כולכם מן המכונות. מפקדים המשעבדים. מיהו? שואלים הבלשים בני־בריתך. ואתה, קין, נגש, מרים את ידך ומצביע: "זהו, קחוי הוו".

עם גמר מלחמת העולם, ראה האצ"ל את עצמו חופשי לבצע פעולות גם נגד מיתקנים צבאיים, אשר שימשו עד אז את המאמץ המלחמתי הבריטי נגד הנאצים. הוצב מספר רב של מרגמות מתוצרת בית, ופורסמה אזהרה לכל האזרחים לפנות את המשרדים והמיתקנים הממשלתיים, מעתה ועד לביטול האזהרה. המרגמות היו צריכות לפתוח באש, עליידי הפעלה אוטומטית, בהפגזה מרוכזת. אך שמיים, ליקויים טכניים וגילוי עמדות־ידי רבות עליידי הבריטים, הפריעו בכל זאת תחלו המרגמות מדברות, לראשונה, ומלחמת המחתרת צעדה לקראת הכרעת־זימים ולקראת כרך ב' של במחתרת.

הבו לי סיסמה

נערת "פזכים" מחפשת סיסמה לפרסום המוצר החדש "ברקת" לנקוי חלונות, כלי זכוכית, חרסינה, פורמאיקה ואמאיל.

על הסיסמה לבטא את מעלותיה של "ברקת" החוסכת טרחה, זמן והוצאות בעבודות הבית לעומת השטה הישנה של נקוי במים וסבון.

פרס ראשון - 100 ל"י

פרס שני - 80 ל"י

וכן פרסי תגמול

הסיסמאות תבחרנה ע"י הנהלת "פז כימיקלים" בע"מ והחברה שומרת לעצמה את זכות השימוש המלא והיחידה. את ההצעות לשלוח לת. ד. 245, ת"א, עבור תחרות "ברקת" עד יום 15.4.59

ברקת

תוצרת "פזכים" פז כימיקלים בע"מ

טובי המורים בארץ מלמדים

בבית־הספר לשפות "קדימה" ת"א, בן־יהודה 74 נפתחים:

אולפן לאנגלית

(לרכישת השפה בזמן הקצר ביותר, 3 שעות ביום)

אולפניות וקורסים רגילים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות (6, 4, 3, 2 שעות בשבוע). קבוצות נפרדות לאנגלית לתלמידי בתי־הספר. פריטים וחרשמה: בשעות 9 עד 12 לפני־הצהריים, 3 עד 9 בערב (פרס ליום ו').

